

Шановні читачі, колеги!

Щиро вітаю вас з Новим роком та Різдвом Христовим!

Світлі дні новорічних і різдвяних свят завжди знаменують собою народження нового етапу в житті, нових цілей і прагнень. Ми входимо у новий відлік часу, підбиваючи підсумки року, що минає, аналізуючи упущення, оцінюючи перемоги і досягнення.

Як і для всієї України, так і для нашої установи цей рік був сповнений турбот і проблем, надій і перемог. Вірю, що відданість дорученій справі, помножена на знання і досвід, буде завжди спрямована на гідне виконання відповідальних завдань.

Нехай у наступному році кожен буде успішним у справах, тому що саме ці успіхи формують оптимізм, додають впевненості у завтрашньому дні. Перекоаний, що попереду плідні трудові будні, які принесуть вагомі та реальні здобутки.

Тож нехай кожен день нового, 2010 року додає вам нових сил, натхнення, повниться цікавими справами, надихає на нові звершення, приносить щедрий достаток і добробут!

З повагою і найкращими побажаннями

**В. о. Голови Фонду
державного майна України
Дмитро ПАРФЕНЕНКО**

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації за 9 міс. 2009 р. **3**

Результати контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, здійсненого протягом III кварталу 2009 р. **16**

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

М. ШКІЛЬНЯК. Реформування відносин власності майна міжгосподарських товариств **20**

ОРЕНДА, ЛІЗИНГ, КОНЦЕСІЯ

А. БЕРЕЖНА. Щодо сплати податку на додану вартість при оренді державного майна **22**

ОЦІНКА МАЙНА

О. ДРАПІКОВСЬКИЙ, І. ІВАНОВА. Проблеми інституалізації оцінки нерухомості в країнах СНД **27**

УРОКИ ПРАВА

В. БАБІЙ, Н. МАХНАЧОВА. До питання недобросовісності учасників судових процесів **31**

ПІСЛЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ

Волинська область

Жодного року без нового кроку: ВАТ «Луцьк-Фудз» ... **34**

Вивчаємо попит на об'єкти приватизації

Черкаська область

Об'єкт незавершеного будівництва – валяльно-повстяна фабрика **37**

Об'єкт незавершеного будівництва – 68-квартирний житловий будинок (разом із земельною ділянкою) **37**

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Реєстр юридичних осіб, які уклали (або переуклали) у листопаді 2009 р. договір з Фондом державного майна України про організацію продажу майна, що перебуває в державній власності **38**

НОРМАТИВНА БАЗА

Закон України від 11 червня 2009 р. № 1522-VI «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо порядку дій емітента та інвесторів» **40**

Указ Президента України від 13 жовтня 2009 р. № 821/2009 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких указів Президента України» (витяг) **41**

Указ Президента України від 10 листопада 2009 р. № 912/2009 «Про заходи щодо вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні» **41**

Постанова Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1060 «Про передачу до статутного фонду Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» пакетів акцій деяких відкритих акціонерних товариств» **42**

Зміни, що вносяться у додаток 2 до постанов Кабінету Міністрів України від 25 травня 1998 р. № 747 і від 22 червня 2004 р. № 794 **43**

Постанова Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1069 «Про передачу державних підприємств в управління Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» **43**

Зміни, що вносяться у додатки 2 і 3 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2004 р. № 794 **44**

Постанова Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1201 «Про внесення зміни до пункту 5 Порядку списання об'єктів державної власності» **44**

Постанова Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. № 1287 «Про внесення зміни у додаток 2 до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна» **44**

Наказ Фонду державного майна України від 28 вересня 2009 р. № 1514 «Про затвердження Порядку подання та розгляду заяви про участь в аукціоні з продажу об'єкта аукціону» (зареєстровано в Мін'юсті 27.10.09 за № 987/17003) **44**

Порядок подання та розгляду заяви про участь в аукціоні з продажу об'єкта аукціону **45**

Наказ Фонду державного майна України від 28 жовтня 2009 р. № 1686 «Про визнання таким, що втратив чинність, нормативно-правового акта» (зареєстровано в Мін'юсті 23.11.09 за № 1122/17138) **48**

Наказ Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24 липня 2009 р. № 1335/5/1159 «Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092» (зареєстровано в Мін'юсті 04.08.09 за № 724/16740) **48**

Методика товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів **49**

Керівний склад регіональних відділень Фонду державного майна України **63**

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації за 9 міс. 2009 р.*

Загальні підсумки управління державною власністю та приватизації державного майна за 9 міс. 2009 р.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» від 26.12.08 № 835-VI (далі – Закон про бюджет на 2009 рік) встановлено планове завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до Державного бюджету України в розмірі 8 501 224 тис. грн. (до спеціального фонду – 8 501 224 тис. грн.).

Протягом 9 міс. 2009 р. від продажу державного майна та надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, надійшло 737,73 млн грн., з них з урахуванням залишку станом на 01.01.09 у сумі 500,1 тис. грн. до спеціального фонду перераховано 735,61 млн грн.

Крім того, за звітний період від продажу земельних ділянок, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації, надійшло 6,94 млн грн., з них перераховано до спеціального фонду – 6,25 млн грн., до бюджетів місцевого самоврядування – 0,69 млн грн.

Протягом відповідного періоду 2008 р. до Державного бюджету України було перераховано 380,07 млн грн.

За 9 міс. 2009 р. в Україні змінили державну форму власності 173 об'єкти, у тому числі 140 об'єктів групи А; 8 – груп В, Г; 10 – групи Д; 8 – групи Е; 7 – групи Ж (табл. 1).

Протягом відповідного періоду 2008 р. державну форму власності змінили 210 об'єктів, у тому числі 172 об'єкти групи А; 11 – груп В, Г; 9 – групи Д; 5 – групи Е; 13 – групи Ж.

У звітному періоді органи приватизації за угодами з органами місцевого самоврядування змінили комунальну форму власності 2 733 об'єктів, з них 2 697 належать до групи А; 22 – групи Д та по 7 – до груп Е, Ж (табл. 2).

Протягом відповідного періоду 2008 р. змінили комунальну форму власності 3 807 об'єктів, з них 3 769 належать до групи А; 17 – групи Д; 3 – групи Е; 18 – групи Ж.

Крім того, від оренди державного майна надійшло 506,24 млн грн., що становить 91,13 % виконання бюджетного завдання на 2009 р.

Станом на 01.10.09 до державного бюджету перераховано дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї)

господарських товариств, які перебувають у державній власності, в сумі 399,25 млн грн. Виконання річного планового завдання з знаходження дивідендів за звітний період становить 134,68 %.

Діяльність Фонду державного майна України з ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності

У звітному періоді Фонд державного майна України (далі – Фонд) продовжив роботу з виконання постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності» від 14.04.04 № 467 та «Про затвердження Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності» від 30.11.05 № 1121, результатом якої стало проведення разом з іншими органами державної влади інвентаризації об'єктів державної власності (на рівні юридичних осіб та державного майна) та формування за її результатами Єдиного реєстру об'єктів державної власності (далі – Єдиний реєстр).

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 10.10.06 № 185-V органи управління уповноважені вести облік об'єктів державної власності, що перебувають в їх управлінні, здійснювати контроль за ефективним використанням та збереженням таких об'єктів, забезпечувати надання розпоряднику Єдиного реєстру (Фонду) інформації про наявність, поточний стан та зміни щодо майна об'єктів державної власності.

На 01.10.09 у процесі проведення інвентаризації органи державного управління надали інформацію про 31,74 тис. об'єктів (юридичних осіб державної форми власності), які розподілені так:

юридичні особи, що за даними ЄДРПОУ належать до сфери управління органу державної влади, який цього не підтверджує, – 6,62 тис. об'єктів;

юридичні особи, належність яких до сфери управління відповідного органу державної влади підтверджена цим органом, – 25,12 тис. об'єктів.

За підсумками проведення інвентаризації станом на 01.10.09 в Єдиному реєстрі обліковуються:

25,12 тис. юридичних осіб державної форми власності, належність яких до сфери управління відповідного органу державної влади підтверджена цим органом;

771 господарська організація з корпоративними правами держави;

519,9 тис. об'єктів нерухомого майна державних підприємств, установ, організацій;

375,16 тис. об'єктів державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у

* Друкується у скороченому вигляді. Повний текст Аналітичної довідки про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації за 9 міс. 2009 р. розміщено на офіційному сайті Фонду.

Кількість об'єктів, які змінили державну форму власності в 1992 р. – за 9 місяців 2009 р., за групами

Регіональні відділення Фонду	1992 – 2008 рр. (з урахуванням дообліку та вилучення)						За 9 місяців 2009 р.						1992 р. – 9 місяців 2009 р.					
	Усього		У тому числі		Усього		У тому числі		Усього		У тому числі		Усього		У тому числі			
	А	Б, В, Г	Д	Е	Ж	Усього	А	В, Г	Д	Е	Ж	Усього	А	Б, В, Г	Д	Е	Ж	
По області:																		
Вінницькій	1 171	499	376	187	48	61	11	10	0	0	0	1	1 182	509	376	187	48	62
Волинській	685	387	150	103	25	20	2	2	0	0	0	0	687	389	150	103	25	20
Дніпропетровській	1 808	1 005	575	136	47	45	10	6	0	1	2	1 818	1 011	575	137	48	47	47
Донецькій	4 125	2 858	799	357	43	68	10	8	1	0	0	1	4 135	2 866	800	357	43	69
Житомирській	1 228	217	294	655	9	53	4	4	0	0	0	0	1 232	221	294	655	9	53
Закарпатській	398	163	191	30	3	11	8	5	0	0	3	0	406	168	191	30	6	11
Запорізькій	1 309	722	380	97	34	76	5	5	0	0	0	0	1 314	727	380	97	34	76
Івано-Франківській	477	223	191	47	11	5	2	0	1	0	1	0	479	223	192	47	12	5
Київській	1 071	369	510	151	7	34	1	0	0	1	0	0	1 072	369	510	152	7	34
Кіровоградській	681	321	230	87	39	4	1	0	0	0	1	0	682	321	230	87	40	4
Луганській	1 646	849	469	253	34	41	7	6	1	0	0	0	1 653	855	470	253	34	41
Львівській	1 514	631	421	206	163	93	15	14	0	1	0	0	1 529	645	421	207	163	93
Миколаївській	1 061	430	330	210	41	50	13	8	2	3	0	0	1 074	438	332	213	41	50
Одеській	1 445	571	487	161	130	96	7	6	1	0	0	0	1 452	577	488	161	130	96
Полтавській	852	415	308	64	10	55	11	10	0	0	1	0	863	425	308	64	11	55
Рівненській	845	399	231	148	26	41	1	0	0	0	0	1	846	399	231	148	26	42
Сумській	842	400	297	96	18	31	8	6	1	1	0	0	850	406	298	97	18	31
Тернопільській	745	257	295	122	44	27	3	3	0	0	0	0	748	260	295	122	44	27
Харківській	1 560	673	556	239	29	63	16	16	0	0	0	0	1 576	689	556	239	29	63
Херсонській	556	213	203	87	10	43	6	5	0	1	0	0	562	218	203	88	10	43
Хмельницькій	578	262	230	72	4	10	6	5	0	1	0	0	584	267	230	73	4	10
Черкаській	774	337	307	80	13	37	5	3	0	0	0	2	779	340	307	80	13	39
Чернівецькій	493	229	156	56	44	8	1	1	0	0	0	0	494	230	156	56	44	8
Чернігівській	640	256	195	136	26	27	3	3	0	0	0	0	643	259	195	136	26	27
м. Києву	1 088	425	501	42	106	14	10	9	1	0	0	0	1 098	434	502	42	106	14
в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі	175	88	51	24	5	7	5	5	0	0	0	0	180	93	51	24	5	7
Фонд майна Автономної Республіки Крим	384	214	88	47	15	20	2	0	0	1	1	0	386	214	88	48	16	20
Усього...	28 151	13 413	8 821	3 893	984	1 040	173	140	8	10	8	7	28 324	13 553	8 829	3 903	992	1 047
У тому числі центральний апарат Фонду	1 395	149	1 050	41	143	12	10	2	1	–	7	–	1 405	151	1 051	41	150	12

Таблиця 2

Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності в 1992 р. – за 9 місяців 2009 р., за групами

Регіональні відділення Фонду	1992 – 2008 рр. (з урахуванням дообліку та вилучення)										За 9 місяців 2009 р.					1992 р. – 9 місяців 2009 р.				
	Усього			У тому числі			Усього			У тому числі			Усього			У тому числі				
	А	Б, В, Г	Д	Е	Ж	Усього	А	В, Г	Д	Е	Ж	Усього	А	Б, В, Г	Д	Е	Ж			
По області:																				
Вінницькій	1 594	1 507	50	31	2	4	24	22	0	2	0	0	1 618	1 529	50	33	2	4		
Волинській	1 896	1 753	68	36	1	38	12	12	0	0	0	1 908	1 765	68	36	1	38			
Дніпропетровській	5 839	5 584	209	28	3	15	136	136	0	0	0	5 975	5 720	209	28	3	15			
Донецькій	8 411	8 152	152	83	4	20	174	170	0	3	0	8 585	8 322	152	86	4	21			
Житомирській	1 567	1 408	145	8	1	5	39	39	0	0	0	1 606	1 447	145	8	1	5			
Закарпатській	2 444	2 346	26	51	7	14	46	44	0	2	0	2 490	2 390	26	53	7	14			
Запорізькій	3 872	3 771	76	10	9	6	127	127	0	0	0	3 999	3 898	76	10	9	6			
Івано-Франківській	3 622	3 476	49	68	7	22	109	109	0	0	0	3 731	3 585	49	68	7	22			
Київській	2 018	1 880	71	42	7	18	20	20	0	0	0	2 038	1 900	71	42	7	18			
Кіровоградській	1 744	1 679	20	38	4	3	75	75	0	0	0	1 819	1 754	20	38	4	3			
Луганській	3 492	3 289	145	37	12	9	170	170	0	0	0	3 662	3 459	145	37	12	9			
Львівській	9 892	9 614	89	66	64	59	293	292	0	1	0	10 185	9 906	89	66	65	59			
Миколаївській	2 472	2 278	133	36	11	14	145	144	0	1	0	2 617	2 422	133	37	11	14			
Одеській	3 394	3 177	109	72	18	18	36	33	0	2	1	3 430	3 210	109	72	20	19			
Полтавській	2 185	2 075	64	36	6	4	63	63	0	0	0	2 248	2 138	64	36	6	4			
Рівненській	1 353	1 306	31	9	1	6	32	31	0	0	1	1 385	1 337	31	9	1	7			
Сумській	2 018	1 952	30	24	0	12	66	66	0	0	0	2 084	2 018	30	24	0	12			
Тернопільській	2 228	2 174	11	12	3	28	26	26	0	0	0	2 254	2 200	11	12	3	28			
Харківській	4 936	4 762	125	32	8	9	372	363	0	5	0	4 530	4 325	125	37	8	13			
Херсонській	1 804	1 511	243	38	1	11	30	30	0	0	0	1 834	1 541	243	38	1	11			
Хмельницькій	1 825	1 716	83	19	1	6	17	17	0	0	0	1 842	1 733	83	19	1	6			
Черкаській	1 585	1 413	103	35	16	18	37	35	0	1	1	1 622	1 448	103	36	17	18			
Чернівецькій	2 507	2 446	4	45	1	11	31	31	0	0	0	2 538	2 477	4	45	1	11			
Чернігівській	1 008	873	114	14	2	5	7	7	0	0	0	1 015	880	114	14	2	5			
м. Києву	10 846	10 531	187	52	60	16	407	407	0	0	0	11 253	10 938	187	52	60	16			
в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі	492	472	18	2	0	0	37	37	0	0	0	529	509	18	2	0	0			
Фонд майна Автономної Республіки Крим	5 956	5 294	322	179	84	77	202	191	0	8	3	6 158	5 485	322	187	87	77			
Усього...	91 000	86 439	2 677	1 103	333	448	2 733	2 697	0	22	7	93 733	89 136	2 677	1 125	340	455			
У тому числі центральний апарат Фонду	1	1	0	0	0	0	0	-	-	-	-	1	1	0	0	0	0			

процесі корпоратизації, але залишилося на їх балансі;

42,39 тис. об'єктів державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, але залишилося на їх балансі.

Здійснюючи функції розпорядника та адміністратора Єдиного реєстру, Фонд постійно проводить роботу щодо вдосконалення програмного модуля АС «Юридичні особи», який було розроблено у процесі створення Єдиного реєстру для реалізації єдиного алгоритму проведення інвентаризації, налагодження обліку об'єктів державної власності та надання відомостей до Єдиного реєстру. Наразі впроваджено чергову версію (5.5) зазначеної системи. Фахівці Фонду постійно надають методичну допомогу всім суб'єктам інвентаризації, які беруть участь у формуванні Єдиного реєстру.

Діяльність у сфері орендних відносин та управління державною власністю

Законом про бюджет на 2009 рік на Фонд покладено контроль за виконанням бюджетного завдання з надходження коштів від плати за оренду державного майна в сумі 555,50 млн грн.

За даними Державного казначейства України, від оренди державного майна до Державного бюджету України станом на 01.10.09 надійшло 506,24 млн грн., що становить 91,13 % виконання річного бюджетного завдання.

Згідно з даними ІПС «Етап-Оренда» на 01.10.09 загальна кількість чинних договорів оренди, укладених і погоджених органами приватизації, становить 21 308 од., з них:

180 – договорів оренди цілісних майнових комплексів (ЦМК) державних підприємств;

44 – ЦМК структурних підрозділів державних підприємств;

15 786 – нерухомого майна, яке перебуває на балансі державних підприємств;

718 – державного нерухомого майна, яке перебуває на балансі господарських товариств;

33 – іншого окремого індивідуально визначеного майна, що перебуває на балансі господарських товариств.

Унаслідок здійснюваної до 2004 р. політики децентралізації управління орендою державні підприємства досі є орендодавцями за 4 547 договорами оренди нерухомого майна, погодженими органами приватизації. Переукладення з органами приватизації договорів оренди, укладених підприємствами, триває.

Одним з пріоритетних напрямів роботи органів приватизації щодо забезпечення виконання бюджетних завдань з надходження коштів від оренди державного майна є вжиття штрафних санкцій (нарахування пені) до орендарів, які несвоєчасно сплачують орендну плату за користування державним майном, а також систематичне проведення заходів щодо погашення заборгованості з орендної плати. За даними Реєстру держав-

ного орендованого майна, за 9 міс. 2009 р. сума надходжень пені за всіма договорами оренди до Державного бюджету України становить 3,33 млн грн.

Регіональними відділеннями Фонду перевірено стан утримання, зберігання та використання 5 258 об'єктів державного майна, які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, але перебувають на їх балансі.

За 9 міс. 2009 р. реалізовані управлінські рішення щодо 2 145 об'єктів державного майна, зокрема:

приватизовано – 215;

передано в оренду – 60;

передано в комунальну власність – 855;

передано до сфери управління міністерств та інших органів центральної виконавчої влади – 9;

передано господарським товариствам на умовах договору зберігання – 206;

інші рішення (знято з балансу на підставі свідоцтва на право власності малоквартирні житлові будинки, відшкодовано збитки тощо) – 800.

Відповідно до вимог Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.07 № 1314, проведено 20 засідань Комісії з розгляду питань відчуження та списання державного майна, на яких:

погоджено списання державного майна по 11 об'єктах;

підготовлено 91 рішення Фонду щодо надання погодження на відчуження об'єктів державної власності суб'єктам господарювання на загальну суму 521,22 млн грн.;

по 17 суб'єктах господарювання підготовлено рішення Фонду щодо відмови в наданні погодження на відчуження державного майна.

Діяльність Фонду з оцінки державного майна

Відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (далі – Закон про оцінку) однією з форм оціночної діяльності є методичне забезпечення оцінки майна, яке полягає в розробленні методичних нормативних документів з оцінки майна та наданні роз'яснень щодо їх застосування, удосконаленні нормативно-правової бази з оцінки.

Протягом 9 міс. 2009 р. Фонд розробив та узгодив такі проекти нормативно-правових актів:

зміни до Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.03 № 1891;

накази Фонду від 26.02.09 № 298 і від 07.10.09 № 1582 «Про внесення змін до Порядку складання актів оцінки пакетів акцій відкритих акціонерних товариств під час їх продажу на конкурентних засадах (крім продажу на конкурсах)»;

наказ Фонду від 17.04.09 № 576 «Про затвердження Змін до Порядку визначення початкової вартості паке-

тів акцій відкритих акціонерних товариств, що підлягають продажу на конкурсах»;

накази Фонду від 17.03.09 № 286 (в частині представництва саморегульованих організацій оцінювачів) та від 17.03.09 № 287 (в частині представництва органів державної влади) «Про затвердження складу Наглядової ради з питань оціночної діяльності»;

наказ Фонду від 20.05.09 № 744 (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.06.09 за № 577/16593) «Про затвердження Змін до Положення про порядок укладання угоди про співробітництво з професійної підготовки оцінювачів»;

наказ Фонду від 24.04.09 № 614 «Про затвердження Висновку перевірки навчального закладу»;

наказ Фонду від 26.05.09 № 787 «Про внесення змін до тематичного плану та програми курсів базової підготовки оцінювачів за напрямом «Оцінка об'єктів у матеріальній формі» та спеціалізацією «Оцінка нерухомих речей (нерухомого майна, нерухомості), у тому числі експертна грошова оцінка земельних ділянок»;

інструктивний лист Фонду від 03.02.09 № 10-36-1420 «Щодо розроблення методичних рекомендацій»;

інструктивний лист Фонду від 17.02.09 № 10-36-2113 (щодо внесення змін до Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.03 № 1891).

З метою реалізації пунктів 17 та 28 Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності та виконавців робіт із землеустрою, затвердженого наказом Фонду від 25.11.03 № 2100, підготовлено наказ Фонду від 27.07.09 № 1170 «Щодо звичайної ціни послуг на виконання робіт і послуг з оцінки майна та земельних ділянок».

Наказом Фонду від 30.09.09 № 1536 затверджено форму зразкового договору на проведення оцінки об'єкта аукціону, укладеного між органом приватизації та суб'єктом оціночної діяльності.

Відповідно до вимог Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.03 № 1891, фахівці Фонду здійснювали стандартизовану оцінку з розрахунку початкової вартості пакетів акцій відкритих акціонерних товариств (ВАТ) для продажу їх через організаторів торгівлі цінними паперами (крім міжнародних фондових ринків) на відкритих грошових регіональних аукціонах, спеціалізованих аукціонах за грошові кошти та на конкурсах. Зокрема, за 9 міс. 2009 р. складено 25 актів оцінки пакетів акцій ВАТ для продажу на конкурентних засадах (крім конкурсів); 3 акти оцінки пакетів акцій ВАТ, що пропонуються до продажу на конкурсах.

Здійснено рецензування зазначених актів, забезпечено рецензування 5 актів оцінки майна, складених комісіями з приватизації підприємств, та одного акта оцінки пакета акцій ВАТ, складеного фахівцями регіонального відділення.

За цей період забезпечено рецензування 396 звітів з оцінки майна (у тому числі з метою приватизації – 13).

Протягом звітного періоду Фонд провів 22 засідання конкурсної комісії з відбору суб'єктів оціночної діяльності з метою оцінки 41 об'єкта приватизації.

Згідно зі статтями 15, 16 Закону про оцінку та Положенням про порядок роботи Екзаменаційної комісії, затвердженим наказом Фонду від 13.11.02 № 1997, Фонд спільно з навчальними закладами здійснює видачу кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів.

На підставі протокольних рішень Екзаменаційної комісії з проведення іспитів на отримання кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів за 9 міс. 2009 р. оформлено 429 таких свідоцтв.

Відповідно до вимог Закону про оцінку та Положення про порядок видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом Фонду від 14.03.02 № 479, Фонд здійснює приймання документів від суб'єктів господарювання з метою видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності. За видачу сертифіката справляється плата у розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, яка спрямовується до Державного бюджету України.

За 9 міс. 2009 р. Фонд видав 773 сертифікати суб'єктів оціночної діяльності, з них: 370 – юридичним особам та 403 – фізичним особам – приватним підприємцям. До Державного бюджету України перераховано 39,42 тис. грн.

Відповідно до рішення Наглядової ради з питань оціночної діяльності у зв'язку зі зміною складу оцінювачів, невчасним проходженням оцінювачами підвищення кваліфікації тощо підготовлено та оформлено 148 наказів про анулювання сертифікатів 180 суб'єктів оціночної діяльності.

Протягом звітного періоду фахівцями Фонду організовано 4 засідання Наглядової ради з питань оціночної діяльності, 2 позачергових засідання, а також 12 засідань Екзаменаційної комісії.

Підготовка підприємств до приватизації

Вивчення попиту потенційних покупців на об'єкти приватизації та аналіз фінансового стану підприємств до прийняття рішення про їх приватизацію

У рамках інформаційно-маркетингової програми протягом звітного періоду Фонд вивчав попит на підприємства, які перебувають на етапі прийняття рішення про приватизацію.

З метою прийняття відповідних управлінських рішень Фонд здійснив аналіз фінансового стану та надав відповідні висновки щодо 21 підприємства.

Результати аналізу свідчать, що такі підприємства, як ЗАТ «Головинський кар'єр «Граніт», ДП «Світловодський комбінат твердих сплавів і тугоплавких металів», ДНВП «Електронмаш», ДВАТ «Луганський інститут по проектуванню підприємств вугільної промис-

ловості «Луганськдіпрошахт», ДП «Артемвугілля», ДП «Передпускова дирекція шахти № 10 «Нововолинська», ДП «Орджонікідзевугілля» та ВАТ «Проектно-технологічний трест «Оргтехшахтобуд», мають задовільний рівень ліквідності, оборотні активи, фінансові ресурси для ведення і розширення своєї виробничої діяльності, оптимальну структуру джерел фінансування поточної виробничої діяльності, яка здійснюється переважно за рахунок власних коштів, високий рівень платоспроможності (фінансової стійкості), а також достатньо високий рівень ділової активності, про що свідчить висока ефективність використання існуючих ресурсів. Це має позитивно вплинути на продаж підприємств у досить короткі строки.

У решти підприємств фінансовий стан є незадовільним (висока ризикованість діяльності щодо неповернення боргів, низький рівень ліквідності, платоспроможності (фінансової стійкості), ділової активності, а також збиткова діяльність). Приватизація цих підприємств має здійснюватися за умови взяття покупцем на себе зобов'язань щодо забезпечення поліпшення фінансового стану та подальшої прибуткової діяльності цих підприємств.

Передприватизаційна підготовка та підготовка підприємств до продажу

Спільними наказами Міноборони України та Фонду від 21.09.09 № 474/1475 та від 21.09.09 № 475/1476 затверджено плани-графіки передприватизаційної підготовки ДП «Кіровоградський ремонтний завод» та ДП «Українська дорожньо-транспортна компанія «Военконверс-43».

Протягом звітнього періоду тривала робота з передприватизаційної підготовки ДП «Запорізький конструкторсько-технологічний інститут сільськогосподарського машинобудування» (уповноважений орган управління – Мінпромполітики України) та ДП «Український державний науково-технічний і проектний інститут промислових технологій».

Відповідно до наказу Фонду від 22.01.09 № 68 «Про затвердження Переліку об'єктів груп В, Г та об'єктів агропромислового комплексу, які підлягають підготовці до продажу в 2009 році» протягом звітнього періоду здійснювалася підготовка до продажу таких підприємств: ДП «Виробниче об'єднання «Знамя», ВАТ «Біофарма», ВАТ «Ритм», ВАТ «Феодосійський приладобудівний завод», ДП «Запорізьке», ЦМК структурного підрозділу ДП «Центр ринкових інформаційних технологій та маркетингу», ЦМК ДП деревинно-стружкових плит «Осмолада», ВАТ «Львівська вугільна компанія», ЦМК ДВАТ «Центральна збагачувальна фабрика «Стаханівська», ВАТ «Білопільський машинобудівний завод», ВАТ «Вуглецевий композит», ЦМК Хмельницького державного підприємства «Агропродукт», ЦМК ДП «Севастопольський хлібокомбінат ім. Кірова» (ВАТ «Цархліб»), ВАТ «Перспектива 1», ВАТ «Сонячне 2007», ВАТ

«Буркутець», ДП «СП ім. А. В. Трофімова», ВАТ «Вірівське», ДП «Шовкорадгосп «Українець».

Для організації продажу пакетів акцій шляхом проведення конкурсів підготовлено 20 планів розміщення акцій (загальна номінальна вартість пакетів акцій становить 260,08 млн грн.).

Для організації продажу пакетів акцій ВАТ на фондових біржах підготовлено та передано 20 пакетів документів об'єктів груп В, Г. Загальна номінальна вартість зазначених пакетів становить 169,92 млн грн.

Закріплення (розкріплення) у державній власності пакетів акцій ВАТ

Станом на 01.10.09 у державній власності залишаються пакети акцій 8 ВАТ:

«Укртелеком» – 25 % + 1 акція номінальною вартістю 1,17 млрд грн.;

«Науково-дослідний інститут електромеханічних приладів» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 3,19 млн, грн.;

«Меридіан» ім. С. П. Корольова» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 251,86 тис. грн.;

«Чернігівський завод радіоприладів «ЧеЗаРа» – 25 % + 1 акція номінальною вартістю 242,76 тис. грн.;

«Завод «Фіолент» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 115,84 тис. грн.;

«Український науково-дослідний інститут авіаційної технології» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 2,098 млн грн.;

«Хартрон» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 10,68 млн грн.;

«АТ НДІ радіотехнічних вимірювань» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 5,17 млн грн.

Загальна номінальна вартість закріплених у державній власності пакетів акцій становить 1,19 млрд грн.

Обсяги та результати реструктуризації підприємств

Станом на 01.10.09 у процесі реструктуризації за рішенням Фонду перебувають 9 ВАТ:

два підприємства групи Г (мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави) – Науково-виробничий комплекс «Київський завод автоматики ім. Г. І. Петровського», Тернопільський радіозавод «Оріон»; сім підприємств групи В – «Фотон», Кіровоградський комбінат по випуску продовольчих товарів, завод «Маяк», «Кварцсамоцвіти», Київський мотоциклетний завод, Київський завод реле і автоматики, «Славутич».

Підсумки приватизації державного майна

Організаційне забезпечення виконання завдань з приватизації

З метою забезпечення виконання завдань з надходження коштів від приватизації державного майна, встановлених Законом про бюджет на 2009 рік, Фонд видав накази:

«Про затвердження Переліку об'єктів груп В, Г та об'єктів агропромислового комплексу, які підлягають підготовці до продажу в 2009 році» від 22.01.09 № 68;

«Про затвердження помісячних графіків підготовки об'єктів груп В, Г та об'єктів агропромислового комплексу до продажу в 2009 році» від 19.02.09 № 247;

«Про поновлення продажу на фондових біржах України пакетів акцій ВАТ, що належать державі» від 27.02.09 № 310;

«Про завершення виконання вимог п. 57 Закону України «Про Державну програму приватизації на 2000 – 2002 роки» від 02.02.09 № 134;

«Про завдання щодо очікуваного надходження коштів від приватизації об'єктів груп А, Д, Е та Ж державної власності, а також продажу земельних ділянок, на яких зазначені об'єкти розташовані, у 2009 році» від 06.02.09 № 167.

На виконання п. 123 Державної програми приватизації на 2000 – 2002 роки наказом Фонду від 26.01.09 № 101 затверджено «Помісячний пооб'єктний план-графік виставлення на продаж у 2009 році пакетів акцій господарських товариств і холдингових компаній».

Приватизація об'єктів групи А

Протягом 9 міс. 2009 р. органами приватизації приватизовано 140 об'єктів групи А державної власності та 2 697 – комунальної.

Сума надходжень від продажу об'єктів державної власності групи А становить 47,9 млн грн. (без ПДВ).

За аналогічний період 2008 р. було приватизовано 177 об'єктів державної власності та 3 769 – комунальної. Сума надходжень від продажу об'єктів групи А державної власності становить 136,71 млн грн. (без ПДВ).

Найбільшу кількість об'єктів приватизовано регіональними відділеннями Фонду по Харківській (16 об'єктів), Львівській (14), Вінницькій та Полтавській (по 10 об'єктів) областях.

Приватизація об'єктів групи Д

Протягом звітного періоду приватизовано 10 об'єктів незавершеного будівництва (ОНБ) державної власності (у тому числі 3 об'єкти разом із земельними ділянками) та 22 – комунальної. Сума надходжень від продажу об'єктів державної власності становить 12,26 млн грн.

За аналогічний період 2008 р. було приватизовано 9 ОНБ державної власності та 17 – комунальної. Сума надходжень від продажу об'єктів державної власності становить 5,07 млн грн.

Приватизація об'єктів групи Ж

Протягом 9 міс. 2009 р. приватизовано 7 об'єктів групи Ж державної власності та 7 – комунальної. Сума надходжень від продажу об'єктів групи Ж державної власності становить 1,25 млн грн.

За аналогічний період 2008 р. було приватизовано 13 об'єктів державної власності групи Ж та 18 – комунальної. Сума надходжень від приватизації об'єктів державної власності становить 9,53 млн грн.

Приватизація об'єктів групи Е

Протягом звітного періоду центральним апаратом Фонду було укладено 6 договорів купівлі-продажу об'єктів групи Е державної власності, від приватизації яких до Державного бюджету України надійшло 48,45 млн грн. Регіональними відділеннями здійснено приватизацію одного об'єкта цієї групи, від продажу якого до Державного бюджету України надійшло 4,42 млн грн.

За аналогічний період 2008 р. центральним апаратом Фонду було здійснено приватизацію 9 об'єктів групи Е, від продажу яких до Державного бюджету України надійшло 53,49 млн грн.; регіональними відділеннями – п'ять, від продажу яких до Державного бюджету України надійшло 2,8 млн грн.

Продаж пакетів акцій на фондових біржах, аукціонах, за конкурсом

Фонд у звітному періоді запропонував до продажу на фондових біржах 103 пакети акцій 101 ВАТ номінальною вартістю 405,39 млн грн.

За підсумками торгів було продано 26 пакетів акцій загальною вартістю 503,21 млн грн. за укладеними контрактами (58,96 млн грн. за номіналом).

Спеціалізовані аукціони за грошові кошти з початку 2009 р. не проводилися.

За 9 міс. 2009 р. Фонд провів 6 відкритих грошових регіональних аукціонів з продажу пакетів акцій ВАТ.

За підсумками аукціонів Регіональним відділенням Фонду по Хмельницькій області укладено договори купівлі-продажу 2 ВАТ:

«Кам'янець-Подільське АТП 16808»: 25 %-вий пакет акцій за ціною 177,18 тис. грн.;

«Волочиське АТП 16837»: 25,04 %-вий пакет акцій за ціною 59,48 тис. грн.

До Державного бюджету України перераховано 236,66 тис. грн.

Фонд протягом звітного періоду виставив на продаж за конкурсом 37 пакетів акцій ВАТ (22 – центральний апарат, 15 – регіональні відділення) загальною початковою вартістю 5,4 млрд грн.

За результатами проведених конкурсів укладено 7 договорів купівлі-продажу пакетів акцій ВАТ на загальну суму 131,10 млн грн.

Серед проданих пакети акцій ВАТ:

«Украгроінжпроект»: 48,32 %-вий пакет акцій за ціною 3,79 млн грн. за початкової вартості 3,75 млн грн.;

«Дунайсудноремонт»: 75 %-вий пакет акцій за ціною 33,37 млн грн. за початкової вартості 33,36 млн грн.;

«Мелітопольський верстатобудівний завод імені 23 Жовтня»: пакет розміром 50 % + 1 акція за ціною 755 тис. грн. за початкової вартості 740 тис. грн.;

«Авіаційна компанія «Дніпроавіа»: 94,572 %-вий пакет акцій за ціною 59,02 млн. грн. за початкової вартості 58,41 млн грн.;

«Готельний комплекс «Братислава»: 51 %-вий пакет акцій за ціною 20,56 млн. грн. за початкової вартості 20,51 млн грн.;

«Краснолуцький машинобудівний завод»: пакет розміром 50 % + 1 акція за ціною 7,56 млн. грн. за початкової вартості 7,55 млн грн.;

«Свердловська швейна фабрика»: 93,272 %-вий пакет акцій за ціною 6,05 млн. грн. за початкової вартості 6,05 млн грн.

Умовами договорів купівлі-продажу передбачено надходження інвестицій у сумі 100,78 млн грн.

Приватизація стратегічно важливих підприємств та підприємств-монополістів

У звітному періоді Фондом було запропоновано до продажу на фондових біржах та в ПФТС 17 пакетів акцій 16 ВАТ, що є монополістами або стратегічно важливими для економіки та безпеки держави, загальною номінальною вартістю 85,31 млн грн. За підсумками торгів було продано 3 пакети акцій 3 підприємств (ВАТ «Львівобленерго», ВАТ «Енергопостачальна компанія «Чернігівобленерго», ВАТ «Арселорміттал Кривий Ріг») загальною вартістю 476,1 млн грн. за укладеними контрактами (24,4 млн. грн. за номіналом).

Протягом 9 міс. 2009 р. Фонд оголосив 12 конкурсів з продажу пакетів акцій ВАТ, що займають монополісне становище на загальнодержавному ринку відповідних товарів і послуг, початковою вартістю 4,89 млрд грн.

За результатами конкурсів укладено 2 договори купівлі-продажу пакетів акцій ВАТ загальною ціною продажу 8,31 млн грн. при сумарній початковій вартості 8,29 млн грн.

Серед проданих пакети акцій ВАТ «Краснолуцький машинобудівний завод» (пакет розміром 50 % + 1 акція за ціною 7,56 млн грн. за початкової вартості 7,55 млн грн.) та «Мелітопольський верстатобудівний завод ім. 23 Жовтня» (пакет розміром 50 % + 1 акція за ціною 755 тис. грн. за початкової вартості 740 тис. грн.).

Протягом звітного періоду оголошено та проведено конкурс з продажу пакета акцій (99,567 %) ВАТ «Одеський припортовий завод». Підприємство займає монополісне становище на загальнодержавному ринку відповідних товарів та послуг і має стратегічне значення для економіки та безпеки держави.

На виконання доручень Прем'єр-міністра України від 19.06.09 № 33810/01/1-09 та від 08.07.09 № 34860/3/1-09 наказом Фонду від 30.06.09 № 995 було затверджено уточнений план розміщення акцій ВАТ «Одеський припортовий завод», яким передбачено продаж за конкурсом з використанням відкритості пропонування ціни за принципом аукціону. Для забезпечення проведення конкурсу з продажу пакета акцій товариства Фонд здійснив підготовчі заходи відповідно до вимог

чинного законодавства з питань приватизації, а саме: затвердив склад конкурсної комісії та провів розрахунок початкової вартості пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» відповідно до Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.03 № 1891, та Порядку визначення початкової вартості пакетів акцій відкритих акціонерних товариств, що підлягають продажу на конкурсах, затвердженого наказом Фонду від 23.01.04 № 105 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31.01.04 за № 135/8734.

Засідання конкурсної комісії з продажу пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» за конкурсом з використанням відкритості пропонування ціни за принципом аукціону відбулося 13 липня 2009 р. На засіданні було затверджено початкову вартість пакета акцій у розмірі 4,0 млрд. грн. та визначено фіксовані умови конкурсу.

Інформаційне повідомлення про проведення конкурсу з продажу пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» було опубліковано в газеті «Відомості приватизації» від 15.07.09 № 27 (569). У повідомленні були зазначені характеристика підприємства, умови проведення конкурсу, термін подання заяви на участь у конкурсі та дата проведення конкурсу. Наказом Фонду від 28.09.09 № 1522 «Щодо учасників конкурсу, допущених до участі в конкурсі з продажу пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» було визначено та затверджено список учасників конкурсу, допущених до подання конкурсної пропозиції ціни та концепції розвитку товариства, а саме: ТОВ «Азот-Сервіс» (Російська Федерація), ТОВ «Нортіма» (Україна), ТОВ «Фрунзе-Флора» (Україна).

Засідання конкурсної комісії з продажу пакета акцій (99,567 %) ВАТ «Одеський припортовий завод» щодо визначення переможця конкурсу відбулося 29 вересня 2009 року. Конкурсна комісія розглянула концепції розвитку товариства та конкурсні пропозиції, надані учасниками конкурсу. При виконанні усіх фіксованих умов конкурсу найвищу ціну за пакет акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» в конкурсних пропозиціях було запропоновано ТОВ «Нортіма», що становила 4,1 млрд грн. У результаті торгів «з голосу» найвищу ціну за пакет акцій також запропонувало ТОВ «Нортіма», що становила 5 млрд грн.

У ході голосування з питання визначення переможця конкурсу з продажу пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» конкурсна комісія не визнала ТОВ «Нортіма» переможцем конкурсу.

Виконання Державної програми приватизації регіональними відділеннями Фонду та Фондом майна Автономної Республіки Крим

За 9 міс. 2009 р. за участю регіональних відділень державну форму власності змінили 163 об'єкти

– 94,22 % усіх роздержавлених за звітний період, у тому числі: групи А – 138 (84,66 %), груп В, Г – 7 (4,29 %), групи Д – 10 (6,13 %), групи Е – 1 (0,61 %), групи Ж – 7 (4,29 %).

Регіональні відділення за звітний період приватизували 138 об'єктів групи А. Цей показник найвищий у Харківській (16 об'єктів), Львівській (14), Вінницькій і Полтавській (по 10), Донецькій і Миколаївській (по 8), Дніпропетровській, Луганській, Одеській і Сумській (по 6), Закарпатській, Запорізькій, Херсонській, Хмельницькій областях, а також у Регіональному відділенні Фонду в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (по 5) та по м. Києву (7).

За участю регіональних відділень Фонду за 9 міс. 2009 р. державну форму власності змінили 7 об'єктів групи В. У Миколаївській області приватизовано 2 об'єкти, в Донецькій, Івано-Франківській, Луганській, Одеській та Сумській областях приватизовано по 1 об'єкту цієї групи.

Приватизовано 10 об'єктів групи Д: у Миколаївській області – 3 об'єкти, Дніпропетровській, Київській, Львівській, Сумській, Херсонській і Хмельницькій областях та Фондом майна Автономної Республіки Крим – по одному об'єкту.

Приватизовано 1 об'єкт групи Е у Закарпатській області.

За звітний період приватизовано 7 об'єктів групи Ж: у Дніпропетровській і Черкаській областях – по 2 об'єкти, Вінницькій, Донецькій і Рівненській областях – по одному об'єкту.

Слід зазначити, що Регіональним відділенням Фонду по Миколаївській області забезпечено надходження коштів від продажу земельних ділянок під об'єктами приватизації у сумі 6,8 млн грн.

Загальна сума надходження коштів, одержаних від приватизації об'єктів державної форми власності Фондом майна Автономної Республіки Крим та регіональними відділеннями, на 01.10.09 становить 96,92 млн грн. (13,01 % загальної суми надходжень), у тому числі від продажу об'єктів на фондових біржах надійшло 22,69 млн грн. (табл. 3).

Найбільше коштів перераховано регіональними відділеннями Фонду по Івано-Франківській області (15,65 млн грн.), м. Києву (12,9 млн грн.), Регіональним відділенням Фонду в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (12,12 млн грн.) та регіональними відділеннями Фонду по областях, млн. грн.: Миколаївській – 10,93, Луганській – 6,43, Закарпатській – 5,47, Донецькій – 5,01, Вінницькій – 3,94, Хмельницькій – 3,18, Запорізькій – 3,11, Тернопільській – 2,82, Сумській – 2,72, Одеській – 2,61, Харківській – 2,08, Київській – 1,55 та Львівській – 1,39.

Протягом звітного періоду місцевими органами приватизації та регіональними відділеннями Фонду за угодами з органами місцевого самоврядування роздержавлено 2 733 об'єкти комунальної власності.

За участю регіональних відділень комунальну форму власності змінили 2 697 об'єктів групи А (98,68 % загальної кількості). Цей показник найвищий у Харківській (363 об'єкти), Львівській (292), Донецькій і Луганській (по 170), Миколаївській (144), Дніпропетровській (136), Запорізькій (127), Івано-Франківській (109), Кіровоградській (75), Сумській (66) областях, м. Києві (407) та Фонді майна Автономної Республіки Крим (191 об'єкт).

Змінили комунальну форму власності 22 об'єкти групи Д (0,8 %). У Фонді майна Автономної Республіки Крим – 8 об'єктів, у Харківській – 5, Донецькій – 3, Вінницькій і Закарпатській – по 2, Миколаївській і Черкаській областях – по одному об'єкту.

Змінено комунальну форму власності 7 об'єктів групи Е (0,26 %): Фондом майна Автономної Республіки Крим – 3 об'єкти, регіональними відділеннями Фонду по Одеській області – 2, Львівській і Черкаській областях – по одному об'єкту.

Змінили комунальну форму власності 7 об'єктів групи Ж (0,26 %). У Харківській області – 4 об'єкти, у Донецькій, Одеській та Рівненській областях – по одному об'єкту.

Станом на 01.10.09 діє 21 308 договорів оренди, з яких 21 032 договори оренди контролюють регіональні відділення Фонду.

Відповідно до наказу Фонду від 19.01.09 № 54 регіональним відділенням було встановлено завдання за 9 міс. 2009 р. забезпечити надходження коштів від оренди державного майна у сумі 405,52 млн грн. За даними Державного казначейства, у звітному періоді за участю регіональних відділень забезпечено надходження 506,24 млн грн., що становить 129,38 % виконання планового завдання.

Фінансові результати приватизації

Законом про бюджет на 2009 рік встановлено планове завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до Державного бюджету України в сумі 8 501 224 тис. грн. (до спеціального фонду державного бюджету – 8 501 224 тис. грн.).

Протягом 9 міс. 2009 р. від продажу державного майна та надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, надійшло 737,73 млн грн., із них до спеціального фонду Державного бюджету України перераховано 735,61 млн грн.

Крім того, у січні – вересні 2009 р. від продажу земельних ділянок, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації, надійшло 6,94 млн грн., з них до спеціального фонду державного бюджету перераховано 6,25 млн грн., до бюджетів місцевого самоврядування – 0,69 млн грн. (табл. 4).

РВ Фонду за 9 міс. 2009 р. забезпечено надходження коштів від приватизації комунального майна у сумі 33,38 млн грн. і перераховано до відповідних місцевих бюджетів 31,64 млн грн.

Надходження коштів від приватизації об'єктів державної власності регіональними відділеннями та центральним апаратом Фонду за 9 міс. 2009 р., тис. грн.

Регіональне відділення	Разом	Усього одержано від приватизації державного майна	У тому числі			Надійшло від продажу земельних ділянок
			надійшло на рахунки регіональних відділень	продано на фондових біржах	продано на спеціалізованих аукціонах за грошові кошти	
По області:						
Вінницькій	3 935,9	3 935,9	3 935,9	0,0	0,0	0,0
Волинській	262,1	162,1	162,1	0,0	0,0	100,0
Дніпропетровській	684,3	684,3	684,3	0,0	0,0	0,0
Донецькій	5 010,2	5 010,2	5 010,2	0,0	0,0	0,0
Житомирській	404,0	404,0	404,0	0,0	0,0	0,0
Закарпатській	5 467,5	5 467,5	5 319,1	148,4	0,0	0,0
Запорізькій	3 110,7	3 110,7	3 110,6	0,1	0,0	0,0
Івано-Франківській	15 651,7	15 651,7	102,2	15 549,5	0,0	0,0
Київській	1 548,1	1 548,1	479,7	1 068,4	0,0	0,0
Кіровоградській	226,3	226,3	191,5	34,8	0,0	0,0
Луганській	6 427,1	6 427,1	6 301,1	126,0	0,0	0,0
Львівській	1 387,4	1 387,4	523,9	863,5	0,0	0,0
Миколаївській	10 931,9	4 086,1	4 086,1	0,0	0,0	6 845,8
Одеській	2 612,5	2 612,5	2 612,5	0,0	0,0	0,0
Полтавській	831,2	831,2	831,2	0,0	0,0	0,0
Рівненській	142,8	142,8	142,8	0,0	0,0	0,0
Сумській	2 723,7	2 723,7	2 723,7	0,0	0,0	0,0
Тернопільській	2 819,8	2 819,8	231,6	2 588,2	0,0	0,0
Харківській	2 080,5	2 080,5	2 080,5	0,0	0,0	0,0
Херсонській	934,4	934,4	934,4	0,0	0,0	0,0
Хмельницькій	3 179,3	3 179,3	1 146,8	2 032,5	0,0	0,0
Черкаській	811,1	811,1	811,1	0,0	0,0	0,0
Чернівецькій	278,3	278,3	24,8	253,5	0,0	0,0
Чернігівській	439,4	439,4	439,4	0,0	0,0	0,0
м.Києву	12 896,9	12 896,9	12 896,9	0,0	0,0	0,0
в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі	12 123,2	12 123,2	12 097,7	25,5	0,0	0,0
Фонд майна Автономної Республіки Крим	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0
Усього по РВ Фонду	96 920,7	89 974,9	67 284,5	22 690,4	0,0	6 945,8
Центральний апарат	647 756,9	647 756,9	167 235,5	480 521,4	0,0	0,0
Усього...	744 677,6	737 731,8	234 520,0	503 211,8	0,0	6 945,8

12

Участь Фонду в процедурах банкрутства підприємств

Станом на 01.10.09 у процедурі банкрутства перебувають 148 господарських товариств з державною часткою у статутному капіталі понад 25% та 11 державних підприємств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, з них:

у процедурі розпорядження майном – 28 товариств і 4 державних підприємства;
 у процедурі санації – 54 товариства і 3 державних підприємства;
 у процедурі ліквідації – 55 товариств і 4 державних підприємства.
 Протягом 9 міс. 2009 р. розглянуто плани санації (змінено та доповнено) і мирові угоди таких підпри-

Надходження та використання коштів від приватизації державного майна за січень – вересень 2009 р., тис. грн.

Надходження та використання коштів	Усього
Залишок коштів на початок звітної періоду	538,7
Надійшло коштів – усього	760 488,6
У тому числі:	
1. Від приватизації державного майна (з урахуванням податку на додану вартість) – усього	752 127,5
У тому числі:	
сума податку на додану вартість	14 395,7
надходження від приватизації державного майна – усього	737 731,8
У тому числі від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації	737 731,8
з них надходження, безпосередньо пов'язані з процесом приватизації та кредитуванням підприємств	236,6
2. Від продажу земельних ділянок, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації (з урахуванням податку на додану вартість)	8 315,0
У тому числі:	
сума податку на додану вартість	1 369,2
від продажу земельних ділянок, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації	6 945,8
3. Інші	46,1
Розподілено коштів – усього	758 351,1
У тому числі:	
1. Перераховано на фінансування спеціального фонду Державного бюджету України – усього	735 627,2
У тому числі:	
100% від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації	735 610,3
перерахування коштів від продажу Бюлетеня	16,9
2. Перераховано коштів до бюджету від продажу земельних ділянок, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації (33010400)	6 945,8
з них:	
90 % коштів від продажу земельних ділянок до спеціального фонду державного бюджету	6 251,2
10 % коштів від продажу земельних ділянок до бюджету місцевого самоврядування	694,6
3. Сплачено податку на додану вартість на ціну продажу об'єкта приватизації державного майна та надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації	14 306,0
4. Сплачено податку на додану вартість від продажу земельних ділянок, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації	1 369,2
5. Примусово списано згідно з рішенням суду	73,1
6. Інші	29,8
Залишок коштів на кінець звітної періоду	2 676,2

емств: ВАТ «Мелітопольський завод «Автокольорлит», ВАТ «Пульсар», ДП «Центральне конструкторсько-технологічне бюро», ВАТ «Донецькоголовпостач», УДВКП «Концерн Укртара», ВАТ «Новоселицьке хлібоприймальне підприємство», ВАТ «Птахофабрика «Маловисківська», ВАТ «Червоноградське проектно-конструкторське бюро», ДП «Струтинський спиртовий завод», ДП «Нігинський кар'єр», ВАТ «Новогорлівський машинобудівний завод», ВАТ «Конотопський ремонтно-механічний завод», ВАТ «Іллічівський рудоремонтний завод», ВАТ «Краснолуцький машинобудівний завод», ВАТ «Житомирський завод хімічного волокна», ВАТ «Лисичанський завод ГТВ», ДВАТ «Вахрушевський ремонтно-механічний завод» ХК «Антрацитвуглесервіс», ВАТ «Кіровський завод по виготовленню виробів з металевих порошків» та ВАТ «Завод «Ніжинсільмаш».

Відповідно до наказу Фонду від 16.10.06 № 1584 «Про затвердження плану заходів щодо посилення роботи ФДМУ та регіональних відділень по запобіганню банкрутству та забезпечення ефективних умов реалізації процедур відновлення платоспроможності підприємств боржників» постійно здійснюються заходи щодо:

підготовки звернень, клопотань до господарських судів, комітету кредиторів щодо провадження у справах про банкрутство підприємств-боржників та забезпечення безпосередньої участі представників Фонду у їх засіданнях;

підготовки та подання апеляційних і касаційних скарг до господарських судів у справах про банкрутство;

здійснення моніторингу рішень господарських судів у частині призупинення приватизації підприємств-боржників;

надання пропозицій щодо призначення арбітражних керуючих розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами під час провадження у справах про банкрутство підприємств, у статутних капіталах яких частка державної власності перевищує 25 %;

ведення реєстру підприємств-боржників;

оперативного отримання ухвал господарських судів із залученням регіональних відділень, органів управління, представників держави;

надання пропозицій керуючому санацією та комітету кредиторів щодо концепції плану санації;

перевірки на відповідність вимогам чинного законодавства проектів планів санації;

створення міжвідомчих робочих груп для ознайомлення з ситуацією на підприємствах.

Законодавче забезпечення процесів управління державною власністю

Фонд здійснює роботу з удосконалення приватизаційного законодавства з метою відповідності його вимогам часу та стратегії держави, забезпечення проведення індивідуальної, виваженої приватизації на засадах прозорості та відкритості, а також для підвищення ефективності процесів реформування власності.

Так, Фонд відповідно до доручень Уряду України підготував проекти Законів України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного майна», «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приватизації державного майна».

Проекти взаємопов'язані між собою і є єдиним пакетом законодавчих актів, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері приватизації, забезпечення виконання завдань, поставлених перед державними органами приватизації, досягнення максимальної ефективності продажу державного майна, широкого застосування конкурентних способів, максимального залучення потенційних покупців, врахування особливостей кожного об'єкта приватизації.

На розгляді Верховної Ради України перебуває підготовлений Фондом проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо відповідальності покупців об'єктів приватизації» (реєстр. № 4275 від 30.03.09).

Проектом передбачено необхідність посилення контролю держави за дотриманням покупцем умов договору купівлі-продажу об'єкта приватизації, відповідальності нових власників об'єктів приватизації за невиконання зобов'язань, визначених умовами договорів купівлі-продажу таких об'єктів, створення дієвого механізму запобігання порушенням вимог договорів купівлі-продажу, взятих покупцем у процесі приватизації об'єктів державної власності.

Також Фонд підготував проект Закону України «Про

заборону ліквідації, перепрофілювання, відчуження та передачі в оренду оздоровчих закладів для проведення діяльності, не пов'язаної з оздоровленням та відпочинком», який схвалено Урядом України та внесено на розгляд Верховної Ради України (реєстр. № 5268 від 22.10.09).

Відповідно до частини першої статті 128 Земельного кодексу України та статті 18¹ Закону України «Про приватизацію державного майна» Фонд розробив проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку продажу об'єктів, що підлягають приватизації, разом із земельними ділянками державної власності», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.09 № 689.

Загалом протягом 9 міс. 2009 р. Фонд розглянув 55 проектів законодавчих актів, з яких опрацьовано 20 законопроектів; опрацьовано та узгоджено 13 законопроектів; опрацьовано та підготовлено висновки до 14 законопроектів, проведено експертизу 8 законів України.

Взаємодія з Верховною Радою України

З початку року Верховна Рада України розглянула законопроекти, які стосуються сфери діяльності Фонду. З них прийнято та підписано Президентом України шість, які супроводжувалися Фондом:

«Про внесення змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна України» (щодо захисту прав власників)» від 19.02.09 № 1022-VI;

«Про внесення доповнень до Закону України «Про концесії» (щодо особливостей застосування концесійних угод для об'єктів права державної чи комунальної власності, що використовуються для здійснення діяльності з централізованого водо-, теплопостачання та водовідведення)» від 19.02.09 № 1023-VI;

«Про мораторій на відчуження від редакцій державних та комунальних засобів масової інформації приміщень та майна» від 15.01.09 № 883-VI;

«Про структуру, повноваження та особливості правового і економічного режиму майнового комплексу Національного виробничо-аграрного об'єднання «Масандра» від 04.06.09 № 1442-VI;

«Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про приватизацію державного майна» (щодо врегулювання порядку звільнення Голови Фонду державного майна України)» від 20.05.09 № 1361-VI;

«Про доповнення до статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (щодо книговидавничої справи)» від 04.02.09 № 911-VI.

З метою вдосконалення процесу управління корпоративними правами держави прийнято у першому читанні розроблений Фондом проект Закону України «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» (щодо врегулювання порядку участі та голосування представників держави на зборах господарських товариств) (реєстр. № 4474 від 14.05.09).

Протягом 9 міс. 2009 р. в. о. Голови Фонду та його заступники взяли участь у 20 засіданнях комітетів Верховної Ради України та 5 засіданнях Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, на яких було розглянуто 36 законопроектів, що належать до компетенції Фонду.

Здійснюються постійний моніторинг проходження законопроектів з питань, що належать до компетенції Фонду, у Верховній Раді України і оперативне інформування керівництва Фонду та структурних підрозділів про їхній стан. На сьогодні такий моніторинг охоплює 79 проектів законодавчих актів.

Протягом звітнього періоду Фонд опрацював 167 звернень та 10 запитів народних депутатів України, на які було надано змістовні відповіді.

Організаційно-кадрове забезпечення діяльності Фонду

Штатний розпис центрального апарату Фонду на 2009 рік, погоджений з Міністерством фінансів України, введено в дію з 16.03.09.

Підготовлено та введено в дію чотири переліки змін у штатному розписі центрального апарату Фонду.

Гранична чисельність працівників Фонду становить 3 092 особи, у тому числі у 26 структурних підрозділах центрального апарату – 780; у 26 регіональних відділеннях – 2 312.

Протягом 9 міс. 2009 р. прийнято на роботу 55 осіб, звільнено – 48.

Здійснено комплекс заходів для забезпечення ефективної роботи персоналу центрального апарату та регіональних відділень Фонду, підвищення кваліфікації працівників державних органів приватизації, організації міжнародних зв'язків.

Виявлення, запобігання та усунення порушень чинного законодавства

З метою контролю за дотриманням чинного законодавства в процесі приватизації Фонд із залученням правоохоронних та контролюючих органів проводить планові комплексні перевірки регіональних відділень Фонду за напрямками:

- оцінка об'єктів приватизації;
- фінансово-господарська діяльність;
- збереження та використання майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств;
- орендні відносини;
- претензійно-позовна робота;
- контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу.

На виконання п. 164 чинної Державної програми приватизації на 2000 – 2002 роки, а також вимог постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.02 № 685 «Про здійснення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади внутрішнього фінансового контролю»

Фонд проводить ревізії фінансово-господарської діяльності регіональних відділень Фонду.

За результатами контрольної-ревізійної роботи складаються акти та розробляються заходи щодо усунення недоліків.

Фонд здійснив великий обсяг роботи з розгляду звернень громадян, аналізу стану роботи зі зверненнями громадян у центральному апараті та регіональних відділеннях. За звітний період Фонд отримав і розглянув 794 звернення громадян, з них безпосередньо від громадян поштою – 541; Секретаріату Президента України – 67; Верховної Ради України – 6; Кабінету Міністрів України – 99; народних депутатів України – 28; інших органів – 53.

Інформаційне забезпечення процесів управління державною власністю

З метою широкого інформування громадськості, органів законодавчої та виконавчої влади, заінтересованих представників ділових кіл в Україні та за кордоном Фонд тісно співпрацює з друкованими та електронними засобами масової інформації.

Діяльність Фонду висвітлюється через власний веб-сайт www.srfu.gov.ua. На сайті є рубрики «Новини прес-служби» та «Актуально», де оперативно розміщуються новини, офіційні заяви та роз'яснення за всіма напрямками діяльності Фонду.

Найважливіші питання діяльності Фонду, що висвітлювалися протягом звітнього періоду, такі: виконання плану надходження коштів; продаж пакетів акцій за конкурсами та на біржах; хід продажу підприємств енергетики; підготовка до продажу пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод»; результати контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу; стан управління корпоративними правами держави; законодавче забезпечення та ін.

Протягом 9 міс. 2009 р. було організовано 14 інтерв'ю в. о. Голови Фонду провідним засобам масової інформації, під час яких порушувалися зазначені питання.

За звітний період Фонд організував 4 прес-конференції та надав близько 70 коментарів засобам масової інформації за підсумками вирішення або обговорення важливих питань, що стосуються діяльності Фонду.

Відбулися засідання робочої групи Громадської ради при Фонді, під час яких розглядалися питання внесення змін до Положення про Громадську раду, її реорганізації та ефективності роботи.

Також Фонд оприлюднює інформацію щодо всіх напрямів діяльності в офіційних друкованих виданнях – журналі «Державний інформаційний бюлетень про приватизацію» та додатку до нього – газеті «Відомості приватизації». Журнал виходить щомісяця українською та російською мовами, газета – щотижня українською мовою.

РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, здійсненого протягом III кварталу 2009 р.*

Згідно з вимогами статей 7 та 27 Закону України «Про приватизацію державного майна» щодо контролю державними органами приватизації (далі – органи приватизації) за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна (далі – договір), постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.97 № 1012 «Про порядок контролю за діяльністю підприємств, приватизація яких здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України», наказом Фонду державного майна України (далі – Фонд) від 24.06.09 № 967 та квартальним графіком перевірок, затвердженим наказом Фонду від 03.07.09 № 1013 «Про організацію перевірок виконання умов договорів купівлі-продажу в III кварталі 2009 року» здійснено перевірки виконання покупцями державного майна умов укладених договорів. Результати здійсненого контролю засвідчили таке.

1. Загальні дані про результати контролю, здійсненого протягом III кварталу 2009 р.

На обліку органів приватизації перебуває 12 024 договори, у тому числі:

- пакетів акцій акціонерних товариств – 1 043;
- об'єктів малої приватизації – 7 868;
- об'єктів незавершеного будівництва – 3 113.

Із загальної кількості зазначених договорів станом на 13.10.09 органами приватизації контролюється стан виконання умов 2 255 договорів (решта 9 769 договорів – це договори, умови яких вже виконані, внаслідок чого їх знято з контролю).

Протягом звітного кварталу перевірено стан виконання умов 592 договорів, що становить 26,3 відсотка загальної кількості договорів, які перебувають на контролі.

За результатами виконаної роботи можна зробити такі загальні висновки.

Перевірками встановлено, що зобов'язання, взяті покупцями об'єктів приватизації, переважно виконуються належним чином (майже 90 відсотків договорів).

Поряд із зазначеним невиконання умов встановлено у 72 випадках (11,5 відсотка загальної кількості договорів, виконання умов яких було перевірено). Вагома частина невиконаних умов зафіксована в областях: Луганській (62,1 відсотка перевірених договорів), Житомирській (42,3), Харківській (25) і стосуються вони порушення термінів добудови об'єктів, а також переоформлення права забудовника на об'єкт.

У кожному з виявлених випадків порушення до покупців були застосовані відповідні санкції, передбачені законодавством та договорами.

* За наказом Фонду державного майна України від 22.10.09 № 1653.

2. Аналіз стану виконання умов договорів купівлі-продажу за окремими групами об'єктів приватизації

У розрізі окремих груп об'єктів із числа вищезазначених стан виконання умов договорів (накопичувальним підсумком) такий.

З усіх договорів, які перебувають на обліку органів приватизації, найбільше порушень умов зафіксовано за договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва. З 3 113 договорів цієї групи невиконання умов встановлено за 207 (6,6 відсотка загальної кількості договорів цієї групи), неналежне виконання умов – за 29 (0,9 відсотка). Термін виконання умов не настав за 722 договорами (23,2 відсотка). У повному обсязі виконано умови 2 155 договорів (69,2 відсотка).

Найбільше договорів з тих, що обліковуються, стосуються об'єктів малої приватизації. З їх загальної кількості – 7 868 – умови в повному обсязі виконані за 6 765 договорами (85,9 відсотка загальної кількості договорів цієї групи). Невиконання умов виявлено за 38 договорами (0,5 відсотка), неналежне виконання (з порушенням термінів) – за 25 договорами (0,3 відсотка). Термін виконання умов не настав за 1 040 договорами (13,2 відсотка).

Стан виконання умов договорів купівлі-продажу пакетів акцій такий.

На обліку органів приватизації перебуває 1 043 договори купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств. Повне і своєчасне виконання умов встановлено за 940 договорами (90,1 відсотка загальної кількості), неналежне виконання умов, тобто відставання від передбачених договорами термінів, – за 6 договорами (0,6), невиконання умов зафіксовано за 33 договорами (3,2 відсотка). За 64 договорами (6,1 відсотка) термін виконання умов не настав.

Серед зазначених договорів купівлі-продажу пакетів акцій 125 стосуються підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. З них на обліку центрального апарату Фонду перебуває 101 договір, регіональних відділень – 24.

Стан виконання умов цих договорів такий:

за 116 договорами (92,8 відсотка загальної кількості) умови виконані в повному обсязі;

за 7 договорами (5,6 відсотка) зобов'язання перебувають у стадії виконання (інвестиційні зобов'язання та інші зобов'язання, виражені в грошовій формі, виконані, а за іншими зобов'язаннями терміни виконання ще не настали);

за 2 договорами (1,6 відсотка) зафіксовано невиконання умов.

Нині органами приватизації здійснюються заходи щодо забезпечення безумовного їх виконання, а в разі недосягнення позитивних результатів будуть

вживатися заходи з розірвання договорів та повернення пакетів акцій у державну власність.

3. Дані про стан виконання покупцями об'єктів приватизації найхарактерніших умов договорів

Значну кількість порушень умов зафіксовано за договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва щодо термінів добудови та розбирання об'єктів. Протягом звітного кварталу невиконання умов встановлено за 36 договорами (5,7 відсотка перевірених). Найбільше таких випадків зафіксовано Регіональним відділенням Фонду по Луганській області, та розпочато претензійно-позовну роботу з метою застосування до покупців передбачених законодавством та договорами норм відповідальності.

Факти порушення розрахунків за придбані об'єкти приватизації встановлено за 9 договорами цієї групи (1,4 відсотка перевірених) регіональними відділеннями Фонду по Житомирській, Київській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Сумській та Волинській областях (по 1 договору) та по м. Києву (2 договори).

Недотримання термінів державної реєстрації нової форми власності придбаних покупцями об'єктів приватизації виявлено за 1 договором (0,2 відсотка перевірених). Недисциплінованість покупців у цій частині виявлена Регіональним відділенням Фонду по Кіровоградській області. Поряд з недисциплінованістю покупців однією з причин несвоечасної реєстрації є зволікання органів місцевого самоврядування з її оформленням.

Також зафіксовані факти порушення в частині збереження профілю діяльності за 3 договорами купівлі-продажу. Таке невиконання умов договорів встановлено в Херсонській, Одеській областях та в центральному апараті (ЦА) Фонду (по 1 договору).

Порушень умов договорів у частині зобов'язань щодо збереження або збільшення обсягів виробництва продукції (послуг) під час перевірки органами приватизації не встановлено.

Результати перевірки стану виконання покупцями зобов'язань щодо збереження існуючої на момент приватизації кількості робочих місць та створення нових такі. На контролі органів приватизації перебуває 126 договорів (5,6 відсотка загальної кількості договорів, які контролюються органами приватизації), що містять умову щодо збереження кількості робочих місць, яка існувала на об'єктах на момент їх приватизації, та 117 договорів (5,2 відсотка) – щодо створення нових робочих місць.

Протягом звітного кварталу перевірено 27 договорів (4,3 відсотка загальної кількості перевірених), що містять умову стосовно збереження робочих місць та 23 договори (3,7 відсотка) – щодо створення нових.

Результати перевірок показали, що на момент приватизації кількості робочих місць на підприємствах, стосовно яких укладено зазначені договори з умовою збереження робочих місць, становить 36 264, на момент перевірки їх кількість становить 41 464. Отже, власниками в післяприватизаційний

період ця умова договорів виконана, додатково створено 5 200 нових робочих місць.

Наприклад, за договорами купівлі-продажу № 913 та № 914 від 14.07.06 групи інвентарних об'єктів у Вінницькій області однією з умов є збереження 52 робочих місць. У результаті перевірки встановлено, що на підприємстві покупцем (ВАТ «Сільськогосподарське відкрите акціонерне товариство «Вінницьке обласне виробниче підприємство по племенній справі в тваринництві») не тільки зберігається профіль діяльності, а й працює 65 осіб.

На виконання зобов'язання щодо створення нових робочих місць, яке передбачено 23 договорами, власниками приватизованих об'єктів у післяприватизаційний період створено 497 робочих місць, що на 194 робочих місця більше ніж передбачалось умовами договорів.

Прикладом позитивного результату діяльності власника на приватизованому об'єкті є створення нових робочих місць у Львівській області за договором купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва (покупець – фізична особа). На сьогодні введено в експлуатацію першу чергу завершеного будівництвом об'єкта, відкрито навчальний швейний центр та створено 75 робочих місць.

Також слід зазначити, що створені нові робочі місця на об'єктах приватизації, де договорами умова щодо збереження або створення нових робочих місць не передбачена. У звітному кварталі із загальної кількості перевірених об'єктів приватизації такі приклади зафіксовано на 11 об'єктах, де створено 159 нових робочих місць. Наприклад, в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі створено 22 робочих місця, а саме:

окреме індивідуально визначене майно, будинок деревообробної майстерні та сторожки – 6;

окреме індивідуально визначене майно, будинок маслоскладу – 1;

окреме індивідуально визначене майно, будинок котори – 15 робочих місць.

У Дніпропетровській області за договором купівлі-продажу від 22.08.07 № 3337 об'єкта малої приватизації – нежитлової будівлі (ідальні) – створено додатково 23 робочих місця.

Можна навести й інші приклади, коли завдяки добросовісній діяльності власників приватизованих об'єктів та ефективному контролю з боку органів приватизації вдається досягти позитивних результатів не лише у фінансових та економічних, а й у соціальних аспектах реалізації приватизаційних завдань у регіонах.

Результати перевірок стану виконання інвестиційних зобов'язань та інших зобов'язань, виражених у грошовій формі, показали, що такі зобов'язання містить 821 договір купівлі-продажу пакетів акцій, 356 – об'єктів малої приватизації і 90 – об'єктів незавершеного будівництва.

Загалом цими договорами передбачено інвестування підприємств (протягом 1995 – 2019 рр.) на загальну суму 1 012,259 млн грн., 1 446,07 млн дол. США та 19,26 млн євро, в тому числі станом на 13.10.09 – 8 283,60 млн грн., 698,98 млн дол. США, 19,26 млн євро. Фактично станом на 13.10.09 українські підприємства одержали інвестицій на суму

8 672,30 млн грн., 1 315,16 млн дол. США та 72,00 млн євро (у перерахунку на національну валюту – 15 954,139 млн грн.).

За окремими групами зазначених договорів інвестиції розподіляються так.

Договорами купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств передбачено надходження в період з 1995 р. до 2019 р. коштів на загальну суму 8 575,089 млн грн., 1 423,41 млн дол. США та 19,26 млн євро, у тому числі на стратегічно важливі для економіки та безпеки держави підприємства протягом зазначеного періоду передбачено надходження у сумі 4 935,55 млн грн. та 1 097,00 млн дол. США.

Фактично з 1995 р. на підприємства за всіма договорами купівлі-продажу пакетів акцій надійшло 8 103,102 млн грн., 1 314,032 млн дол. США та 72,00 млн євро, у тому числі за договорами купівлі-продажу пакетів акцій стратегічно важливих для економіки і безпеки держави підприємств – 5 068,31 млн грн., 1 052,93 млн дол. США. За умовами зазначених договорів у цей період має надійти коштів у сумі 4 658,014 млн грн., 465,49 млн дол. США.

Договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва в період з 1995 р. до 2019 р. заплановано надходження інвестицій на суму 1 188,12 млн грн. і 10,0 тис. дол. США, станом на 13.10.09 – 252,12 млн грн., 10,00 тис. дол. США. Фактично станом на 13.10.09 надійшло 426,32 млн грн. і 27,756 тис. дол. США.

Договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації в період до 2019 р. передбачено здійснення інвестицій на загальну суму 359,37 млн грн. і 42,65 млн дол. США, станом на 13.10.09 – 135,99 млн грн. та 650,00 тис. дол. США. Фактично станом на 13.10.09 надійшло 142,88 млн грн. і 1 132,883 тис. дол. США.

Для інвесторів становлять інтерес підприємства базових галузей економіки, а саме: чорної та кольорової металургії (обсяг здійснених інвестицій – 3 669,65 млн грн. та 998,87 млн дол. США), машинобудування та металообробки (1 329,35 млн грн. та 36,24 млн дол. США), енергетичної та паливної промисловості (833,48 млн грн., 57,92 млн дол. США та 71,14 млн євро).

Результати аналізу напрямів залучення інвестицій свідчать, що більша частина залучених інвестицій спрямовується на технічне переозброєння та реконструкцію виробництва (5 043,95 млн грн. та 980,05 млн дол.США), що необхідно для розвитку виробничої бази підприємств з метою випуску конкурентоспроможної продукції.

Наступним напрямом залучення інвестицій підприємствами України за кількісними показниками є погашення кредиторської заборгованості підприємств за платежами до бюджету всіх рівнів та перед Пенсійним фондом України (145,37 млн грн., 42,33 млн дол. США).

4. Заходи, вжиті державними органами приватизації з метою усунення фактів порушення умов продажу об'єктів приватизації

У всіх виявлених випадках порушення покупцями взятих зобов'язань органами приватизації здій-

снювалася претензійно-позовна робота. Зокрема, крім заходів зі стягнення штрафів, пені та неустойок (загальна сума наростаючим підсумком за всі роки контролю становить 13 874,091 тис. грн. та 106,400 тис. дол. США), після використання всіх можливостей досудового врегулювання спорів у напрямі забезпечення реалізації цих умов органами приватизації здійснювалися дії щодо розірвання (визнання недійсними) договорів та повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність.

Станом на 01.07.09 у власність держави повернуто 273 об'єкти приватизації (за накопичувальним підсумком), з яких 82 – пакети акцій, 49 – цілісні майнові комплекси і 142 – об'єкти незавершеного будівництва. За 126 договорами триває претензійно-позовна робота щодо їх розірвання (визнання недійсними) і повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність (з них 13 – пакети акцій, 20 – цілісні майнові комплекси та 93 – об'єкти незавершеного будівництва).

Із загальної кількості повернутих у державну власність об'єктів приватизації повторно продано 149 об'єктів, у тому числі 49 пакетів акцій, 72 об'єкти незавершеного будівництва, 28 цілісних майнових комплексів.

Загальна сума коштів, одержаних від продажу повернутих державі об'єктів за рішеннями судів, накопичувальним підсумком становить 97,400 млн грн.

5. Приклади позитивних результатів роботи органів приватизації та діяльності власників приватизованого майна у процесі реалізації умов договорів

Перевірками фіксуються конкретні приклади поліпшення виробничого та фінансового стану приватизованих підприємств унаслідок успішної реалізації їх власниками взятих за договорами купівлі-продажу зобов'язань. Крім наведених, це такі:

у Миколаївській області:

на особистому контролі регіонального відділення перебуває договір купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Інгул», який у 2006 р. було продано за конкурсом із використанням відкритості пропонування ціни за принципом аукціону. Згідно з умовами договору купівлі-продажу протягом трьох років покупцем здійснено інвестицій в розвиток виробництва ВАТ на суму 1 млн 500 тис. грн. Починаючи з 2006 р. підприємство працює прибутково. Обсяги чистого прибутку в I півріччі 2009 р. зросли у 1,9 раза порівняно з I півріччям 2008 р. Дохід від реалізації продукції перевищує передбачені в договорі показники в два рази. Заробітна плата виплачується своєчасно, і її рівень враховує інфляційні процеси в країні. Простроченої заборгованості з виплати заробітної плати, перед Пенсійним фондом України і за обов'язковими платежами до бюджету на підприємстві немає. Керівництво підприємства постійно працює над поліпшенням соціально-побутових умов працівників, спрямовуючи на це кошти в сумі не менш як 1 % обсягу реалізованої продукції на рік. Здійснюється великий обсяг робіт з впровадження нових, прогресивних технологій, механізації і автоматизації виробництва;

у Кіровоградській області:

покупцем (фізичною особою) за договором купівлі-продажу від 30.07.04 № 345/35 приміщення магазину № 18-19, що перебуває на балансі Знамянського державного виробничо-торговельного підприємства робітничого постачання, проведено капітальний ремонт всієї будівлі. В приміщенні облаштовані торговельні зали та кімната для відпочинку працівників, функціонує магазин «Меблі». До приватизації цього об'єкта більш як 5 років виробнича діяльність в приміщенні магазину не велася, об'єкт перебував в аварійному стані. Покупцем з початку приватизації створено 14 робочих місць. Зараз магазин працює, та зберігаються робочі місця;

у Черкаській області:

регіональним відділенням у 2002 р. з МПП «Агропромресурси» було укладено договір купівлі-продажу, умовами якого передбачено створення 7 робочих місць, збереження профілю діяльності підприємства, введення першої черги виробництва через 2 роки після приватизації, підведення до об'єкта водогону, а також надання спонсорської допомоги міськвиконкому в розмірі 5 500 грн. Усі передбачені договором умови виконані без порушення встановлених термінів. Основним видом діяльності підприємства є перероблення риби та морепродуктів. Завдяки залученим у 2005 р. інвестиціям виробничі площі підприємства були значно оновлені та переобладнані. У 2008 р. у зв'язку з розширенням асортименту продукції було збудовано холодильний комплекс. Продукція, що випускається МПП «Агропромресурси», має сертифікати відповідності державної системи сертифікації УкрСЕПРО. Головним завданням підприємства є забезпечення регіону високоякісною продукцією. Крім того, значна увага приділяється розширенню асортименту, жорсткому контролю за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог на всіх етапах виробництва. Усього підприємство виробляє і пропонує до реалізації понад 100 видів продукції. Станом на 01.07.09 на підприємстві працює 71 особа, за останні три роки кількість працюючих збільшилася на 55 осіб. Гордістю підприємства є те, що процес виробництва є екологічно чистим і проводиться без застосування будь-яких хімічних барвників, штучних консервантів та стабілізаторів. Постійними клієнтами та споживачами продукції є оптові і роздрібні торгові підприємства різних регіонів України, підприємства громадського харчування.

6. Загальні питання роботи органів приватизації із забезпечення реалізації умов продажу державного майна

У III кварталі 2009 р. органами приватизації забезпечено виконання вимог відповідних організаційно-розпорядчих актів щодо обсягів охоплення перевірок укладених договорів стосовно виконання їх умов та термінів передання звітів до Фонду. Крайми за якістю організації та здійснення контролю, звітності, відпрацювання пропозицій щодо подальшого нормативного та методологічного забезпечення є регіональні відділення Фонду по Миколаївській, Тернопільській, Черкаській та Сумській областях.

Триває робота щодо вдосконалення нормативно-правової бази. Департаментом договірному менеджменту (далі – Департамент) доопрацьовуються діючі нормативні акти Фонду. На сьогодні розроблено проект наказу про внесення змін до Порядку надання державними органами приватизації згоди на подальше відчуження та передачу в заставу об'єктів, обтяжених зобов'язаннями їх власників перед державою, затвердженого наказом Фонду від 30.03.01 № 500, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.04.01 за № 370/5561. Під час користування зазначеним нормативним актом виникла необхідність унесення змін у частині доповнення документа розділом щодо особливостей погодження подальшого відчуження цілісного майнового комплексу та уточнення переліку документів. Унесення цих змін дасть змогу впорядкувати і скоротити витрати суб'єктів господарювання на вирішення питань розпорядження власним майном.

Підготовлено проект Порядку погодження державним органом приватизації відчуження або передачі в заставу частки майна господарського товариства (цілісного майнового комплексу) за умовами договору купівлі-продажу об'єкта приватизації. Цей порядок визначає, процедуру погодження в державному органі приватизації подальшого відчуження або передачі в заставу частки майна господарського товариства або цілісного майнового комплексу, майно або пакет акцій якого є об'єктом купівлі-продажу, власником придбаного за договором купівлі-продажу об'єкта. Порядок використовується у разі наявності в договорі купівлі-продажу об'єкта приватизації вимоги щодо недопущення протягом визначеного договором строку відчуження зазначеної в договорі частини майна господарського товариства або цілісного майнового комплексу без попереднього погодження з державним органом приватизації.

Також для вирішення питання забезпечення фінансування охорони об'єкта приватизації, повернутого за рішенням суду в державну власність, до моменту його повторного продажу новому власнику розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку повернення у державну власність об'єктів приватизації у разі розірвання або визнання недійсними договорів купівлі-продажу таких об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.01 № 32». У цьому проекті пропонується внести зміни до зазначеного порядку, доповнивши його пунктом, який визначає джерело фінансування охорони об'єктів приватизації, повернутих у державну власність за рішенням суду, до їх повторного відчуження органом приватизації новому власнику.

Інформація про роботу державних органів приватизації з питань контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу, проблемних питань і шляхів їх вирішення з метою забезпечення прозорості післяприватизаційного супроводження об'єктів приватизації, інформування органів державної влади регулярно оприлюднюється через засоби масової інформації, у тому числі шляхом розміщення на веб-сайті Фонду.

Реформування відносин власності майна міжгосподарських підприємств

Михайло ШКІЛЬНЯК

начальник РВ ФДМУ по Тернопільській області, канд. екон. наук

20

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2003 року № 8725 з приводу листа Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації від 24 жовтня 2003 року № 06-24/17-547 та відповідно до листа ФДМУ від 17 листопада 2003 року № 10-21-14440 Регіональним відділенням ФДМУ по Тернопільській області (далі – регіональне відділення) спільно з Головним управлінням сільськогосподарства і продовольства обласної державної адміністрації та Головним управлінням статистики у Тернопільській області в 2004 році було сформовано перелік міжгосподарських підприємств Тернопільської області. На момент затвердження наказом ФДМУ від 03.11.05 № 292 плану-графіка проведення передприватизаційної підготовки міжгосподарських підприємств та об'єднань АПК перелік включав 41 міжгосподарське підприємство області.

У процесі проведення регіональним відділенням роботи з підтвердження наявності та функціонування міжгосподарських підприємств окремі підприємства були виключені з переліку у зв'язку з їх ліквідацією.

© М. М. Шкільняк, 2010

Стаття надійшла до редакції 30.11.09

Завершено роботу з визначення державної частки у статутному капіталі 17 господарських товариств (в 9 – державна частка відсутня), та по 13 міжгосподарських підприємствах така робота триває.

При цьому внесені зміни до установчих документів та зафіксовано розмір державної частки лише по 4 міжгосподарських підприємствах з 8, де виявлено державну частку. По решті, а саме:

ТОВ «Дружба Будіндустрія» (державна частка – 2,6 %) припинено юридичну особу у зв'язку з рішенням недержавних засновників про ліквідацію підприємства;

Бучацькому «Райсількомунгоспу» (державна частка – 18,18 %) неможливо зібрати загальні збори недержавних засновників – колгоспів, які або ліквідовані, або не здійснюють виробничо-господарську діяльність;

Вишневецькій біофабриці (державна частка – 100 %) не внесено інформацію про підприємство до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, не здійснюється виробничо-господарська діяльність, відсутній керівник;

Гусятинському «Райсількомунгоспу» (державна частка – 31,53 %) здійснюється робота з метою визнання у судовому порядку регіонального відділення засновником на частку держави.

Під час організації роботи з визначення державних часток у майні міжгосподарських підприємств регіональним відділенням надіслано 71 звернення до органів прокуратури області і районів з приводу:

ухилення керівництва міжгосподарських підприємств від подання кандидатури представника підприємства до складу комісії з визначення частки держави у майні підприємства;

ухилення керівництва міжгосподарських підприємств від надання органу приватизації інформації для роботи комісії з визначення частки держави у майні підприємства;

неправомірної реорганізації (ліквідації) міжгосподарських підприємств та за-

конності прийнятих ними рішень щодо власників їх майна.

З метою встановлення фактичних даних щодо обсягу державних капітальних вкладень неодноразово надсилалися листи на кожне з підприємств (210 листів), відповідним міжгосподарським обласним об'єднанням (45), органам виконавчої влади (75), установам районних та обласних управлінь статистики (85), фінорганам (60), територіальним органам держказначейства (55), контрольно-ревізійного управління (65), іншим установам (84 листи). Проте за результатами проведеної роботи регіональне відділення отримало дуже мало інформації про направлення бюджетних коштів.

Крім того, проведено спільну роботу з обласним архівом Тернопільської області, архівами обласної та районних адміністрацій.

Зараз ведуться судові справи стосовно 6 міжгосподарських підприємств, а саме: ТОВ «Санаторій «Барвінок», ЗАТ «Санаторій «Медобори» (с. Конопківка), пансіонату «Збруч» ООМЗ «Тернопільськільгоспоздоровниця», Гусятинського «Райсількомунгоспа», ТОВ «Вільне життя», ЗАТ «Облагробуд». Позовні вимоги регіонального відділення в основному стосуються таких питань:

гальмування роботи комісії з боку підприємства шляхом ненадання документів, необхідних для роботи комісії (ЗАТ «Санаторій «Медобори»);

визнання органу приватизації засновником на державну частку у статутному капіталі (Гусятинський «Райсількомунгосп»);

скасування незаконного рішення господарств-учасників про перетворення (реорганізацію, ліквідацію) міжгосподарського підприємства (ТОВ «Санаторій «Барвінок», пансіонат «Збруч»);

незаконного передання державного майна до статутного капіталу іншого товариства (ТОВ «Редакція газети «Вільне життя», ВАТ «Тернопільський ВПК «Збруч»).

Потрібно зазначити, що під час проведення передприватизаційної підготовки міжгосподарських підприємств і подаль-

шого їх реформування регіональне відділення часто стикається з низкою проблем, окремі з яких є наслідком недосконалої законодавчої бази. У зв'язку з цим процес передприватизаційної підготовки суттєво гальмується, а в окремих випадках повністю блокується.

До цього, зокрема, призводять:

відмова органів статистики у наданні органу приватизації копій річної бухгалтерської та статистичної звітності міжгосподарських підприємств, оскільки відповідно до ст. 21 Закону України «Про державну статистику» статистична інформація, отримана органами державної статистики у процесі статистичних спостережень, є конфіденційною і надається виключно респонденту;

незалучення до процесу і невизначення в Порядку встановлення наявності та розміру корпоративних прав держави в майні господарських організацій, заснованих на змішаній формі власності, та підготовки їх до приватизації, затвердженому наказом ФДМУ від 24.07.07 № 1229 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 10.08.07 за № 926/14193 (далі – Порядок), як таких, що володіють інформацією щодо державних інвестицій за рахунок бюджетних коштів у вигляді державних капітальних вкладень, балансів та інших документів, органів, у підпорядкуванні яких були міжгосподарські підприємства та які здійснювали державні інвестиції у майно цих підприємств (Міністерство аграрної політики України, Укрсільгоспздоровниця, Укрсількомунгосп та ін.);

свідоме та цілеспрямоване ухилення керівників міжгосподарських підприємств від надання органу приватизації документів, необхідних для роботи комісії. Слід зазначити, що звернення в органи прокуратури з цього приводу не дають бажаних результатів;

відсутність бухгалтерських документів підприємств (річні, квартальні звіти) та статистичної звітності за формою № 2-кб-річна «Звіт про введення в дію об'єктів, основних фондів і освоєння капітальних вкладень» і формою № 2-інвестиції «Звіт про капітальні інвестиції»;

відсутність установчих документів міжгосподарських підприємств на момент їх створення та відсутність в установчих документах інформації про склад засновників міжгосподарських підприємств на момент їх створення;

неможливість проведення в окремих міжгосподарських підприємствах загаль-

них зборів засновників, на яких мають затверджуватися розміри часток засновників (учасників) у відсотковому обчисленні з метою подальшого внесення змін до установчих документів у зв'язку з ліквідацією підприємств-засновників;

реорганізація міжгосподарських підприємств без участі засновників і органів приватизації. Незважаючи на звернення регіонального відділення, правоохоронними органами не надається правової оцінки таким діям.

Ситуація, що склалася, в окремих випадках унеможливорює визначення державної частки. Унаслідок цього процес передприватизаційної підготовки міжгосподарських підприємств є довготривалим і зазначена робота по окремих підприємствах затягується на три-чотири роки.

Прийняття Порядку не вирішило існуючих питань.

По-перше, Порядок затверджений тільки ФДМУ, що, у свою чергу, унеможливорює його виконання іншими структурами, підприємствами та органами виконавчої влади.

По-друге, Порядок потребує методичного вдосконалення з метою визначення джерел інформації про здійсненні обсяги капітальних вкладень за рахунок державного бюджету підприємствам за період 1986 – 1999 років, а також реквізитів бухгалтерського річного звіту (форма, номер, код, графа); правомочності комісії при підписанні та поданні на затвердження акта комісії з визначення частки держави в майні підприємства, створеного за участю недержавних суб'єктів господарювання у разі відмови керівника, бухгалтера від його підписання; повноважень комісії у випадку відсутності бухгалтерської звітності підприємства та інформації про направлення коштів з державного бюджету на капіталовкладення; органів, що відповідають за подання інформації щодо державних інвестицій за рахунок бюджетних коштів у вигляді державних капітальних вкладень, балансів, у підпорядкуванні яких були міжгосподарські підприємства та які здійснювали державні інвестиції у майно цих підприємств, а також порядку дій регіонального відділення у випадку відмови членів комісії від подальшої роботи в комісії щодо визнання в установчих документах підприємства наявної державної частки.

По-третє, Порядком не передбачена відповідальність органів виконавчої влади, а також установ і організацій за неподання органу приватизації інформації,

у тому числі щодо виділених бюджетних коштів на капіталовкладення, і відповідальність засновників у випадку затягування процесу внесення змін до установчих документів.

По-четверте, Порядком не передбачено механізм виділення державної частки за відсутності згоди засновників (учасників) на внесення змін до установчих документів підприємства та вплив органу приватизації на визначення складу і часток кожного з недержавних засновників міжгосподарських підприємств, що, у свою чергу, призводить до неможливості вступу держави у свої корпоративні права.

По-п'яте, у Порядку не передбачено включення до складу комісії з визначення наявності та розміру державної частки у статутних фондах міжгосподарських підприємств представників правоохоронних органів та фахівців відповідних міністерств, які б надавали комісії необхідну допомогу і сприяли в роботі, а також обмежені права органу приватизації при здійсненні передприватизаційної підготовки та захисту прав держави на частки в майні міжгосподарських підприємств.

З огляду на вищезазначене та з метою вирішення окремих проблемних питань, що виникають у процесі проведення передприватизаційної підготовки, пропонуємо вжити таких заходів:

прийняти Закон України «Про Фонд державного майна України»;

затвердити Порядок постановою Кабінету Міністрів України;

внести зміни до пунктів 4.18, 5.2, 5.3. Порядку з метою приведення його у відповідність до вимог статті 5 Закону України «Про акціонерні товариства»;

підготувати оглядову інформацію про стан реформування відносин власності майна міжгосподарських підприємств у державі та надіслати її до регіональних відділень для врахування в роботі;

створити інформаційно-пошукову підсистему моніторингу етапів визначення державної частки у майні міжгосподарських підприємств та обліку корпоративних прав, які належать державі у статутних капіталах товариств, заснованих на змішаній формі власності.

Щодо сплати податку на додану вартість при оренді державного майна

Здавання в оренду державного майна, яке не використовується у виробничому процесі, є інструментом одержання державою доходів від власності. У Державному бюджеті України на 2009 рік загальна сума надходжень від оренди державного майна передбачена в обсязі більш як 0,5 млрд грн. Майже така ж сама сума надходить від оренди державним підприємствам, організаціям, бюджетним установам, які є балансоутримувачами державного майна. Крім того, орендна плата, що надійшла, підлягає оподаткуванню податком на додану вартість. Таким чином, плата за оренду державного майна мала створити в 2009 році бюджетний вхідний потік обсягом близько 1,2 млрд грн. У зв'язку з цим організація ефективного контролю за надходженням орендної плати та податку на додану вартість, що нараховується на орендну плату, є важливим напрямом роботи орендодавців, балансоутримувачів державного майна, органів державної податкової адміністрації.

З огляду на це доцільно розглянути питання законодавчого регулювання процесу оподаткування орендних платежів податком на додану вартість з метою усунення суперечностей, які призводять до конфлікту інтересів сторін договорів оренди державного майна.

22

Алла БЕРЕЖНА

перший заступник начальника РВ ФДМУ по Полтавській області, канд. екон. наук

Відповідно до статті 287 Господарського кодексу України та статті 5 Закону України від 10.04.92 № 2269-XII «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон про оренду) зі змінами та доповненнями орендодавцями цілісних майнових комплексів підприємств (господарських об'єктів з інженерними комунікаціями та ін.), нерухомого майна (будівель, приміщень), а також майна, що не увійшло до статутних фондів господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), є Фонд державного майна України (його регіональні відділення), а окремого індивідуально визначеного майна підприємств, нерухомого майна площею до 200 кв. м та окремих структурних підрозділів за дозволом Фонду є державні підприємства. Статтею 7 Закону України від 21.09.99 № 1076-XIV «Про господарську діяльність у Збройних Силах України» зі змінами та доповненнями встановлено, що орендодавцями рухомого та нерухомого майна є військові частини, заклади, установи та організації Збройних Сил України, за якими це майно закріплено.

Внесені постановами Кабінету Міністрів України від 19.01.2000 № 75, від 21.02.01 № 158 та від 27.12.06 № 1846 зміни і доповнення до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна (далі – Методика), яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.95 № 786, передбачають диференційований

розподіл орендної плати за оренду вищезазначених об'єктів:

– у разі коли орендодавцем є Фонд державного майна, його регіональні відділення, спрямовуються:

за цілісні майнові комплекси державних підприємств – 100 % орендної плати до Державного бюджету України;

за нерухоме майно державних підприємств, організацій – 70 % орендної плати до Державного бюджету України, 30 % – державному підприємству, яке є балансоутримувачем цього майна;

за майно, яке не увійшло до статутних фондів господарських товариств під час приватизації (корпоратизації), – 100 % орендної плати до Державного бюджету України, а в разі утримання об'єктів житлового фонду – 70 % до Державного бюджету України, 30 % – господарському товариству, яке є балансоутримувачем цього майна;

за майно бюджетних установ – до Державного бюджету України в розмірі, встановленому законом про Державний бюджет України на відповідний рік (50% – до загального фонду державного бюджету, 50 % – до спеціального фонду державного бюджету, що зараховуються як власні надходження бюджетних установ, які є балансоутримувачами цього майна);

– у разі коли орендодавцем є державне підприємство, спрямовуються:

за окреме індивідуально визначене майно підприємства (крім нерухомого) – 100 % орендної плати підприємству;

за цілісні майнові комплекси, нерухоме майно державних підприємств – 70 % орендної плати державному підприємству, яке є балансоутримувачем цього майна, 30 % – до державного бюджету;

– у разі оренди закріпленого за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України рухомого та нерухомого майна – 100 % орендної плати спрямовується до Державного бюджету України.

За умови, що Фонд державного майна України, його регіональні відділення є орендодавцями державного майна, тобто надавачами послуг з оренди державного майна, отримувачем плати за послуги з оренди державного майна є органи Державного казначейства України (за кодами бюджетної класифікації доходів 22080100, 22080200, 22080300) та/або балансоутримувачі державного майна.

Відповідно до підпункту 3.1.1 статті 3 Закону України від 03.04.1997 № 168/97-ВР «Про податок на додану вартість» (далі – Закон про ПДВ) зі змінами та доповненнями об'єктом оподаткування є операції платників податку з поставки товарів, послуг, місце надання яких знаходиться на митній території України. Платником податку Законом про ПДВ визначається особа, яка зобов'язана здійснювати утримання та внесення до державного бюджету податку, що сплачується покупцем. Відповідно до статті 2 Закону про ПДВ платником податку є будь-яка особа (фізична, юридична), яка або підлягає обов'язковій реєстрації як платник цього податку, або реєструється за своїм добровільним рішенням як платник цього податку, або імпортує товари.

Згідно з п. 1.4 статті 1 Закону про ПДВ поставка послуг включає операції цивільно-правового характеру з надання права користування або розпорядження товарами, а також з поставки будь-яких інших, ніж товари, об'єктів власності у межах договорів оренди за компенсацію. Таким чином, операції з надання послуг щодо оренди державного майна є об'єктом оподаткування податком на додану вартість. Відповідно до п. 8 Методики вартість операції з надання послуг щодо оренди державного майна має визначатися з урахуванням строку оренди та розміру річної орендної плати. Оскільки законодавством передбачена сплата орендних платежів щомісяця, то розмір місячної орендної плати дорівнює згідно з пунктами 12, 13 Методики 1/12 річного розміру орендної плати з коригуваннями на індекси інфляції за відповідні періоди. Органи приватизації, укладаючи договори оренди, можуть передбачити, що орендар са-

мостійно спрямовує визначені відповідно до пункту 17 Методики частини орендної плати безпосередньо до державного бюджету та державному підприємству (організації), на балансі якого перебуває орендоване майно.

Податок на додану вартість має спрямовуватися платниками податку до Державного бюджету України та зараховуватися на відповідні бюджетні рахунки, відкриті органами Державного казначейства України (код бюджетної класифікації доходів – 14010100 тощо).

Згідно з підпунктом 7.2.6 статті 7 Закону про ПДВ податкова накладна видається платником податку, який поставляє товари (послуги), на вимогу їх отримувача та є підставою для нарахування податкового кредиту. Податковий кредит відповідно до пункту 1.7 статті 1 Закону про ПДВ визначено як сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду. Згідно з підпунктом 7.2.3 статті 7 Закону про ПДВ податкова накладна складається у момент виникнення податкових зобов'язань продавця та випишується на кожну повну або часткову поставку товарів (робіт, послуг). Пунктом 1.6 статті 1 Закону про ПДВ податкове зобов'язання визначено як сума податку, одержаного (нарахованого) платником податку у звітному періоді. Звітний (податковий) період згідно з пунктом 1.5 статті 1 Закону про ПДВ – це період, за який платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до державного бюджету. Відповідно до підпункту 7.4.5 статті 7 Закону про ПДВ не підлягають включенню до складу податкового кредиту суми сплаченого (нарахованого) податку у зв'язку з придбанням товарів (послуг), не підтвержені податковими накладними чи митними деклараціями (іншими подібними документами згідно з підпунктом 7.2.6 пункту 7.2 статті 7 Закону про ПДВ).

Чинним законодавством не передбачено спеціального порядку оформлення податкових накладних на оренду плати в разі, коли орендодавцем державного майна виступає Фонд державного майна України, регіональні відділення, а отримувачем плати за оренду – органи Державного казначейства України.

Фонд державного майна України, його регіональні відділення, виконуючи функції орендодавця державного майна, керуються у своїй діяльності Законом про оренду та нормативними документами з цього питання. Підставою для сплати орендарем орендної плати є договір оренди, що складається за типовою формою,

затвердженою наказом Фонду державного майна України від 09.08.07 № 1329, зареєстрованим у Мін'юсті 27.08.07 за № 980/14247. Факт надання послуги з оренди державного майна підтверджується актом приймання-передачі майна у платне строкове користування орендарю, що підписується одночасно з договором оренди. Форму акта затверджено вищезазначеним наказом Фонду державного майна України. Оформлення інших актів законодавством з питань оренди державного майна не передбачено.

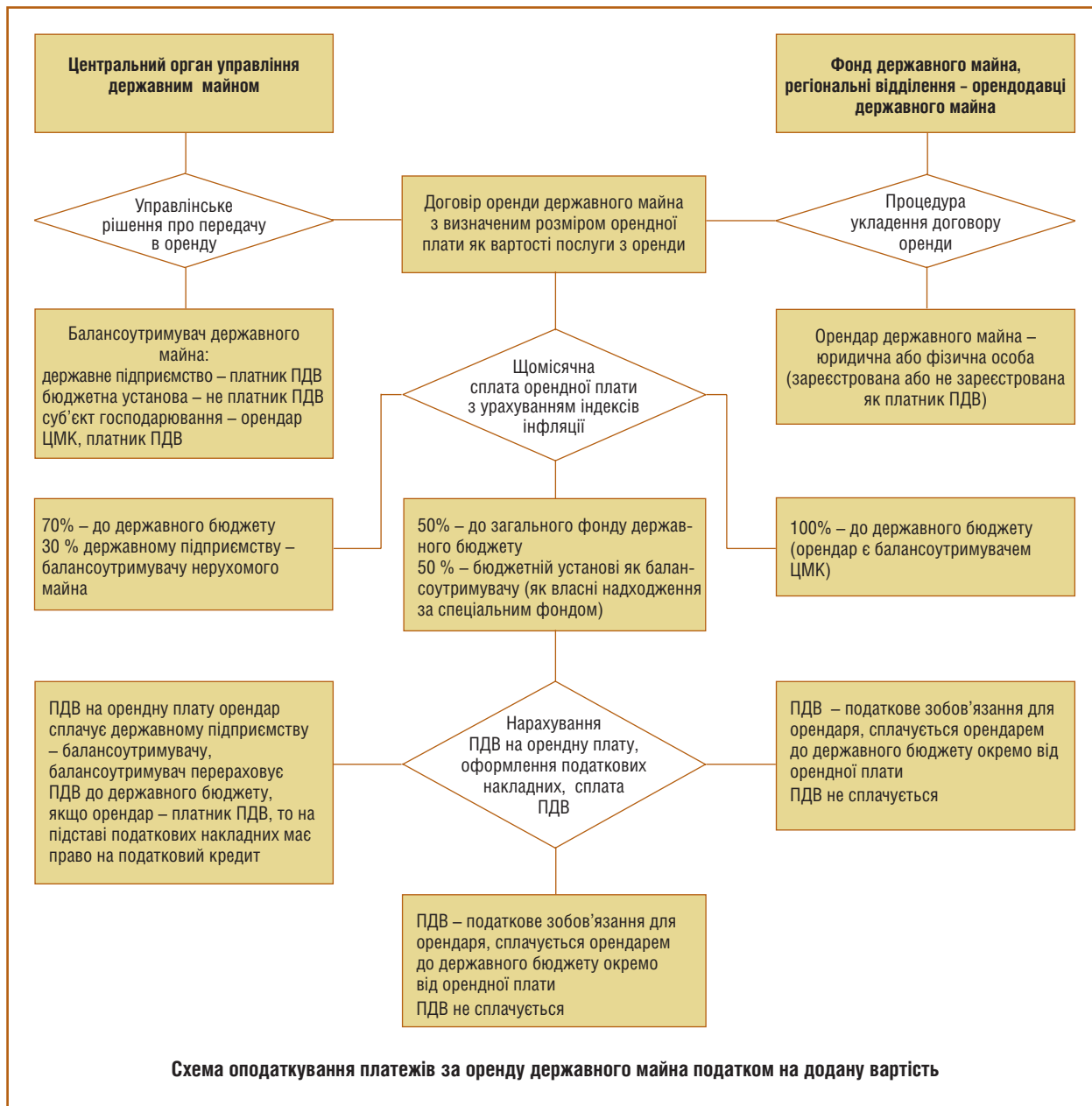
За Фондом державного майна України згідно із законами України про державний бюджет на відповідний рік закріплено контроль за справлянням (стягненням) до державного бюджету орендних платежів, дивідендів на державні корпоративні права, надходжень від приватизації. При цьому:

орендні платежі, дивіденди сплачуються безпосередньо платниками податку на спеціально відкриті рахунки територіальних органів Державного казначейства України. На реєстраційні, розрахункові рахунки регіонального відділення орендна плата та дивіденди не надходять;

плата за приватизацію державного майна надходить на рахунки, відкриті регіональним відділенням в управліннях Державного казначейства України виключно для обліку коштів від приватизації державного майна. Регіональні відділення надають податкові накладні покупцям державного майна відповідно до укладених договорів купівлі-продажу згідно з Порядком перерахування до державного бюджету коштів, одержаних від приватизації державного майна, затвердженим спільним наказом Державного казначейства України та Фонду державного майна України від 19.11.03 № 212/2057, зареєстрованим у Мін'юсті 4.12.03 за № 1119/8440, із змінами та доповненнями.

Таким чином, у Фонду державного майна України, його регіональних відділень, які зареєстровані платниками податку на додану вартість, не виникають податкові зобов'язання щодо податку на додану вартість на орендні платежі, оскільки вони не отримують на власні рахунки компенсацію за послуги у вигляді орендної плати. З огляду на зазначене підстав для оформлення Фондом державного майна України, його регіональними відділеннями податкових накладних на поставку послуг щодо оренди державного майна немає.

Схема оподаткування податком на додану вартість платежів за оренду державного майна за договорами, укладе-

ними Фондом або регіональними відділеннями, наведена на рисунку.

Укладенню договорів оренди передують дії, пов'язані з прийняттям управлінських рішень щодо визначення ефективного способу використання державного майна, яке перебуває в оперативному управлінні або господарському віданні державного підприємства, організації або бюджетної установи. Обов'язковість дозволу центрального органу управління на передачу в оренду державного майна та погодження умов орендного користування передбачено вимогами статті 6 Закону України від 21.09.06 № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» із змінами та доповненнями та статті 9 За-

кону про оренду. Процедура укладення договору оренди регулюється статтею 9 Закону про оренду та Порядком проведення конкурсу на право оренди державного майна, затвердженим наказом Фонду державного майна України від 13.10.04 № 2149, із змінами та доповненнями, та передбачає конкурсний відбір орендарів державного майна. За результатами конкурсу з переможцем або єдиним заявником орендодавець укладає договір оренди, в якому зазначаються вартість об'єкта оренди, розмір щомісячної орендної плати, порядок її індексації на інфляційну компоненту та дата внесення, а також вказується, що податок на додану вартість на оренду плати нараховується та сплачується згід-

но з вимогами чинного законодавства. Надалі орендар та балансоутримувач самостійно визначають порядок стягнення та сплати податку на додану вартість.

Якщо орендар є платником податку на додану вартість, для нього важливо, щоб балансоутримувач був зарєєстрований як платник податку на додану вартість, оскільки від цього залежить можливість отримання податкової накладної на сплачену суму податку на додану вартість та віднесення сплаченого податку на додану вартість на податковий кредит. Державні підприємства та організації, на балансі яких обліковується державне майно, що передано в оренду, найчастіше зарєєстровані як платники податку на додану вартість. Бюджетні

установи, на балансі яких обліковується державне майно, що передано в оренду, за своїм статусом відповідно до частини 6 статті 2 Бюджетного кодексу України є неприбутковими організаціями, що створюються органами державної влади та повністю утримуються за рахунок державного бюджету, і тому не є платниками податку на додану вартість. Якщо бюджетна установа – балансоутримувач не є платником податку на додану вартість, орендар має самостійно прийняти одне з двох рішень:

сплачувати податок на додану вартість на орендну плату, визначивши його як податкові зобов'язання з цього податку. В такому випадку відповідальність за правильність нарахування та своєчасність сплати податку на додану вартість несе орендар, а контроль здійснюють органи державної податкової служби;

не сплачувати податок на додану вартість на орендну плату, скориставшись нормами Закону про ПДВ, відповідно до якого податкові зобов'язання з податку на додану вартість виникають, якщо обидві сторони за цивільно-правовим договором є платниками податку на додану вартість.

Оскільки будь-який суб'єкт господарювання намагається в межах законодавчих норм мінімізувати податкові зобов'язання, то зрозуміло, що перевагу буде надано другому варіанту.

Якщо орендар є платником податку на додану вартість і одночасно балансоутримувачем майна, яке отримав в орендне користування (у випадку оренди цілісного майнового комплексу (ЦМК), нерухомого та іншого майна, яке не увійшло до статутного фонду господарського товариства під час приватизації (корпоратизації), окремих будівель, споруд), а орендодавець не є платником податку на додану вартість, то орендар не сплачує податок на додану вартість на орендну плату.

Роз'яснення окремих питань оподаткування орендних платежів надані Державною податковою адміністрацією України. Так, листом від 12.05.2000 № 6514/7/16-1201 «Відносно оподаткування податком на додану вартість сум орендної плати за використання державного майна» роз'яснено порядок оформлення податкових накладних на суму податку на додану вартість у випадках, коли в оренду передається нерухоме майно державних підприємств або державне майно, яке не увійшло до статутного фонду господарського товариства під час приватизації і перебуває у нього на балансі.

Оскільки операції, пов'язані з договорами оренди, згідно з підпунктом 3.1.1 статті 3 Закону про ПДВ є об'єктом оподаткування податком на додану вартість, у підприємства, зареєстрованого як платник податку на додану вартість, нерухоме майно якого передано в оренду за договором між Фондом державного майна України та орендарем, виникають податкові зобов'язання на дату, визначену пунктом 7.3 статті 7 Закону про ПДВ. При цьому база для оподаткування відповідно до пункту 4.1 статті 4 Закону про ПДВ визначається виходячи з повної вартості орендної плати незалежно від того, хто (орендар чи підприємство) здійснює процедуру розмежування вартості орендної плати у розмірах, визначених пунктом 17 Методики.

У разі невнесення попередньої плати за оренду першою із подій буде подія фактичного надання (використання) у звітному періоді об'єкта оренди, а тому відповідно до пункту 7.3 статті 7 Закону про ПДВ датою виникнення податкових зобов'язань буде останній день звітного періоду.

На дату виникнення податкових зобов'язань підприємство відповідно до наказу Державної податкової адміністрації України від 31.05.97 № 165 з доповненнями випишує податкову накладну на повну вартість орендної плати, де окремим рядком виділена сума податку на додану вартість, яка додається до вартості орендної плати. Орендар на підставі податкової накладної та за умови фактичного списання коштів з банківського рахунка в рахунок сплати за користування майном включає суму податку на додану вартість до складу податкового кредиту. Орендар направляє визначені пунктом 17 Методики частини орендної плати до державного бюджету та підприємству. Підприємство, на балансі якого перебуває орендоване майно, оформляє платіжні документи окремо на частину вартості орендної плати з урахуванням податку на додану вартість та на суму податку на додану вартість, яка припадає на частину орендної плати, що орендар перераховує до державного бюджету.

Роз'яснення щодо оподаткування плати за оренду ЦМК державних підприємств надані листами Державної податкової адміністрації України від 27.12.99 № 19553/7/16-1201, від 23.03.2000 № 2086/5/16-218, від 12.05.2000 № 6514/7/16-1201, від 14.02.06 № 2740/7/16-1417 та ґрунтуються на роз'ясненнях Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Верховної Ради України від 17.12.99 № 06-10/875.

На думку автора, у випадку, коли 100 % орендної плати спрямовується до державного бюджету, у орендаря – платника податку на додану вартість виникають податкові зобов'язання по сплаті податку на додану вартість, при цьому базою оподаткування є вся сума орендної плати, що підлягає сплаті за відповідний період (звітний місяць). Оскільки орендар ЦМК згідно зі статтею 14 Закону про оренду та умовами договору оренди приєднує орендоване майно ЦМК державного підприємства в момент складення акта приймання-передачі, то стає балансоутримувачем державного майна, переданого в оренду. Для орендаря ЦМК процес сплати орендної плати та оподаткування її податком на додану вартість полягає:

у визначенні щомісячного розміру орендної плати з урахуванням індексу інфляції за звітний місяць;

сплаті орендної плати на рахунки, відкриті органами Державного казначейства України для зарахування орендних платежів (за кодами бюджетної класифікації в межах 22080100);

визначенні суми податку на додану вартість, що нараховується на щомісячний розмір орендної плати;

сплаті податку на додану вартість на орендну плату на рахунок, відкриті органами Державного казначейства України для зарахування ПДВ (за кодами бюджетної класифікації в межах 14010100);

відображенні сплаченої суми податку на додану вартість у податковій декларації по податку на додану вартість в розділі податкових зобов'язань.

У зв'язку з тим що Фонд державного майна України та регіональні відділення як орендодавці державного майна не можуть бути платниками податку на додану вартість на орендні платежі, орендарі як платники податку на додану вартість не мають права відносити суми сплаченого податку на додану вартість на платежі за оренду державного майна до податкового кредиту, а враховують їх виключно як податкові зобов'язання.

У деяких випадках це призводить до конфлікту інтересів орендодавця, орендаря та органів державної податкової служби. Наведемо приклад.

Між регіональним відділенням – орендодавцем державного майна та орендарем А було укладено договір оренди, умови якого передбачають приєднання переданого в оренду державного майна до майна орендаря. Вартість державного майна визначена відповідно до незалежної оцінки. Державне майно передане орендарю А за актом приймання-передачі відповідно до переліку, зазначеного в акті. Орендна плата визначена відповідно до вимог Методики. Орендар А є платником по-

датку на додану вартість. У платіжних дорученнях, що підтверджують факт оплати орендних послуг орендарем А визначені як основні параметри, що є обов'язковим, так і додаткові, що не повинні бути відображені, а саме: сума орендної плати, що перераховується, вказана разом із податком на додану вартість. Платіжне доручення платник має заповнювати дотримуючись Порядку передачі банками інформації про відкриття (закриття) власних кореспондентських рахунків, закриття та зміну рахунків клієнтів – платників податків і зборів (обов'язкових платежів) до органів державної податкової служби електронними засобами та заповнення розрахункових документів у разі сплати (стягнення) платежів до бюджету або повернення платежів з бюджету, затвердженого наказом Державної податкової адміністрації України від 1.07.02 № 301 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.09.02 за № 735/7023, із змінами і доповненнями. У пам'ятці про порядок заповнення розрахункових документів у разі сплати (стягнення) платежів до бюджету або повернення платежів з бюджету (додаток 2 до вищезазначеного порядку) визначено порядок заповнення кожного поля в розділі «Призначення платежу». У розділі є) наводиться приклад оформлення платежу за оренду державного майна (без податку на додану вартість) за договором оренди, укладеним між органом приватизації та господарським товариством. Таким чином, кодова доріжка поля «Призначення платежу» має бути такою:

*; 101 ; ; *22080100*11111111*
№ 11*11.11.2000.*2527015*1*,

де 101 – код виду сплати до державного бюджету – сплата суми податкового зобов'язання (штрафної санкції); 22080100 – коди доходів державного бюджету (варіанти 22080200, 22080300); 11111111 – код за ЄДРПОУ орендаря; № 11 – номер договору оренди; 11.11.2000. – дата укладення договору оренди; 2527015 – код за ЄДРПОУ органу приватизації – регіонального відділення; 1 – орендна плата (види орендної плати: 1 – орендна плата; 2 – пеня; 3 – авансовий платіж, завдаток).

У платіжних дорученнях, які орендар А використовує як обґрунтування необхідності оформлення орендодавцем податкових накладних, допущені неточності, зокрема в жодному не зазначено, що кошти одержує регіональне відділення як орендодавець державного майна.

Орендар А наполягає, щоб орендодавець оформляв податкові накладні на суми податку на додану вартість, що нараховані на орендну плату та сплачуються до державного бюджету. З цього приводу орендар А подав позов, який рішенням обласного господарського суду задоволено. Апеляційна скарга орендодавця на це рішення Київським міжобласним апеляційним господарським судом залишена без задоволення. Касаційна скарга орендодавця рішенням Вищого господарського суду України задоволена частково. Рішенням обласного господарського суду орендарю А в по-

зові про спонукання до виписки та видачі податкових накладних по сплаченій орендній платі за відповідним договором оренди відмовлено. У своєму рішенні Вищий господарський суд України зазначає, що «законодавство надає покупцю право на включення до складу податкового кредиту сум податкових зобов'язань з податку на додану вартість, що були сплачені ним у ціні товару (робіт, послуг); за відсутності у продавця податкових зобов'язань податковий кредит у покупця не виникає».

На підставі платіжних доручень, в яких сума орендної плати визначається з урахуванням податку на додану вартість, керуючись підпунктом 7.2.6 пункту 7.2 статті 7 Закону України «Про податок на додану вартість», орендар А включає до складу податкового кредиту без податкових накладних суми сплаченого податку на додану вартість, не враховуючи, що кошти фактично надійшли до державного бюджету на бюджетні рахунки та за кодами бюджетної класифікації як орендна плата.

За визначенням податкових органів, що контролюють мобілізацію податку на додану вартість до державного бюджету, включення орендарем А податку на додану вартість, сплаченого разом з орендною платою, до складу податкового кредиту є обґрунтованим. Отже, у продавця послуг з оренди державного майна – регіонального відділення – мають обліковуватися відповідні суми податкових зобов'язань з податку на додану вартість. З метою доведення цього факту здійснюються такі заходи:

органами державної податкової служби проводиться виїзна планова документальна перевірка орендодавця щодо дотримання вимог податкового, валютного, іншого законодавства;

за результатами перевірки складається акт, в якому встановлюється, що орендодавцем – регіональним відділенням – занижено суму податку на додану вартість за відповідний період на суму, що віднесена орендарем А на податковий кредит;

на підставі акта перевірки приймається податкове повідомлення-рішення про визначення суми податкового зобов'язання з податку на додану вартість з урахуванням штрафних санкцій в подвійному розмірі.

Не погоджуючись з висновками податкових органів, регіональне відділення подає до обласного окружного адміністративного суду адміністративний позов про визнання не дійсним податкового повідомлення-рішення. Постановою обласного окружного адміністративного суду позов задоволено. Суд дійшов висновку, що твердження податкових органів про виникнення податкових зобов'язань у орендодавця регіонального відділення – як платнику податку на додану вартість за відповідний період є необґрунтованими.

Відповідно до листа Державної податкової адміністрації України від 14.02.06 № 2740/7/16/1417 сума орендної плати не повинна включати податок на додану вартість, Фонд державного майна України по зазначених операціях не має права на складання та

видачу податкових накладних, а у покупця відповідних послуг немає законодавчих підстав вимагати від постачальника, який не є платником податку на додану вартість, складення податкової накладної та застосовувати норми підпункту 7.2.6 пункту 7.2 статті 7 Закону про ПДВ у разі відсутності цієї накладної.

Сплата коштів орендарем за користування об'єктом оренди, який перебуває у нього на балансі, надає йому право включати ці суми до валових витрат згідно з підпунктом 5.2.1 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Перерахування на бюджетний рахунок для зарахування до державного бюджету надходжень від оренди державного майна (орендних платежів з податком на додану вартість), на думку автора, може використовуватися орендарем з метою збільшення валових витрат та зменшення розміру податку на прибуток. Таким чином, орендар А може проводити мінімізацію своїх податкових зобов'язань:

відносити суми податку на додану вартість на орендну плату на податковий кредит, а не на податкові зобов'язання;

зменшувати розмір податку на прибуток через збільшення валових витрат на суму податку на додану вартість, включаючи її в плату за оренду державного майна.

У зв'язку з вищевикладеним виникла нагальна потреба в удосконаленні процесу справляння податку на додану вартість, який нараховується на орендну плату у випадках:

спрямування 100 % орендної плати до державного бюджету, якщо орендар – платник податку на додану вартість є балансоутримувачем державного майна або об'єктами оренди є ЦМК державних підприємств; нерухоме майно, інші інвентарні об'єкти, що не увійшли до статутних фондів товариств під час приватизації (корпоратизації);

спрямування 50 % орендної плати до загального фонду державного бюджету, 50 % – як власні надходження бюджетних установ за спеціальним фондом державного бюджету, якщо орендар є платником податку на додану вартість, а балансоутримувачем державного майна є бюджетна установа – не платник податку на додану вартість.

Отже, орендар – платник податку на додану вартість має право розраховувати на застосування рівних законодавчих вимог щодо сплати податку на додану вартість на платежі по оренді державного майна незалежно від організаційно-правового, податкового статусу орендодавця та/або балансоутримувача державного майна.

Проблеми інституалізації оцінки нерухомості в країнах СНД

Олександр ДРАПІКОВСЬКИЙ

директор Центру економіки та організації міського землекористування, м. Київ

Ірина ІВАНОВА

заступник директора Центру економіки та організації міського землекористування, м. Київ

Оцінка нерухомого майна є не лише процесом визначення його вартості, а й соціальним інститутом, що об'єднує людей, організації та установи в їх прагненні здобути знання про вартість нерухомості. З огляду на це поряд із дослідженням методології оцінки не менш важливим є вивчення соціології оцінки. Саме з цих позицій розвиток оцінки у країнах світу досліджували А. Адаїр, М. Даун, С. Мак Гріл, Г. Вос [1], А. Хопфер [2], А. Верховзіна, М. Федотова [3].

Загалом оцінку нерухомості як соціальний інститут можна визначити як форму організації та регулювання оціночної діяльності, спрямованої на упорядкування відносин між людьми під час здійснення оцінки майна шляхом встановлення та дотримання правових, професійних, етичних норм і стандартів.

Особливий інтерес становить процес інституалізації оціночної діяльності в країнах СНД, де у відносно короткий проміжок часу відбувалася зміна світоглядних установок та парадигм оцінки.

Вважається, що становлення оцінки нерухомості як соціального інституту відбулося в середині XIX століття у Великій Британії. Цьому сприяло розширення іпотечного кредитування та впровадження адвалерного* оподаткування нерухомості, що потребувало знань про її вартість. Саме у 1834 році було створено перше товариство оцінювачів, зусиллями якого в 1846 році оцінка була визнана професійною діяльністю. Знаковою подією, що вплинула на подальший розвиток інституалізації оцінки у світі, стало підписання королевою Вікторією в 1861 році хартії професійним сюрвейсерам** на право саморегулювання професії, відповідно до якої був створений Королівський інститут чартерних сюрвейсерів.

Водночас розпочинається інституалізація оціночної діяльності і в Російській імперії, де з 1861 до 1888 року відбувається перехід від подушного до поземельного оподаткування, що мало на меті створення економічної бази місцевого самоврядування, а також розвиток системи кредитування під заставу нерухомості.

Датою офіційного визнання оцінки нерухомості як професійної діяльності в Російській імперії вважається 8 червня 1893 року, коли з'явилися «Высочайше утвержденные Правила оценки недвижимых имуществ», розроблені під керівництвом міністра фінансів С. Вітте. Через рік – у

1894 році – на IX з'їзді російських природознавців та лікарів було заявлено про формування професії оціночних статистиків.

Потрібно зазначити, що теоретичні та методичні напрацювання дореволюційних оцінювачів [4, 5] у частині формування підходів до оцінки, здійснення масової оцінки нерухомості, доступності та прозорості інформації про вартість майна не втратили актуальності і сьогодні.

Процес інституалізації оцінки нерухомості було зупинено соціалістичними перетвореннями. Згідно з декретами радянської влади «Про соціалізацію землі» та «Про скасування права приватної власності на нерухомість в містах» започатковувалася нова правова модель володіння та управління майном, яка призвела до скасування поділу його на нерухоме та рухоме.

Починаючи з 1922 року за цивільним законодавством земля та земельні поліпшення розглядаються як самостійні, юридично та економічно незалежні об'єкти. Оцінка як вид професійної діяльності втрачає своє значення. Навіть для фіскальних цілей, як це було в період НЕПу [6] та під час Великої Вітчизняної війни [7], влада обмежується встановленням платежів окремо для земель та для будівель.

Натомість у світі оцінка нерухомості продовжує розвиватися. Велика депресія 30-х років минулого століття призводить до потреби в обґрунтованому професійному визначенні вартості. Провідним центром оціночної діяльності стають Сполучені Штати Америки, де створюються професійні асоціації оцінювачів, такі, як Американський інститут оцінювачів нерухомості (AIREA –

* Адвалер – різновид мита. – Прим. ред.

** Сюрвейер (від англ. *surveyor*) – експерт, що здійснює на прохання банку аудит, огляд, оцінку об'єкта. – Прим. ред.

1932 р.), Асоціація банківських оцінювачів Америки (SREA – 1935 р.), Американське товариство оцінювачів (ASA – 1936 р.), зусиллями яких формується поняття ринкової вартості на неокласичній економічній платформі. Саме тут організовується перше міжнародне об'єднання оцінювачів – Міжнародна асоціація податкових оцінювачів (IAAO – 1934 р.).

Уже до початку 40-х років ХХ століття у різних країнах склалися загалом схожі між собою принципи і методи оцінки. Одночасно стали формуватися і вимоги до оцінки як виду професійної діяльності. Протягом 60 – 70-х років ХХ століття багато з національних організацій оцінювачів розробили і опублікували стандарти професійної практики для своїх членів.

У деяких країнах стандарти були повністю або частково імplementовані в національні закони та підзаконні акти. Крім того, в організаціях оцінювачів упроваджувалися кодекси професійної етики. Тим самим були створені механізми, що забезпечують дотримання стандартів, які дали змогу здійснювати контроль за оціночною діяльністю і регулювати доступ до професії.

Із розширенням діяльності міжнародних фінансових інститутів і процесів глобалізації інвестиційних ринків інституалізація оціночної діяльності виходить на наднаціональний рівень.

З метою створення єдиних стандартів у 1977 році за ініціативою оціночних асоціацій з Бельгії, Великої Британії, Ірландії, Німеччини та Франції було організовано Європейську групу оціночних асоціацій TEGoVA, а у 1984 році за ініціативою оціночних асоціацій Великої Британії та США – Міжнародний комітет із стандартів оцінки активів (TIAVSC), з 1994 року – Міжнародний комітет із стандартів оцінки (IVSC). Результатом діяльності цих неурядових організацій стало розроблення і поширення Європейських і Міжнародних стандартів оцінки.

Відродження оціночної діяльності в колишньому Радянському Союзі пов'язано з трансформацією еконо-

Країна	Рік заснування	Назва саморегулювальної організації
Російська Федерація	1993	Російське товариство оцінювачів
Україна	1994	Українське товариство оцінювачів
Казахстан	1995	Казахська асоціація оцінювачів
Білорусь	1996	Білоруське товариство оцінювачів
Молдова	1996	Національна палата нерухомості
Киргизстан	1996	Об'єднання киргизьких оцінювачів
Азербайджан	1998	Азербайджанське товариство оцінювачів
Узбекистан	1999	Товариство оцінювачів Узбекистану
Вірменія	–*	Національна асоціація ріелторів і оцінювачів
Грузія	–*	Федерація оцінювачів Грузії

* Дані відсутні.

мічної системи, що супроводжувалася приватизацією майна, створенням спільних підприємств, відновленням платного характеру використання землі.

Спільними рисами процесу інституалізації оцінки нерухомості в країнах СНД стали створення товариств оцінювачів, відновлення поняття нерухомого майна в цивільному законодавстві, впровадження спеціального законодавства з питань оціночної діяльності та прийняття національних стандартів оцінки.

Слід зазначити, що створення саморегулювальних організацій оцінювачів майже в усіх країнах СНД передувало прийняттю нормативно-правових актів з державного регулювання оціночної діяльності. Саморегулювальні організації в країнах СНД за роками створення наведені в табл. 1.

Рішенням своїх рад вони впроваджували норми професійної діяльності, які згодом затверджувалися як стандарти громадського об'єднання, наприклад, Стандарт громадського об'єднання киргизьких оцінювачів (СТО 50.001.02:2001), Стандарти та правила оціночної діяльності Російського товариства оцінювачів (ССО 2005).

Водночас відбувалося визнання оцінки нерухомості як виду професійної діяльності, що закріплювалося в державних класифікаторах видів економічної діяльності та професій. Для України – це ДК 009-96 (ДК 009:2005) «Класифікація видів економічної діяльності» (код КВЕД 70.31) та ДК 003-95 (ДК 003:2005)

Таблиця 1

«Класифікація професій» (код КП 3417).

Проте ключовим моментом для розвитку оцінки нерухомості на пост-радянському просторі стало відновлення поняття нерухомого майна у національному цивільному законодавстві. Фактично протягом п'яти (1994 – 1999) років у країнах СНД були прийняті нові цивільні кодекси, і лише в Молдові та в Україні цей процес затягнувся на десятиріччя, що не могло не позначитися на розвитку оціночної діяльності загалом (табл. 2).

Згідно із законодавством до складу нерухомого майна були включені: земельні ділянки; ділянки надр (за винятком Казахстану та України); ліси та багаторічні насадження, зам-

Таблиця 2

Країна	Дата прийняття Цивільного кодексу	Стаття Цивільного кодексу
Російська Федерація	30.11.94	130
Казахстан	27.12.94	117
Узбекистан	29.08.96	83
Грузія	26.06.97	149
Киргизстан	05.01.98	24
Вірменія	17.06.98	134
Білорусь	07.12.98	130
Таджикистан	30.06.99	142
Азербайджан	28.12.99	135
Молдова	06.06.02	288
Україна	16.01.03	181

Таблиця 3

кнуті водойми (за винятком Грузії та Узбекистану); будівлі, споруди та інші об'єкти, які нерозривно пов'язані із землею, що відповідає загально-визнаному у світі розумінню цього поняття.

Винятком є Таджикистан, де залишилася монополія державної власності на землю, внаслідок чого до об'єктів нерухомості були віднесені виключно будівлі (споруди) та багаторічні насадження. Об'єкту структуру нерухомого майна наведено в табл. 3.

Як вже зазначалося, характерною рисою інституалізації оцінки нерухомості у країнах СНД стало прийняття спеціального законодавства, що передбачало державне регулювання оціночної діяльності, зокрема, у частині доступу до професії, розвитку методології оцінки і забезпечення контролю за здійсненням оціночної діяльності.

Слід зазначити, що така роль держави в регулюванні оціночної діяльності у світі є скоріш винятком, ніж правилом. Лише в Італії, Іспанії та Японії існує певне державне регламентування у формі ліцензування. До цього заходу в 1989 році також вдався конгрес США, який прийняв Акт про реформу фінансових інститутів, що запроваджує обов'язкове ліцензування (сертифікацію) оцінювачів, які співпрацюють із фінансовими установами [3].

Загалом у країнах з давніми ринковими традиціями вплив держави на регулювання оціночної діяльності незначний і здійснюється на основі цивільного законодавства або законодавства, що регулює види діяльності, де використовуються результати оцінки (міське та регіональне планування, фінанси та кредит тощо). Основну регуляторну функцію в цих країнах виконують національні асоціації професійних оцінювачів.

Натомість у країнах СНД державне регулювання посідає провідну роль як в економіці, так і в оціночній діяльності. При цьому в Таджикистані та Україні до сфери спеціального законодавства в галузі оцінки нерухомості належать по два закони: в Таджикистані – «Про оціночну ді-

Країна	Складові нерухомого майна				
	земля	надра	ліси	водойми	споруди
Азербайджан	+	+	+	+	+
Білорусь	+	+	+	+	+
Вірменія	+	+	+	+	+
Грузія	+	+	+	–	+
Казахстан	+	–	+	+	+
Киргизстан	+	+	+	+	+
Молдова	+	+	+	+	+
Російська Федерація	+	+	+	+	+
Таджикистан	–	–	+	–	+
Узбекистан	+	+	+	–	+
Україна	+	–	+	+	+

яльність» та «Про оцінку землі», в Україні – «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та «Про оцінку земель», проте у Білорусі діє лише Указ Президента «Про оціночну діяльність в Республіці Білорусь», виданий 13.10.06. Закони, що регламентують оціночну діяльність в країнах СНД, наведені в табл. 4.

І якщо в Таджикистані чинність двох законів пов'язана з виключенням земельних ділянок зі складу нерухомого майна, то в Україні – з намаганням зберегти оцінку за фізичними складовими нерухомого майна.

Звідси і наявність у цих країнах двох органів виконавчої влади, уповноважених здійснювати регулюван-

ня оціночної діяльності. Органи, що здійснюють регулювання оціночної діяльності в країнах СНД, наведені в табл. 5.

До основних функцій державного регулювання відповідно до законодавства віднесене методичне забезпечення проведення оцінки, яке здійснюється шляхом розроблення і ухвалення спеціальних документів: стандартів оцінки, методик, методичних рекомендацій, правил і порядків. Стандарти, як основоположний документ, затверджуються або постановою уряду, або наказом уповноваженого органу виконавчої влади і мають обов'язковий характер для всіх суб'єктів оціночної діяльності. При цьому скрізь декларується, що

Таблиця 4

Країна	Назва закону	Дата прийняття
Азербайджан	Про оціночну діяльність	25.06.98
Російська Федерація	Про оціночну діяльність в Російській Федерації	29.07.98
Узбекистан	Про оціночну діяльність	19.08.99
Казахстан	Про оціночну діяльність в Республіці Казахстан	30.11.2000
Україна	Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні	12.07.01
	Про оцінку земель	11.12.03
Молдова	Про оціночну діяльність	18.04.02
Таджикистан	Про оцінку землі	12.05.01
	Про оціночну діяльність	28.07.06

Таблиця 5

Країна	Орган, що здійснює державне регулювання оціночної діяльності
Білорусь	Державний комітет майна
Казахстан	Міністерство юстиції
Киргизстан	Державний комітет майна
Молдова	Державне агентство земельних відносин та кадастру
Російська Федерація	Національна рада з оціночної діяльності
Таджикистан	Державний комітет з інвестицій та управління держмайном, Агенція із землеустрою, геодезії та картографії
Узбекистан	Державний комітет майна
Україна	Фонд державного майна України, Державний комітет України по земельних ресурсах

ці документи мають ґрунтуватися на Міжнародних стандартах оцінки та бути спрямовані на визначення ринкової вартості.

Спеціальним законодавством також встановлюються вимоги до кваліфікації оцінювача. Як правило, воно передбачає базову вищу освіту, спеціальну підготовку в галузі оцінки та практичний досвід роботи. У деяких країнах висуваються окремі вимоги до базової вищої освіти. Так, у Білорусі це – економічна, технічна або юридична, у Казахстані та Молдові – економічна або технічна, а в тих країнах, де існує підготовка оцінювачів в системі вищої школи (Киргизстан, Російська Федерація), – спеціальна освіта оцінювача. В Україні, незважаючи на відсутність у законодавстві вимог до профілю базової освіти, де-факто вимагається освіта, що дає знання з організації землеустрою.

Крім того, законодавством окреслюються умови для здійснення оціночної діяльності, склад яких визначає рівень незалежності оцінки. Серед них можна виділити ліцензування та страхування оціночної діяльності, обов'язковість членства в саморегульній організації.

У більшості країн СНД (Азербайджан, Казахстан, Молдова, Таджикистан, Узбекистан) передбачено ліцензування оціночної діяльності. В Україні така умова поширюється ли-

ше на оцінку земельних ділянок. Натомість у Російській Федерації, що має найбільший досвід оціночної діяльності в пострадянській період, відмовилися від ліцензування, але включили до умов обов'язкове членство в саморегульній організації оцінювачів.

Вимоги щодо обов'язкового страхування діяльності висуваються законодавством Казахстану, Киргизстану, Російської Федерації та Таджикистану; у Молдові страхування здійснюється за бажанням замовника робіт.

Наведений аналіз процесу інституалізації оцінки нерухомості дає змогу зробити такі висновки щодо

особливостей його перебігу в Україні.

Як і більшості країн СНД, Україні притаманний домінуючий характер державного регулювання оціночної діяльності. Проте на відміну від інших країн СНД в Україні саме державне регулювання стримує розвиток оцінки нерухомості і насамперед незалежної оцінки, передбачаючи:

по-перше, здійснення оцінки за фізичними складовими нерухомості. За таких умов або слід погодитися, що двома законами регулюється оцінка одного і того ж об'єкта, або визнати, що нерухоме майно не оцінюється за ринковою вартістю;

по-друге, застосування як інструментів державного регулювання ліцензування, додаткових вимог до базової вищої освіти, розширення кола обов'язковості проведення оцінки.

Логічним розвитком процесу державного регулювання оцінки нерухомості в Україні мала б стати концентрація зусиль держави на створенні правової інфраструктури для здійснення незалежної оцінки, скороченні переліку випадків обов'язкового оцінювання об'єктів, передачі повноважень саморегульним організаціям у частині регулювання та контролю за професійною діяльністю оцінювачів, що дало б змогу наблизитися до загальноновизнаної практики інституалізації оціночної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. *European Valuation Practice: Theory and technique* / Ed. by A. Adair, M. L. Downie, S. McGreal, G. Vos. – London: E & FN Spon. – 1996.
2. *Zasady wyceny nieruchomości w świecie* / Pod redakcją A. Hopfera. – Zielona Góra: Zachodnie Centrum Organizacji. – 1999.
3. *Сравнительный анализ международного и российского законодательства в области оценочной деятельности* / А. В. Верховзина, М. А. Федотова. – М.: Интерреклама. – 2003.
4. *Богословский В.* Оценка земель: Краткое практическое руководство. – 2-е доп. изд. – СПб. – 1912.
5. *Русов А.* Краткий обзор развития русской оценочной статистики. – К., 1912.
6. *Загальне положення про врахування ренти з забудованих і незабудованих земельних ділянок та визначення доходності земель і будівель:* Постанова Ради Праці й Оборони СРСР від 11 червня 1924 року.
7. *Про місцеві податки і збори:* Указ Президії Верховної Ради СРСР від 10 квітня 1942 року.

УДК 343.12.338.24

У статтях 3, 55 Конституції України зазначено, що права і свободи людини та громадянина і їх гарантії визначають зміст та спрямованість діяльності держави і захищаються судом. Саме ці конституційні права використовуються недобросовісними учасниками правовідносин для затягування розгляду судових справ, укладення сумнівних договорів, під час рейдерських захоплень державної власності. Проте юридичний відділ Регіонального відділення Фонду державного майна України по Вінницькій області (далі – регіональне відділення) займає активну позицію в протидії вищезгаданим правопорушенням. Звичайно, не так швидко, як хотілось би, вирішуються ці питання в судах, але, як кажуть, «під лежачий камінь вода не тече». Потрібні терпіння, наполегливість та оптимізм.

До питання недобросовісності учасників судових процесів

Віктор БАБІЙ

начальник юридичного відділу РВ ФДМУ по Вінницькій області

Наталія МАХНАЧОВА

старший інспектор сектору контрольно-ревізійної роботи та договірного менеджменту РВ ФДМУ по Вінницькій області

Питання реалізації та застосування принципу добросовісності набувають в Україні дедалі більшого значення як у приватних, так і в публічних правовідносинах.

Традиційно принцип добросовісності бере свій початок від концепції *bonae fidei** в позовному провадженні у римському класичному праві. Так, в Римі для впливу на позивачів, які безпідставно подавали позови, були встановлені заходи у вигляді штрафу. Відповідач мав право вимагати від позивача скласти присягу про те, що останній діє добросовісно. Претор розглядав як делікт** преторського права той випадок, коли позивач подавав позов, знаючи, що права, про яке він стверджує, насправді не існує. Такий позов завжди був передумовою недобросовісності позивача. У випадку подання позову про образу виправданий відповідач міг переслідувати свого обвинувача, навіть якщо той був добросовісним, і змусити його сплатити собі десяту частину того, що вимагалось з нього першочергово [1, с. 82].

Метою цієї статті є висвітлення теоретичних та практичних проблем, пов'язаних із недобросовісним використанням учасниками господарського процесу своїх процесуальних прав та засобів протидії «процесуальним диверсіям».

Аналіз чинного законодавства та судової практики свідчить, що вищенаведені приклади концепції *bonae fidei* знайшли свій прояв і у сучасному процесуальному праві України. Згідно з частиною 3 статті 27 Цивільного процесуального кодексу (ЦПК) України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV особи, які беруть участь у справі, зобов'язані добросовісно здійснювати свої процесуальні права і виконувати процесуальні обов'язки. Водночас відповідно до частини 3 статті 240 ЦПК України суд, установивши, що заявник діяв недобросовісно без достатньої для цього підстави, стягує із заявника всі судові витрати. Отже, цивільне законодавство містить деякі заходи відповідальності щодо недобросовісних осіб. Проте чинне господарське процесуальне законодавство не встановлює обмежень щодо недобросовісного використання учасниками процесу своїх процесуальних прав, хоча фактично декларує добросовісність як принцип поведінки сторін у господарському процесі. Так, відповідно до частини 3 статті 22 Господарського процесуального кодексу України від 6 листопада 1991 р. № 1798-XII сторони зобов'язані добросовісно користу-

* *Bonae fidei* (боне фідіе) – справедливо, чесно, добросовісно (лат.). – Прим. ред.

** Порушення (лат.). – Прим. ред.

ватися належними їм процесуальними правами, виявляти взаємну повагу до прав та інтересів другої сторони, що охороняються законом, вживати заходів до всебічного, повного та об'єктивного дослідження всіх обставин справи. Як наслідок, наведений стан проблеми є джерелом безконтрольної недобросовісності учасників господарського процесу в Україні. Ряд авторів (А. Смітюх, О. Оніщенко, І. Зайцев) у своїх наукових дослідженнях системно аналізують дії, які є недобросовісним використанням процесуальних прав. Зокрема, пропонується називати такі дії загальним терміном «процесуальні диверсії».

Процесуальна диверсія визначається як деструктивна дія, яка здійснюється з використанням не за призначенням процесуальних прав учасника господарської чи цивільної справи з метою максимально ускладнити опоненту виграш правового конфлікту в цілому або завдати шкоду його певним інтересам [2, с. 103].

Головними причинами диверсійних дій, на думку авторів, є те, що:

1) ні практика, ні теорія господарського процесу сьогодні не дає чіткої та змістовної відповіді на запитання, що являє собою добросовісність;

2) законом не передбачені заходи відповідальності за недобросовісні процесуальні дії; у процесуальному законодавстві існують прогалини;

3) існують проблеми з прозорістю та передбачуваністю діяльності судів, тому відповідач буває змушений затягувати процес.

Наочним прикладом є судові справи, що вже не один рік ведуться регіональним відділенням стосовно повернення майна в державну власність. Так, в одному із спорів все розпочалося з того, що районний суд, порушуючи правила територіальної підсудності, нехтуючи нормами матеріального і процесу-

ального права, внаслідок недобросовісних дій позивача – колективного підприємства «В.», в оренді у якого перебувало майно, визнав за ним право власності на нерухоме майно, що знаходиться у м. Вінниці і право власності на яке належить державі в особі регіонального відділення згідно з рішенням господарського суду. Після цього нерухоме майно декілька разів змінювало власників та здавалося в іпотеку. Щоб ускладнити повернення майна в державну власність, вдалися до ліквідації приватної структури, яка була використана під час здійснення протиправних дій із захоплення державного майна.

Прокурором порушено кримінальну справу по факту незаконного заволодіння колективним підприємством «В.» державним майном.

Аналізуючи ухвали та постанови судів, простежуємо декілька видів процесуальних диверсій, що застосовувалися для вирішення або затягування розгляду справ тощо, а саме:

подання позовної заяви і розгляд справи з порушенням територіальної та предметної підсудності;

неповідомлення належним чином всіх учасників про час і місце судового засідання;

перебирання судом на себе функцій органу приватизації щодо повноважень та процедури відчуження майна, винесення судового рішення в порушення вимог законодавства про приватизацію;

прийняття судом умовного рішення, коли факт визнання права власності на майно поставлено в залежність від встановлення факту одержання коштів;

видача суддею районного суду довідки про перехід права власності після закінчення провадження в адміністративній справі поза межами судового процесу по справі.

Постанову районного суду було переглянуто за нововиявленими обставинами та скасовано. Договір

купівлі-продажу за позовом прокурора в інтересах держави в особі регіонального відділення господарським судом Вінницької області визнано недійсним. Однак Вищим господарським судом України та Верховним Судом України рішення суду першої інстанції залишено в силі.

Усі щаблі судової градації пройшов спір щодо ухвали господарського суду про накладення арешту та заборони на зазначене майно.

Нинішній власник спірного майна у ході судового процесу до винесення судового рішення по справі звернувся до господарського суду з позовом про визнання його добросовісним набувачем за договором купівлі-продажу та про визнання за ним права власності на набуте майно, при цьому заявивши клопотання про зупинення провадження у справі, по якій оскаржується договір купівлі-продажу.

Тепер винесене судове рішення він оскаржує до апеляційного суду на підставі того, що суд відмовив йому у задоволенні клопотання про зупинення провадження у справі.

Іншим прикладом недобросовісних дій є неодноразові спроби привласнення сільськогосподарським кооперативом «С.» будівель, споруд та земельної ділянки бази відпочинку «Р.», які знаходяться в державній власності. Так, сільськогосподарський кооператив «С.» уклав договір купівлі-продажу з сумнівним ТОВ «Н.», яке нібито продало йому спірні будівлі, і в судовому порядку визнав за собою право власності на них, при цьому не залучивши до справи власника майна – регіональне відділення. З метою позбавлення державних органів можливості оскарження судового рішення ТОВ «Н.» було подано до Вищого господарського суду України формальну касаційну скаргу на судове рішення, яка заздалегідь була приречена на відмову.

Чинне процесуальне законодавство не передбачає можливості оскарження особою, яка не є учасником у справі, постанови Вищого господарського суду України або подання нею заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. У зв'язку з усуненням регіонального відділення від участі у справі такої можливості був позбавлений і прокурор. Однак згадані обставини не завадили регіональному відділенню звернутися до господарського суду за захистом порушених прав. До речі, усунення сторони у справі шляхом її незалучення стало новим прийомом стандартного набору дій диверсантів. Таких прецедентів у діяльності регіонального відділення не траплялося, тому аналіз даної ситуації, на нашу думку, є цікавим для читача і корисним для юриста-практика.

Ще одна справа стосувалася намагання незаконно заволодіти триповерховою будівлею площею близько 1 тис. кв. м, що розташована у м. Вінниці. Посадові особи одного з транспортних підприємств міста, напевно знаючи, що це майно їм не належить, оформили документи про право власності на державне нерухоме майно та намагалися через судові органи здійснити його державну реєстрацію. Проте регіональному відділенню вдалося визнати правові документи на нерухоме майно недійсними та скасувати їх. При цьому було розуміння ситуації та крок назустріч з боку органу місцевого самоврядування, який видав ці документи. Однак той самий орган місцевого самоврядування при намаганні регіональним відділенням оформити документи, що встановлюють право на спірне нерухоме майно держави, відмовив йому, оформивши право власності на це майно на себе.

Регіональне відділення подало зустрічний позов у ході провадження по господарській справі. Суд відмовив у його задоволенні. Проте апеляційною інстанцією, до якої звернуло-

ся регіональне відділення, рішення місцевого господарського суду було скасовано, а справу направлено на новий розгляд. Новим рішенням першої судової інстанції зустрічний позов регіонального відділення було задоволено. На підставі цього судового рішення регіональне відділення зареєструвало в бюро технічної інвентаризації право власності держави на нерухоме майно.

Говорячи про процесуальні диверсії як формально законні дії, але здійснені на шкоду іншим особам, можна навести приклад, коли акціонер ВАТ «В.», частка акцій якого у статутному капіталі становила 0,002841 %, подав позов до районного суду, яким намагався заборонити регіональному відділенню реалізувати пакет акцій акціонерного товариства «В.» розміром 28,62 % статутного капіталу, що належав державі. Суд наклав заборону на реалізацію регіональним відділенням пакета акцій, що належав державі, та вчинення будь-яких дій, пов'язаних з переоформленням права власності на нього. При цьому суд залишив поза увагою, що вимоги позивача порушують права держави, які захищені частиною 1 статті 316 Цивільного кодексу України та частиною 2 статті 81 Господарського кодексу України.

Після подання регіональним відділенням апеляційної скарги судом скасовано попереднє рішення і відмовлено акціонерові у задоволенні позову.

На думку авторів, **дієвими заходами протидії процесуальним диверсіям можуть бути такі:**

вишукати можливості для провадження державної реєстрації права власності держави на нерухоме майно;

налагодити співпрацю з бюро технічної інвентаризації щодо інформування регіонального відділення про факти реєстрації прав власності на державне майно;

якомога точніше сформулювати позовні вимоги;

ретельно підготувати доказову базу і за можливості зібрати всі документи, які відповідач може попросити витребувати в суді;

спробувати переконати суддю розглянути справу без участі відповідача в разі неявки, посилаючись на те, що всі необхідні документи подано;

у випадку, коли ухвалу суду першої інстанції про арешт майна боржника отримано, відразу звернутися до державної виконавчої служби.

Водночас накладення на недобросовісного учасника штрафу на суттєву суму; прийняття присяги діяти добросовісно, як це було в стародавньому Римі; спростування неправдивих, неточних або неповних відомостей, що є відповідальністю за недобросовісну конкуренцію згідно із Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР; відшкодування судових витрат, як передбачено ЦПК України також є дієвими заходами щодо запобігання недобросовісному використанню учасниками судового процесу своїх прав.

Таким чином, у статті здійснено спробу дослідити проблеми, що виникають унаслідок недобросовісних дій учасників судових процесів та запропонувати практичні засоби протидії процесуальним диверсіям. Регіональне відділення має надію, що дана стаття дасть практичну користь учасникам судових спорів, покликаних захищати інтереси держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Римское частное право* / Под ред. И. Б. Новицкого, И. С. Перетерского. – М.: Юрист, 1999. – 380 с.
2. *Смітюх А. В.* Щодо змісту поняття «процесуальна диверсія» // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 2. – С. 103 – 105.

■ ПІСЛЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ

У жовтні 2009 року відкрите акціонерне товариство «Луцьк Фудз» відзначило 10-річчя популярної на вітчизняному ринку торгової марки «Руна». Підприємство є відомим українським виробником бакалійної продукції, що стрімко розвивається. Спеціалізується на виробництві високоякісних продуктів харчування, а саме: томатних соусів, заправ, паст, аджик, кетчупів, майонезів, натуральних і столових оцтів, мінеральної води. Півстолітні трудові здобутки дають право підприємству з гордістю заявляти про себе на ринку України.

34

Жодного року без нового кроку: ВАТ «Луцьк Фудз»

В усіх країнах харчова промисловість займає одну з основних позицій на споживачому ринку. В Україні ще за радянських часів до провідних підприємств у цій галузі належав Луцький міський харчовий комбінат, побудований у 1945 році. Виробництво на підприємстві розпочалося з маринування овочів, переробки фруктів, виготовлення варення різних сортів. Згодом запрацювали цехи з сироваріння, виробництва хрону та гірчиці. У середині 70-х років минулого століття до підприємства приєдналися макаронна фабрика та цехи з виробництва безалкогольних напоїв у м. Рожище та смт Торчин. Після цього комбінат був перейменований у Луцький завод продтоварів. За кілька років на заводі був побудований новий цех та освоєно виробництво мінеральної води, що видобувається з двох свердловин глибиною 300 та 900 м девонського водоносного горизонту.

У 1997 році Луцький завод продтоварів був приватизований і перейменований у ВАТ «Луцький завод продтоварів». Протягом 1998 – 1999 років значно оновилася матеріально-технічна база заводу: придбано нове технологічне обладнання, парк офісної техніки, проведено ремонт виробничих та господарських приміщень. У 2001 році назву ВАТ «Луцький завод продтоварів» було змінено на ВАТ «Луцьк Фудз». Під час приватизації на балансі міського харчового комбінату перебувало 2 об'єкти незавершеного будівництва – цехи макаронний (друга стадія будівництва) та оцтовий (перша стадія будівництва), які перейшли у власність ВАТ «Луцьк Фудз». У 2007 році придбано промислове обладнання

Історія підприємства

«Альфа Лаваль» для рафінації та дезодорації олії на дочірньому підприємстві «Нововолинський масложиркомбінат». Це дало змогу для виробництва соняшникового маргарину закуповувати лише сіру олію, а її оброблення, дезодорування та рафінування здійснювати самостійно.

У березні 2008 року на загальних зборах акціонерів ВАТ «Луцьк Фудз» головою правління товариства обрано **Юрія Миколайовича ХОРОШЕВСЬКОГО**.

На підприємстві працюють близько 350 висококваліфікованих фахівців. Успіх ВАТ «Луцьк Фудз» полягає в повністю інтегрованому процесі виробництва та ефективному управлінні. На підприємстві впроваджено систему соціального захисту працівників: різні види матеріальної допомоги, преміювання, колективний відпочинок, медичне страхування. Складовою стратегії підприємства є виховання лояльного персоналу, робота якого спрямована на одержання кінцевої продукції. Відносини з поставальниками та покупцями базуються на поєднанні інтересів та цілковитій довірі.

Якість сировини, що надходить на підприємство, ретельно перевіряється у власній акредитованій лабораторії. Уся виготовлена продукція є смачною, поживною та корисною. Стабільно висока якість стала візитівкою торгової марки. Саме тому всі без винятку асортиментні позиції ТМ «Руна» користуються високим попитом вже з перших днів появи на українському ринку.

Одним із основних продуктів, що випускаються під ТМ «Руна», є томатні соуси, серед яких: «Український», «Краснодарський фірмовий», «Шашличний пікантний», «Гострий фірмовий», «Кетча». Новинки – «Аджика по-домашньому», «Ткемалі», «Лечо», «Сацебелі».

Про продукцію підприємства можна з впевненістю сказати, що вона створена для смакового задоволення споживачів, у яких за півстоліття вже сформовано думку про продукт, і знак ТМ «Руна» виступає синонімом смаку, якості та довіри покупців.

Сьогодні ВАТ «Луцьк Фудз» активно впроваджує інноваційні проекти, вдосконалює технологію виробництва, проте від вікових традицій зберігає найцінніше. Для виготовлення продукції на основі оригінальних рецептур товариство придбало передове високопродуктивне європейське обладнання, що дає змогу модернізувати всі виробничі процеси.

Основним ринком збуту продукції підприємства є вітчизняний ринок продуктів харчування. Успіх марки серед споживачів дає змогу компанії з легкістю продавати продукцію в усіх регіонах України. Так, у мережі збуту продукції «Луцьк Фудз» 50 регіональних дистриб'юторів. Крім того, добре налагоджені контакти з іншими великими торговельними мережами. Також здійснюються експортні поставки в прибалтійські країни, Росію, Білорусь, Молдову та Німеччину. З 1999 року підприємство налагодило експортні поставки продукції підприємства в Росію, Естонію та Молдову. Нині продукцію також споживають у Польщі, Грузії, Монголії, Вірменії, Азербайджані, Туркменістані, Казахстані.

1945 р. – засновано Луцький міський харчовий комбінат

1963 р. – на заводі впроваджено консервне виробництво

1967 р. – зведено будівлю з виробництва виноматеріалів, розпочато виробництво хрону та гірчиці

1976 р. – до підприємства приєднано макаронну фабрику; змінено назву на Луцький завод продтоварів; приєднано цехи безалкогольних напоїв в м. Рожище та смт Торчин

1979 р. – розпочато виробництво безалкогольних напоїв; розпочато будівництво нового цеху і освоєно виробництво мінеральної води

1997 р. – створено відкрите акціонерне товариство «Луцький завод продтоварів»

1999 р. – зареєстровано ТМ «Руна», представлену широкою гамою бакалійної продукції

2001 р. – ВАТ «Луцький завод продтоварів» перейменовано у ВАТ «Луцьк Фудз»

2004 р. – на ринок виведено суббренд мінеральної води «Джерело здоров'я» та «Лучеська»

2004 р. – розпочато виробництво натуральних оцтів

2005 р. – зареєстровано нову торгову марку «Рідний край»

2007 р. – розпочато виготовлення нового продукту – гірчиці, яка представлена двома видами: «Гірчиця з хроном» та «Гірчиця Руська вогняна»

2008 р. – освоєно випуск майонезу ТМ «Руна» в асортименті: «Європейський преміум», «Провансаль класичний», «Салатний», – кетчупів «Легідний», «Шашличний», «Гострий»; соусів «Сацебелі», «Лечо», «Ткемалі», «Аджика по-домашньому»

2009 р. – переможцем конкурсу якості продукції «100 кращих товарів України» визнано соус «Сацебелі» ТМ «Руна»

Частка експорту в загальному обсязі реалізації продукції підприємства становить понад 10 %.

Підприємство працює за принципом відкритості для всіх та тісної співпраці з суспільством, динамічно розвивається, нарощує виробничі потужності та рухається вперед відповідно до вибраної стратегії розвитку. Колектив ділом доводить, що продукція українського виробника є конкурентоспроможною. Саме це і формує позитивний імідж вітчизняного товаровиробника в суспільстві.

Протягом багатьох років ВАТ «Луцьк Фудз» надає спонсорську підтримку Волинській філармонії. Підприємство також є спонсором Волинського фонду милосердя та здоров'я, надає посильну допомогу більш як 100 інвалідам, пенсіонерам, ветеранам війни і праці. Кожного року підприємство бере участь у виставках продуктів харчування, проводить дегустації своєї продукції по всій Україні.

Оцінивши та проаналізувавши статистичні дані підприємства відповідно до критеріїв оцінювання підприємств (обсяг реалізованої продукції, чистий прибуток, продуктивність праці та заробітна плата), комісія Національного бізнес-рейтингу відзначила ВАТ «Луцьк Фудз» сертифікатом та нагородою «Лідер галузі-2008» у номінації «Виробництво прянощів та приправ», а голову правління товариства Ю. М. Хорошевського було представлено до статус-нагороди «Професіонал галузі».

У червні минулого року у Волинській обласній державній адміністрації відбулось урочисте відзначення фіналістів та лауреатів регіонального етапу Всеукраїнського конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) – «Кращі товари та послуги Волині-2009». Щорічний Всеукраїнський конкурс якості продукції «100 кращих товарів України» допомагає вітчизняному товаровиробникові заявити про себе та продемонструвати переваги власної продукції. У номінації «Продукція» у групі «Продовольчі товари» найвищу оцінку отримав соус «Сацебелі» ТМ «Руна».

На міжнародній виставці в Москві «Продекспо-2009» соуси ТМ «Руна» «Сацебелі», «Лечо», приправа «Аджика по-домашньому» отримали медалі та звання лауреата конкурсу «Кращий продукт-2009».

Високу якість продукції не лише оцінюють на дегустаційних конкурсах, а й визнають незалежні експертні дослідження.

З грудня 2009 року українська компанія ВАТ «Луцьк Фудз» зі 100 %-вим українським капіталом переходить на безконсервантне виробництво соусної продукції ТМ «Руна».

Накопичений досвід, фаховий потенціал дають впевненість у тому, що колектив товариства зможе подолати будь-які труднощі, оскільки є добрим господарем підприємства.

Підготувала **Леся ПЮРА**

Черкаська область

Об'єкти незавершеного будівництва державної власності

Валяльно-повстяна фабрика

Місцезнаходження об'єкта: м. Черкаси, вул. Зелінського, 18, промислово-складська зона міста.

Будівельно-монтажні роботи виконувалися з 1991 по 1997 рік.

До складу об'єкта входять: головний виробничий корпус, допоміжний корпус, підсобно-виробничий корпус, склад пально-мастильних матеріалів та огорожа. Будівлі виконані з залізобетонних конструкцій, загальна площа забудови – 12 018,36 м², загальна площа приміщень – 24 406,67 м², довжина огорожі – 354,0 м.

Призначення об'єкта: виробничо-складські приміщення.

Об'єкт розташований на земельній ділянці площею 2,6 га згідно з рішенням Черкаської міської ради від 08.02.84 № 61.

Спосіб приватизації – продаж на аукціоні.

68-квартирний житловий будинок (разом із земельною ділянкою)

Місцезнаходження об'єкта: Черкаська обл., м. Сміла, вул. Андрєєва, 4, житловий квартал західної частини міста.

Балансоутримувач: ВАТ «Смілянський цукровий завод».

За проектом об'єкт – дев'ятиповерховий житловий будинок із вбудовано-прибудованою бібліотекою. Площа забудови – 883 м². Початок будівництва об'єкта – 1994 рік.

Під час будівництва використано силікатну суцільну цеглу, збірний та монолітний залізобетон. Будинок складається з двох блок-секцій прямокутної форми розмірами в плані (згідно з обмірами) 13,2х26,4 м та 33х16,2 м. У правій блок-секції (13,2х26,4 м) виконано земляні роботи, зведено фундаменти та стіни підвалу, перекриття підвалу відсутнє. У лівій блок-секції (33х16,2 м) із вбудовано-прибудованою бібліотекою зведено фундамент і частково стіни, монолітні колони та ригелі на першому поверсі, перший поверх не перекрито. Земельна ділянка загальною площею 0,2755 га має форму багатокутника, рельєф рівнинний, під'їзд з вул. Андрєєва. Обмеження та обтяження відсутні.

Спосіб приватизації – продаж на аукціоні разом із земельною ділянкою.

Додаткову інформацію про зазначені об'єкти можна отримати в Регіональному відділенні Фонду державного майна України по Черкаській області за адресою:

18000, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 4-й поверх, к. 445. Тел.: (0472) 456-43-35, 37-26-61

РЕЄСТР

юридичних осіб, які уклали (або переуклали) у листопаді 2009 року договір з Фондом державного майна України про організацію продажу майна, що перебуває в державній власності

Код за ЄДРПОУ	Номер договору	Дата укладення (переукладення) договору	Повна назва юридичної особи	Фактичне місцезнаходження юридичної особи	Керівник
Львівська область					
32801408	508	02.11.09	Західна універсальна товарна біржа	79005, м. Львів, вул. І. Франка, 9, тел. (032) 225-56-83	Коруд Володимир Богданович
32484157	519	06.11.09	Товарна біржа «Наша»	79035, м. Львів, вул. Зелена, 251, тел. (032) 225-73-29, 225-76-87	Філатов Леонід Васильович
33562323	541	20.11.09	Товарна біржа «Львівська універсальна»	79058, м. Львів, пр. Чорновола, 63, оф. 606, тел. (032) 290-13-58, 297-18-25	Пігуляк Василь Миколайович
Дніпропетровська область					
25957609	510	03.11.09	Правобережна товарна біржа	51931, м. Дніпродзержинськ, просп. Леніна, 35с, тел. (05692) 3-83-38, (0569) 53-11-24	Поляков Ігор Геннадійович
24998368	539	19.11.09	Товарна Біржа «Універсал»	49009, м. Дніпропетровськ, вул. Артема, 14, кв. 36, тел. (0562) 35-28-88, (056) 374-28-99	Полушин Юрій Миколайович
34985778	542	20.11.09	Товарна біржа «Дніпропетровська універсальна»	49000, м. Дніпропетровськ, вул. Харківська, 3, оф. 20, тел. (0562) 38-68-00	Суржик Сергій Юрійович
Запорізька область					
30654056	511	03.11.09	ТОВ «НЕКОС+»	71100, м. Бердянськ, вул. Р. Люксембург, 21/52, кімн. 38, тел. (06153) 7-40-78, 7-23-70	Брусняк Максим Валентинович
Луганська область					
25369887	514	03.11.09	Концерн «Луганський інвестиційний фондовий центр»	91055, м. Луганськ, вул. Октябрська, 43, тел. (0642) 52-72-12, 52-72-57	Ковальов Олексій Миколайович
24193437	524	09.11.09	ТОВ «Ексклюзив»	93100, м. Лисичанськ, вул. Калініна, 106, тел. (06451) 7-28-59, 7-32-66	Соколов Олександр Володимирович
Чернігівська область					
33800379	517	06.11.09	Товарна біржа «Поліська»	14017, м. Чернігів, просп. Перемоги, 39, тел. (04622) 4-11-47	Авраменко Віктор Анатолійович
Полтавська область					
32996161	518	06.11.09	Центральна універсальна біржа	36008, м. Полтава, вул. Фрунзе, 146а, тел. (0532) 67-88-83	Хатьонка Дмитро Петрович
36792434	527	09.11.09	Приватне підприємство «Регіональний інвестиційний центр аукціонів»	36014, м. Полтава, вул. Монастирська, 5/7, тел. (0532) 56-58-48	Ірза Іван Сергійович
35868643	548	23.11.09	Товарна біржа «Товарна центральна біржа»	36037, м. Полтава, вул. Леніна, 91, тел. (0532) 57-22-84, 57-22-85	Кожушко Сергій Вікторович
25160199	557	27.11.09	Товарна біржа «Полтавська регіональна біржа нерухомості»	36011, м. Полтава, вул. Міщенка, 2а, тел. (05322) 7-27-96	Москаленко Олександр Петрович

Код за ЄДРПОУ	Номер договору	Дата укладення (переукладення) договору	Повна назва юридичної особи	Фактичне місцезнаходження юридичної особи	Керівник
м. Київ					
31513202	520	06.11.09	ТОВ «Інформаційно-аналітична група «Аукціон»	03150, м. Київ, вул. Анрі Барбюса, 5а, тел. (044) 537-28-70	Русенко Василь Ярославович
35917648	528	10.11.09	ТОВ «Дім аукціонів»	01001, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 11, тел. (044) 287-74-86	Овчар Олександр Михайлович
Київська область					
32201633	525	09.11.09	Приватне підприємство «Агентство консалтингу»	07100, м. Славутич, вул. Героїв Дніпра, 2, тел. (04579) 2-47-80, 2-47-85	Нікітенко Лариса Михайлівна
Житомирська область					
36315373	526	09.11.09	Приватне підприємство «Едельвейс-Луг»	11301, смт Лугини, вул. Мічуріна, 24, тел. (096) 346-07-80	Квятковська Оксана Володимирівна
30198817	531	12.11.09	Підприємство «Шанс» Союзу організацій інвалідів України	10002, м. Житомир, вул. Жуйко, 3, тел. (0412) 44-65-69, 43-01-49	Медведєва Наталія Євгенівна
Хмельницька область					
33108752	529	10.11.09	Південно-Західна універсальна товарна біржа	32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Князів Коріатовичів, 4/49, тел. (03849) 3-79-09, 3-95-88	Гнідко Сергій Іванович
Рівненська область					
32922461	538	19.11.09	Універсальна товарна біржа «Україна-Захід»	34400, м. Кузнецовськ, вул. Будівельників, 18, корп. 3, кв. 39, тел. (03636) 3-99-46, (0362) 22-14-27	Прокопчук Олег Михайлович
Тернопільська область					
24633431	540	19.11.09	Товарна біржа «Тернопільська біржа нерухомості»	46001, м. Тернопіль, вул. Замкова, 7, тел. (0352) 52-62-75	Венгринович Оксана Михайлівна
Одеська область					
35502299	543	20.11.09	ТОВ «РАДА-ЦЕНТР»	65070, м. Одеса, вул. 25-ї Чапаєвської дивізії, 1а, тел. (048) 780-04-21	Каплун Михайло Васильович
Херсонська область					
31653472	544	20.11.09	Товарна біржа «Херсонська обласна товарна біржа»	73000, м. Херсон, вул. Гоголя, 11, тел. (0552) 46-09-72, 46-03-89	Акулов Юрій Вікторович
Донецька область					
25095220	545	20.11.09	Товарна біржа «Феміда»	83086, м. Донецьк, вул. Постишева, 13, кв. 1, тел. (062) 382-61-62, 382-61-63	Тюрін Сергій Євгенійович
13480316	553	25.11.09	Донецька товарна біржа	83086, м. Донецьк, вул. Первомайська, 12, тел. (062) 338-10-93, тел. / факс (062) 335-92-91	Вишневський Петро Олексійович
Черкаська область					
32584117	549	23.11.09	ТОВ «Контакт-сервіс-Авто»	18002, м. Черкаси, вул. Кірова, 52, тел. (0472) 33-11-39, 32-04-12	Колеснік Павло Павлович
Сумська область					
31397488	554	25.11.09	Приватне підприємство «КФ Консалтинг»	40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 74, кімн. 49а, тел. (0542) 65-04-95	Пінаєв Едуард Анатолійович

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо порядку дій емітента та інвесторів

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

І. Внести до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 31, ст. 268; 2008 р., № 50 – 51, ст. 384; 2009 р., № 17, ст. 236) такі зміни:

1. Частину третю статті 3 доповнити абзацами другим та третім такого змісту:

«Емісійні цінні папери одного випуску можуть існувати лише в одній формі.

Неемісійні цінні папери можуть існувати виключно в документарній формі».

2. У статті 6:

частину першу доповнити:

словами «і законодавством про інститути спільного інвестування»;

абзацом другим такого змісту:

«Акція є неподільною. Порядок реалізації прав співвласників акції (акцій) визначається Цивільним кодексом України та законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств»;

частину третю доповнити абзацом другим такого змісту:

«Акції існують виключно в бездокументарній формі»;

частину п'яту викласти у такій редакції:

«5. Акціонерне товариство розміщує тільки іменні акції. У разі існування акцій у документарній формі власникові акцій видається сертифікат акції (акцій).

У сертифікаті акції (акцій) зазначаються вид цінного паперу, найменування акціонерного товариства, серія і номер сертифіката, міжнародний ідентифікаційний номер цінного паперу, тип і клас акцій, номінальна вартість акції, кількість акцій, що належить власникові за таким сертифікатом, ім'я (найменування) власника, підпис керівника емітента або іншої уповноваженої особи, засвідчений печаткою емітента (уповноваженої особи).

Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку можуть встановлюватися додаткові реквізити сертифіката акції (акцій)».

3. Абзац перший частини другої статті 28 замінити двома абзацами такого змісту:

«2. Приватне (закрите) розміщення цінних паперів – розміщення цінних паперів шляхом їх безпосередньої пропозиції заздалегідь визначеному колу осіб, кількість яких не перевищує 100.

Приватне (закрите) розміщення акцій публічного акціонерного товариства – розміщення акцій шляхом їх безпосередньої пропозиції акціонерам такого товариства та заздалегідь визначеному колу осіб, кількість яких не перевищує 100».

У зв'язку з цим абзаци другий – шістнадцятий вважати відповідно абзацами третім – сімнадцятим.

4. Частину п'яту статті 32 і частину сьому статті 33 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Протягом 60 днів з дня завершення розміщення цінних паперів, зазначеного в проспекті емісії таких

цінних паперів, орган емітента, уповноважений приймати відповідне рішення, повинен затвердити результати розміщення цінних паперів».

5. Частину першу статті 35 викласти у такій редакції:

«1. Емітент акцій подає Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку у 15-денний строк з дня реєстрації статуту (змін до статуту) в органах державної реєстрації звіт про результати відкритого (публічного) розміщення акцій, а також інші документи, визначені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, що необхідні для реєстрації звіту.

Емітент цінних паперів (крім акцій) подає Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку у 15-денний строк з дня затвердження результатів розміщення цінних паперів (крім акцій) органом емітента, уповноваженим приймати таке рішення, звіт про результати розміщення цінних паперів (крім акцій), а також інші документи, визначені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, що необхідні для реєстрації звіту.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює вимоги до розкриття інформації, що міститься у звіті про результати відкритого (публічного) розміщення цінних паперів».

6. Статтю 36 доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. У разі визнання емісії недійсною або незатвердження у встановлені законодавством строки результатів розміщення цінних паперів органом емітента, уповноваженим приймати таке рішення, або невнесення (незатвердження) у встановлені законодавством строки змін до статуту, пов'язаних із збільшенням статутного капіталу акціонерного товариства з урахуванням результатів розміщення акцій, емітент цінних паперів зобов'язаний повернути інвесторам гроші (майно, майнові права), що надійшли як плата за розміщені цінні папери, а інвестори зобов'язані повернути емітентові сертифікат (сертифікати) цінних паперів, у разі його (їх) отримання, в строки, визначені проспектом емісії, але не більше шести місяців, в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

За порушення строків, передбачених абзацом першим цієї частини, емітенти та інвестори сплачують пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування*, крім абзаців шостого та сьомого пункту 2 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 29 жовтня 2010 року.

2. Протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом акціонерні товариства зобов'язані забезпечити існування власних акцій в одній обраній такими товариствами формі існування.

Президент України В. ЮЩЕНКО

м. Київ
11 червня 2009 року
№ 1522-VI

* Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 4 листопада 2009 р. № 204. – Прим. ред.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**Про визнання такими, що втратили чинність, деяких указів Президента України**

(Витяг)

1. Визнати такими, що втратили чинність:
... Указ Президента України від 14 квітня 2009 року № 241 «Про зупинення дії окремих положень постанови Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2009 року № 154»*...
2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.**

м. Київ
13 жовтня 2009 року
№ 821/2009

Президент України В. ЮЩЕНКО

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**Про заходи щодо вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні**

З метою вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні та враховуючи рекомендації IX пленарного засідання Консультативної ради з питань іноземних інвестицій в Україні, ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Кабінету Міністрів України:
 - 1) вжити у двомісячний строк заходи щодо впровадження та підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади, утворених Кабінетом Міністрів України консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів з питань залучення іноземних інвестицій;
 - 2) у тримісячний строк:
 - а) внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України і забезпечити даліше супроводження законопроектів про: посилення відповідальності за порушення порядку видачі документів дозвільного характеру; внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (щодо запровадження прискореної процедури банкрутства); удосконалення діяльності промислово-фінансових груп (щодо створення сприятливих умов для поєднання банківського, промислового та торговельного капіталів); врегулювання питання відшкодування з Державного бюджету України сум податку на додану вартість підприємствам, більше половини продукції яких експортується, протягом дванадцяти місяців з дати їх реєстрації платниками такого податку; посилення відповідальності за підробку продукції, а також за порушення прав інтелектуальної власності іноземних суб'єктів господарювання, в тому числі за незаконне використання комерційних найменувань, брендів.
 - б) вжити в установленому порядку заходів щодо:

сприяння створенню і функціонуванню недержавних пенсійних фондів;

прискорення здійснення митного оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України;

проведення переговорів з уповноваженими органами суміжних держав – членів Європейського Союзу щодо запровадження спільного митного контролю в пунктах пропуску на державному кордоні України та під час митного оформлення вантажів;

створення та впровадження освітніх програм, що сприятимуть розвитку винахідницької діяльності та формуванню поваги до права інтелектуальної власності;

в) забезпечити в установленому порядку розроблення державної програми створення синтетичного палива з кам'яного вугілля та державної програми видобутку шахтного метану;

г) опрацювати питання забезпечення рівних умов для участі вітчизняних та іноземних інвесторів у конкурсах з одержання ліцензій на використання природних ресурсів;

3) забезпечити прискорення здійснення аналізу стану реалізації Державної цільової програми формування позитивного міжнародного іміджу України на період до 2011 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 року № 554, та у разі необхідності забезпечити коригування передбачених нею завдань та заходів;

4) опрацювати за участю Національного банку України питання та в разі необхідності підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо спрощення контролю за зовнішньоекономічною діяльністю, передбачивши, зокрема, продовження строків повернення валютної виручки, пом'якшення спеціальних санкцій.

2. Міністерству економіки України до кінця 2009 року:

1) розробити та запровадити механізм постійного оприлюднення інформації про суб'єктів зовнішньо-

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2009, № 6, с. 20 – 21. – Прим. ред.

** Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 20 жовтня 2009 р. № 193. – Прим. ред.

економічної діяльності, до яких застосовуються спеціальні санкції за Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;

2) розробити разом із Державним агентством України з інвестицій та інновацій, Національним агентством України з іноземних інвестицій та розвитку заходи щодо стимулювання інвестицій у сферу виробництва споживчих товарів, імпорту яких становить значну частку на ринку України, та внести в установленому порядку відповідні пропозиції;

3) опрацювати разом із Міністерством аграрної політики України, Державним агентством України з інвестицій та інновацій, Національним агентством України з іноземних інвестицій та розвитку комплексні заходи з активізації залучення інвестицій у сферу виробництва та переробки сільськогосподарської продукції.

3. Запропонувати Національному банку України опрацювати питання щодо приведення вимог до капіталу та резервування коштів банків у відповідність із міжнародними стандартами та в разі необхідності підготувати відповідний законопроект і подати його для внесення в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України.

4. Запропонувати Верховному Суду України узгалянювати судову практику у спорах, пов'язаних з інвестиційною діяльністю і рухом капіталів.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.*

Президент України В. ЮЩЕНКО

м. Київ
10 листопада 2009 року
№ 912/2009

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про передачу до статутного фонду Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» пакетів акцій деяких відкритих акціонерних товариств

від 7 жовтня 2009 р. № 1060
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Міністерству палива та енергетики вжити заходів до:

передачі у місячний строк із статутного фонду Національної акціонерної компанії «Енергетична компанія України» до статутного фонду Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» пакетів акцій відкритих акціонерних товариств за переліком згідно з додатком;

забезпечення разом з Фондом державного майна у тримісячний строк проведення оцінки зазначених пакетів акцій;

внесення в установленому порядку змін до розміру статутного фонду Національної акціонерної компанії «Енергетична компанія України» та Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України»;

внесення в установленому порядку змін до статуту Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» в частині предмета діяльності Компанії;

перереєстрації пакетів акцій Національної акціонерної компанії «Енергетична компанія України» та Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України».

2. Внести у додаток 2 до постанов Кабінету Міністрів України від 25 травня 1998 р. № 747 «Про утворення Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» та від 22 червня 2004 р. № 794 «Про утворення Національної акціонерної компанії «Енергетична компанія України» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 25, ст. 1651; 2007 р., № 44, ст. 1799) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 7 жовтня 2009 р. № 1060

ПЕРЕЛІК

відкритих акціонерних товариств, пакети акцій яких передаються до статутного фонду Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України»

Найменування відкритого акціонерного товариства	Кількість акцій, які передаються до статутного фонду Компанії, одиниць	Номінальна вартість акції, гривень
Дніпродзержинська ТЕЦ	101 638 844	0,25
Херсонська ТЕЦ	118 966 248	0,25
Одеська ТЕЦ	174 101 600	0,25
Харківська ТЕЦ-5	295 909 871	1

*Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 18 листопада 2009 р. № 214. – Прим. ред.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 7 жовтня 2009 р. № 1060

ЗМІНИ, що вносяться у додаток 2 до постанов Кабінету Міністрів України від 25 травня 1998 р. № 747 і від 22 червня 2004 р. № 794

1. Доповнити додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 25 травня 1998 р. № 747 такими позиціями:

«ВАТ «Дніпродзержинська ТЕЦ»
ВАТ «Херсонська ТЕЦ»
ВАТ «Одеська ТЕЦ»
ВАТ «Харківська ТЕЦ-5».

2. У додатку 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2004 р. № 794 виключити такі позиції:

«Дніпродзержинська ТЕЦ	101 638 844	0,25»
«Херсонська ТЕЦ	118 966 248	0,25
Одеська ТЕЦ	174 101 600	0,25
Харківська ТЕЦ-5	295 909 871	1».

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про передачу державних підприємств в управління Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України»

від 7 жовтня 2009 р. № 1069
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Погодитися з пропозицією Міністерства палива та енергетики щодо передачі державних підприємств за переліком згідно з додатком в управління Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України».

2. Внести у додатки 2 і 3 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2004 р. № 794

«Про утворення Національної акціонерної компанії «Енергетична компанія України» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 25, ст. 1651; 2007 р., № 44, ст. 1799; 2008 р., № 89, ст. 2984) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

43

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 7 жовтня 2009 р. № 1069

ПЕРЕЛІК державних підприємств, що передаються в управління НАК «Нафтогаз України»

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування підприємства	Місцезнаходження
00131067	державне підприємство «Лисичанська ТЕЦ»	93105, Луганська область, м. Лисичанськ, вул. Енергетиків, 98
04623778	державне підприємство «Зуївська експериментальна теплоелектроцентраль»	86783, Донецька область, Харцизький район, м. Зугрес, вул. Станційна, 1
00131050	державне підприємство «Сєверодонецька ТЕЦ»	93400, Луганська область, м. Сєверодонецьк, вул. Заводська, 6
30083966	відкрите акціонерне товариство «Миколаївська ТЕЦ»	54002, м. Миколаїв, Каботажний узвіз, 18
00130850	державне підприємство «Криворізька теплоцентраль»	50014, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, вул. Електрична, 1
30909683	державне підприємство «Кримські генеруючі системи»	95019, м. Сімферополь, ГРЕС, вул. Монтажна, 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 7 жовтня 2009 р. № 1069

**ЗМІНИ,
що вносяться у додатки 2 і 3 до постанови Кабінету Міністрів України
від 22 червня 2004 р. № 794**

1. У додатку 2 виключити позицію
«Миколаївська ТЕЦ»	250052800	0,25».
2. У додатку 3 виключити такі позиції:
«Державне підприємство «Кримські генеруючі системи»		30909683
Державне підприємство «Северодонецька ТЕЦ»		00131050»;
«Державне підприємство «Лисичанська ТЕЦ»		00131067
Державне підприємство «Зуївська експериментальна теплоелектроцентраль»		04623778».

**ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
Про внесення зміни до пункту 5 Порядку списання об'єктів державної власності**

від 7 жовтня 2009 р. № 1201
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

В абзаці п'ятому пункту 5 Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2007 р. № 1314* (Офіційний вісник України, 2007 р., № 86, ст. 3168), цифру і слова «1 тис. гривень» замінити цифрами і словами «10 тис. гривень».

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

**ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
Про внесення зміни у додаток 2 до Методики розрахунку і порядку
використання плати за оренду державного майна**

від 3 грудня 2009 р. № 1287
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

В абзацах другому і третьому пункту 28 додатка 2 до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 1995 р. № 786 (ЗП України, 1996 р., № 2, ст. 57; Офіційний вісник України, 2007 р., № 1, ст. 34, № 79, ст. 2941; 2008 р., № 69, ст. 2313), цифри «50» замінити цифрами «100».

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

**ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ
НАКАЗ**

від 28 вересня 2009 р. № 1514

**Про затвердження Порядку подання та розгляду заяви про участь
в аукціоні з продажу об'єкта аукціону**

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 жовтня 2009 р. за № 987/17003

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 № 689 «Про затвердження Порядку продажу об'єктів, що підлягають приватизації, разом із земельними ділянками державної власності» НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Порядок подання та розгляду заяви

про участь в аукціоні з продажу об'єкта аукціону, що додається.

2. Департаменту продажу об'єктів нерухомості (Т. Буртняк) у триденний строк забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Департаменту продажу об'єктів нерухомості (Т. Буртняк) у десятиденний строк після державної реєстрації цього наказу в Міністерстві юстиції

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2007, № 12, с. 43 – 49. – *Прим. ред.*

подати його Департаменту офіційних друкованих видань та міжнародної інтеграції (Н. Путівська) для опублікування в «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію».

4. Цей наказ набирає чинності через десять днів

ЗАРЕЄСТРОВАНО

в Міністерстві юстиції України
27 жовтня 2009 р. за № 987/17003

ПОРЯДОК

подання та розгляду заяви про участь в аукціоні з продажу об'єкта аукціону

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок розроблено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 № 689 «Про затвердження Порядку продажу об'єктів, що підлягають приватизації, разом із земельними ділянками державної власності» (далі – Постанова).

1.2. Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяви про участь в аукціоні з продажу об'єктів державної власності, що належать за класифікацією Державної програми приватизації до груп А, Д, Ж та цілісних майнових комплексів, що належать до груп В та Г, разом із земельними ділянками державної власності.

1.3. До участі в аукціоні допускаються фізичні та юридичні особи, що можуть бути покупцями об'єктів приватизації відповідно до статті 8 Закону України «Про приватизацію державного майна» і мають згідно із Земельним кодексом України право на придбання земельних ділянок у власність, сплатили встановлений державним органом приватизації реєстраційний внесок, розмір якого не може перевищувати розміру одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян, а також гарантійний внесок у розмірі 10 відсотків початкової вартості об'єкта аукціону.

1.4. Заявник подає заяву про участь в аукціоні (далі – заява) за формою, що додається.

II. Порядок подання та розгляду заяви

2.1. Заява заповнюється державною мовою друкованими літерами. Виправлення не допускаються.

2.2. Додаткові відомості та документи, не передбачені формою заяви, але необхідні для її розгляду, подаються до державного органу приватизації за згодою заявника.

2.3. Реєстраційний внесок заяви устанавлюється в розмірі одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

2.4. Заява подається до державних органів приватизації за місцезнаходженням об'єкта аукціону.

2.5. Право підпису заяви мають:

від юридичної особи – керівник, підпис якого засвідчується печаткою юридичної особи, або уповноважена ним особа (за наявності довіреності, засвідченої в устанавленому законодавством порядку);

від фізичної особи – особисто заявник або його представник (за наявності довіреності, засвідченої в устанавленому законодавством порядку).

2.6. Датою подання заяви є дата її прийняття канцелярією відповідного державного органу приватизації. На заяві, що надійшла до канцелярії відповід-

ного державного органу приватизації, зазначаються

кількість аркушів документів, які додаються до заяви, дата надходження, вхідний номер, підпис працівника канцелярії, який прийняв заяву, та печатка державного органу приватизації.

В. о. Голови Фонду Д. ПАРФЕНЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Фонду державного майна України
28.09.09 № 1514

ного державного органу приватизації, зазначаються кількість аркушів документів, які додаються до заяви, дата надходження, вхідний номер, підпис працівника канцелярії, який прийняв заяву, та печатка державного органу приватизації.

2.7. Заява подається у трьох примірниках:

один примірник заяви зберігається разом з книгою реєстрації заяв учасників аукціону;

другий примірник після реєстрації заяви надається заявнику;

третій примірник заяви і подані разом із нею документи зберігаються у державному органі приватизації в матеріалах справи з приватизації відповідного об'єкта аукціону.

2.8. Після прийняття канцелярією державного органу приватизації заяви у той самий день вона передається до відповідного структурного підрозділу державного органу приватизації, який є відповідальним виконавцем, для її розгляду та реєстрації.

2.9. Заява розглядається та реєструється протягом трьох днів з моменту її прийняття канцелярією.

III. Порядок реєстрації заяви

3.1. Відомості про заявника вносяться до книги реєстрації учасників аукціону, яка повинна містити такі дані: порядковий номер; назву та місцезнаходження об'єкта аукціону; вхідний номер, присвоєний канцелярією; дату прийняття заяви канцелярією; реєстраційний номер, присвоєний відповідним структурним підрозділом державного органу приватизації; дату реєстрації заяви; групу, до якої належить об'єкт приватизації; відомості про учасників аукціону відповідно до пункту 23 Постанови; прізвище, ім'я, по батькові відповідальної особи відповідного структурного підрозділу державного органу приватизації.

Записи про зареєстровані заяви щодо кожного окремого об'єкта аукціону мають розпочинатися з нової сторінки.

3.2. Державний орган приватизації відмовляє заявнику в реєстрації заяви, якщо:

заява містить виправлення або подана не за встановленою формою;

відсутні або подані не в повному обсязі документи, передбачені формою заяви.

Про причини відмови в реєстрації заяви державний орган приватизації повідомляє заявника протягом трьох днів з моменту прийняття заяви канцелярією.

Директор Департаменту продажу об'єктів
нерухомості Т. БУРТНЯК

Реєстраційний № /

у _____
(назва державного органу приватизації)

« ____ » _____ 20 ____
(дата реєстрації заяви)

ЗАЯВА про участь в аукціоні

Об'єкт аукціону

Об'єкт приватизації	
(найменування об'єкта приватизації груп А, Д, Ж або цілісного майнового комплексу груп В, Г)	
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	_____
(поштовий індекс)	(місцезнаходження об'єкта приватизації)
Підприємство, установа, організація, на балансі якого перебуває об'єкт приватизації	
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	_____
(код за ЄДРПОУ)	(повне найменування підприємства, установи, організації)
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	_____
(поштовий індекс)	(місцезнаходження підприємства, установи, організації)
Земельна ділянка площею _____, що знаходиться _____	

Заявник

Юридична особа	

(повне найменування заявника)	
держава _____	_____
(повна офіційна назва держави, де зареєстрований заявник)	
керівник _____	_____
(прізвище, ім'я, по батькові, посада)	
ідентифікаційний код заявника за ЄДРПОУ	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Фізична особа	

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)	
громадянин(ка) _____	_____
(повна офіційна назва держави або особа без громадянства)	
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	_____
(поштовий індекс)	(місцезнаходження або місце проживання заявника)
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Телефон	Телефакс
Заявник або уповноважена ним особа (представник) _____	
(прізвище, ім'я, по батькові)	
Паспорт: серія _____, № _____, виданий « ____ » _____ 20 ____ року	

(назва органу, що видав паспорт)	

Документи

Обов'язкові для всіх заявників

- Заява про участь в аукціоні на _____ арк. у 3 прим.
- Номери банківських рахунків для розрахунків за придбаний об'єкт на _____ арк. в 1 прим.
- Документ, що підтверджує сплату реєстраційного внеску на _____ арк. в 1 прим.
- Документ, що підтверджує внесення гарантійного внеску 10 % початкової вартості об'єкта аукціону, на _____ арк. в 1 прим.

Для юридичної особи

- Нотаріально засвідчені (легалізовані та перекладені – для нерезидентів) копії установчих документів на _____ арк. в 1 прим.
- Нотаріально засвідчена копія свідоцтва про державну реєстрацію (витягу з торговельного, банківського чи судового реєстру або реєстраційного посвідчення – для нерезидентів)
Нотаріально засвідчена копія довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій на _____ арк. в 1 прим.
- Копія довідки про взяття на облік платника податків на _____ арк. в 1 прим.
- Рішення уповноваженого органу про участь в аукціоні на _____ арк. в 1 прим.
- Документ щодо призначення керівника на _____ арк. в 1 прим.
- Документ про розподіл статутного капіталу серед учасників (акціонерів) на _____ арк. в 1 прим.
- Документ, що підтверджує наявність та розмір державної частки в статутному капіталі та майні учасника аукціону, на _____ арк. в 1 прим.
- Інформація щодо наявності серед учасників (акціонерів) юридичної особи іноземних юридичних або фізичних осіб на _____ арк. в 1 прим.

Для фізичної особи (фізичної особи – підприємця)

- Копія довідки про ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів (крім осіб, що відповідно до законодавства не мають ідентифікаційного номера) на _____ арк. в 1 прим.
- Декларація про доходи на _____ арк. в 1 прим.
- Нотаріально засвідчена копія свідоцтва про державну реєстрацію фізичної особи – підприємця на _____ арк. в 1 прим.
- Нотаріально засвідчена копія довідки про взяття на облік платника податків (для фізичних осіб-підприємців) на _____ арк. в 1 прим.

Для покупців – іноземних інвесторів та підприємств з іноземними інвестиціями

- Відомості про джерела надходження коштів, що використовуватимуться для оплати об'єкта аукціону, на _____ арк. в 1 прим.
- Копія свідоцтва про реєстрацію іноземною юридичною особою постійного представництва з правом провадження господарської діяльності на території України на _____ арк. в 1 прим.

Наявність документа позначити знаком

Прийнято від заявника всього _____ арк.

(підпис заявника або
уповноваженої ним особи)М.П.
заявника (для
юридичної особи)_____
(підпис особи від державного
органу приватизації)М.П.
державного органу
приватизації« _____ » _____ 20____ року
(дата заповнення заяви)Вхідний № _____
« _____ » _____ 20____ року
(дата прийняття заяви)

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ НАКАЗ

від 28 жовтня 2009 р. № 1686

Про визнання таким, що втратив чинність, нормативно-правового акта

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 листопада 2009 р. за № 1122/17138

Відповідно до Указу Президента України від 03.12.2001 № 1169 «Про додаткові заходи щодо реформування електроенергетичної галузі», листа Міністерства юстиції України від 08.09.2009 № 24-7/171 та з метою приведення нормативно-правових актів Фонду державного майна України у відповідність до чинного законодавства НАКАЗУЮ:

1. Визнати таким, що втратило чинність, Положення про порядок проведення конкурсів з продажу пакетів акцій енергетичних компаній*, затверджене наказом Фонду державного майна України, Анти-монопольного комітету України, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Міністерства палива та енергетики України від 07.09.2000 № 1855/12/263/414, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 12.09.2000 за № 600/4821 (зі змінами).

2. Департаменту підготовки та проведення кон-

курсів (Є. Філозоп) забезпечити в установленому порядку подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Департаменту офіційних друкованих видань та міжнародної інтеграції (Н. Путівська), Департаменту підготовки та проведення конкурсів (Є. Філозоп) у десятиденний строк після державної реєстрації цього наказу в Міністерстві юстиції України забезпечити його публікацію в газеті «Відомості приватизації», що є додатком до «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію».

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на в. о. заступника Голови Фонду І. Білоцерковця.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування**.

В. о. Голови Фонду Д. ПАРФЕНЕНКО

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 24 липня 2009 р. № 1335/5/1159

Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 4 серпня 2009 р. за № 724/16740

Відповідно до статті 8 Закону України «Про судову експертизу» та статті 9 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та з метою удосконалення порядку проведення оцінки колісних транспортних засобів НАКАЗУЄМО:

1. Унести до наказу Міністерства юстиції України, Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092 «Про затвердження Методики товарознавчої експертизи та оцінки дорожніх транспортних засобів»***, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.11.2003 за № 1074/8395 (зі змінами), такі зміни:

у заголовку слово «дорожніх» замінити словом «колісних»;

у пункті 1 слово «дорожніх» замінити словом «колісних».

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2000, № 11, с. 51 – 55. – Прим. ред.

** Опубліковано в «Офіційному віснику України» від 7 грудня 2009 р. № 92. – Прим. ред.

*** Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2004, № 1, с. 54 – 59; № 3, с. 44 – 57; № 6, с. 52 – 64. – Прим. ред.

**** Опубліковано в «Офіційному віснику України» від 21 серпня 2009 р. № 61. – Прим. ред.

2. Унести зміни до Методики товарознавчої експертизи та оцінки дорожніх транспортних засобів, затвердженої наказом Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24.11.2003 за № 1074/8395, виклавши її в новій редакції, що додається.

3. Управлінню експертного забезпечення правосуддя Міністерства юстиції України (Л. М. Головченко) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію відповідно до Указу Президента України від 03.10.92 № 493 «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» (зі змінами).

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування****.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра юстиції України В. В. Богатиря та заступника Голови Фонду державного майна України О. Ю. Потімкова.

Міністр юстиції М. ОНІЩУК

В. о. Голови Фонду Д. ПАРФЕНЕНКО

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
4 серпня 2009 р. за № 724/16740

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства юстиції України,
Фонду державного майна України
24.11.03 № 142/5/2092
(у редакції наказу Міністерства юстиції України,
Фонду державного майна України
від 24.07.09 № 1335/5/1159)

МЕТОДИКА

товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів

1. Загальні положення

1.1. Ця Методика розроблена згідно із Законами України «Про судову експертизу», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Національним стандартом № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440, та іншими нормативно-правовими актами з питань судової експертизи й оцінки майна.

1.2. Методика встановлює механізм оцінки (визначення вартості) колісних транспортних засобів (далі – КТЗ), а також вимоги до оформлення результатів оцінки, оціночні процедури визначення вартості КТЗ. Методи оцінки, передбачені цією Методикою, можуть використовуватися для оцінки самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, тракторів і комбайнів на колісних шасі, якщо вони не суперечать тим положенням, які регламентують оцінку цих видів транспорту.

1.3. Вимоги Методики є обов'язковими під час проведення автотоварознавчих експертиз та експертних досліджень судовими експертами науководослідних інститутів судових експертиз Міністерства юстиції України, експертами науководослідних експертно-криміналістичних центрів Міністерства внутрішніх справ України, експертами інших державних установ, суб'єктами господарювання, до компетенції яких входить проведення судових автотоварознавчих експертиз та експертних досліджень, а також всіма суб'єктами оціночної діяльності під час оцінки КТЗ у випадках, передбачених законодавством України або договорами між суб'єктами цивільно-правових відносин.

1.4. Методика застосовується з метою:

- а) визначення ринкової вартості КТЗ, їх складників у разі відчуження;
- б) визначення стартової ціни КТЗ для їх продажу на аукціоні чи за конкурсом;
- в) визначення вартості КТЗ як об'єкта застави;
- г) визначення вартості КТЗ у складі майна фізичних осіб для його декларування;
- г) визначення вартості КТЗ для страхування фізичними та юридичними особами;
- д) визначення матеріальних збитків, завданих власнику в разі пошкодження КТЗ;
- е) визначення вартості відновлювального ремонту КТЗ;
- є) визначення вартості КТЗ для розв'язання майнових суперечок;
- ж) визначення вартості арештованих, конфіскованих або визнаних безхазяйними КТЗ, їх складників у разі вимушеного їх продажу;

з) визначення вартості КТЗ, його складників, що ввозяться на митну територію України;

и) визначення вартості відокремленого КТЗ в складі основних засобів юридичних осіб;

і) в інших випадках у разі визначення вартості відокремленого КТЗ для встановлення розміру обов'язкових платежів до бюджету.

1.5. Методика застосовується також у разі:

а) визначення року виготовлення КТЗ і його складників;

б) визначення комплектності та укомплектованості КТЗ відповідно до нормативно-технічної документації його виробника;

в) визначення типу, моделі, версії КТЗ;

г) установа типу, потужності та робочого об'єму двигуна, типу кузова, інших технічних показників КТЗ;

г) класифікації КТЗ (його складників) за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТЗЕД).

1.6. У цій Методичі наведені нижче поняття вживаються у такому значенні:

аварійне пошкодження – пошкодження у вигляді порушення форми (геометричних розмірів, цілісності конструкції матеріалу виготовлення) КТЗ або його складника, що мало місце внаслідок зовнішнього механічного контакту з іншим КТЗ чи іншою перешкодою, визначеною згідно з Правилами дорожнього руху, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (зі змінами);

автобус – КТЗ, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно;

автомобіль – колісний транспортний засіб, який приводиться в рух джерелом енергії, має не менше чотирьох коліс, призначений для руху безрейковими дорогами і використовується для перевезення людей та (чи) вантажів, буксирування транспортних засобів, виконання спеціальних робіт;

автомобіль вантажний – автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів;

автомобіль легковий – автомобіль, який за своєю конструкцією і внутрішнім обладнанням призначений головним чином для перевезення людей та їхнього багажу і в якому розміщено не більше дев'яти місць для сидіння включно з місцем водія;

автомобільний транспортний засіб – КТЗ (автобус, вантажний та легковий автомобілі, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій;

базова комплектність КТЗ – комплектність КТЗ серійного виготовлення без додаткового обладнання і конструкційних складових частин спеціального (додаткового) призначення;

вартість нормо-години ремонтно-відновлювальних робіт регіональна – вартість, що отримана шляхом спостережень вартісних значень нормо-години ремонтно-відновлювальних робіт КТЗ певної моделі на спеціалізованих підприємствах автомобільного сервісу в регіоні;

величина втрати товарної вартості (далі – ВТВ) – умовна величина зниження ринкової вартості КТЗ, відновленого за нормативними вимогами після пошкодження, порівняно з ринковою вартістю подібного непошкодженого КТЗ;

версія (модифікація) КТЗ – сукупність дорожніх транспортних засобів одного типу, які належать до однієї моделі і не мають відмінностей у таких характеристиках, як: колісна база; маса без водія й експлуатаційних рідин; маса у спорядженому стані; повна маса; навантаження на кожну вісь за повної маси; робочий об'єм двигуна; максимальна потужність; тип коробки передач, кількість передач та їхні передатні числа; передатне число головної передачі; верхня та нижня межі радіусів котіння шини для кожної осі; кількість місць для сидіння;

виробник КТЗ – фізична або юридична особа, що відповідає за перетворення складових частин в єдине працездатне ціле, тобто за складання КТЗ і однозначність його ідентифікаційного номера;

відновлювальний ремонт (або ремонт) – комплекс операцій щодо відновлення справності або робоздатності КТЗ чи його складника(ів) та відновлення їхніх ресурсів. Ремонт здійснюється методами відновлення чи заміни складових частин;

дефект – невідповідність вимогам виробника та (або) законодавства заданої або очікуваної вимоги, яка стосується КТЗ (зокрема відремонтованого), його складника, включаючи невідповідність вимогам безпеки;

дефектування – технологічний процес оцінювання технічного стану об'єкта дослідження після часткового чи повного розбирання КТЗ (складової) з контролем параметрів (характеристик) та сортуванням складників на групи відповідно до ступеня їх придатності;

діагностування – технологічний процес оцінювання технічного стану об'єкта дослідження без його повного розбирання за сукупністю виявлених діагностичних чинників із заданою точністю;

економічна доцільність ремонту КТЗ (складової частини) – принцип оцінки, який передбачає, що відновлювальний ремонт КТЗ (складника) є доцільним лише за умови, що вартість відновлювального ремонту КТЗ (складника) підвищує його ринкову вартість, проте не перевищує її;

експлуатаційний знос – утрата елементами конструкції КТЗ своїх початкових технічних характеристик, споживчих властивостей або придатності внаслідок дії умов експлуатації та впливу навколишнього природного середовища;

ідентифікація КТЗ – установлення відповідності характеристик, ознак певного КТЗ (тип, модель,

версія, рік виготовлення, робочий об'єм двигуна, комплектність, повна маса тощо) даним виробника;

ідентифікаційний номер VIN (Vehicle Identification Number) – структуроване поєднання літерно-цифрових позначень, що надаються виробником КТЗ з метою його ідентифікації;

колісний транспортний засіб – транспортний засіб, призначений для руху безрейковими дорогами, який використовується для перевезення людей і (або) вантажів, а також перевезення і приводу під час руху чи на місці встановленого на ньому обладнання чи механізмів для виконання спеціальних робочих функцій, допущений до участі в дорожньому русі. Термін «колісний транспортний засіб» поширюється також на машини, двигуни яких живляться постійним електричним струмом через контактну мережу (тролейбуси);

колісний транспортний засіб аналогічний – КТЗ, істотні ознаки якого (тип, конструкція привода тягових коліс, тип та робочий об'єм двигуна, тип коробки передач та інших складників силової передачі, габаритні розміри, період випуску, комплектність тощо) схожі до відповідних ознак оцінюваного КТЗ;

колісний транспортний засіб ідентичний – КТЗ, основні ознаки і параметри якого (виробник, країна походження, тип, модель, конструкція привода тягових коліс, тип та робочий об'єм двигуна, тип коробки передач та інших складників силової передачі, габаритні розміри, рік виготовлення, технічні характеристики) відповідають ознакам конкретного КТЗ. Розбіжності можуть стосуватися комплектності та укомплектованості КТЗ, пробігу та технічного стану;

колісний транспортний засіб новий – КТЗ, який жодного разу не був зареєстрований з метою одержання дозволу на його експлуатацію в уповноважених державних органах (у тому числі у країні-експортері КТЗ);

колісний транспортний засіб спеціалізованого призначення – транспортний засіб, який призначений для перевезення певних категорій пасажирів чи вантажів (автобус для перевезення дітей, інвалідів, пасажирів певних професій, самоскид, цистерна, сідельний тягач, фургон, швидка медична допомога, автомобіль інкасації, ритуальний автомобіль тощо) та має спеціальне обладнання (таксі, броньований, обладнаний спеціальними світловими і звуковими сигнальними пристроями тощо);

колісний транспортний засіб спеціального призначення – транспортний засіб, призначений для виконання спеціальних робочих функцій (для аварійного ремонту, автокран, пожежний, автобетонозмішувач, вишка розвідувальна чи бурова на автомобілі, для транспортування сміття та інших відходів, технічна допомога, автомобіль прибиральний, автомобіль-майстерня, радіологічна майстерня, автомобіль для пересувних телевізійних і звукових станцій тощо);

колісний транспортний засіб, що був у користуванні, – КТЗ, на який уповноваженими державними органами (у тому числі у країні-експортері КТЗ) були видані або є реєстраційні документи, які дають право на його експлуатацію;

комплектність КТЗ (складової частини) – перелік складників та опцій, що відповідають специфікаціям виробника КТЗ (складової частини);

модель (варіант) КТЗ – сукупність КТЗ одного типу, які не мають відмінностей за типом кузова (згідно з ДСТУ 2885-94 «Автотранспортні засоби. Автомобілі легкові. Типи кузовів. Терміни та визначення»), виробником, кількістю і розташуванням ведучих та керуваних осей, робочим циклом, кількістю і розташуванням циліндрів двигуна. Робочі об'єми двигунів КТЗ однієї моделі не повинні відрізнятися більше ніж на 20 %, а їх потужність – на 30 %;

мототехніка (мототранспортні засоби) – КТЗ, що мають менше ніж чотири колеса (мопеди, моторолери, мотоцикли, мототрицикли) або чотири колеса (мотоквадроцикли, мотоколяски) і мають ознаки конструкції, що відповідають критеріям КТЗ категорії L за класифікацією, наведеною у Зведеній резолюції про конструкцію транспортних засобів (СР.3) – (TRANS/WP.29/79 від 11 серпня 1997 року – документ Європейської економічної комісії ООН);

напівпричіп – причіп, вісь (осі) якого розміщено позаду центра маси транспортного засобу (за умови рівномірного завантаження) і який обладнано зчіпним пристроєм, що забезпечує передачу горизонтальних і вертикальних зусиль на інший транспортний засіб, який виконує функції тягача;

нормативний пробіг – середньостатистичний, річний для даної моделі КТЗ пробіг, щодо якого визначається середня ринкова вартість КТЗ;

обстеження КТЗ – процедура інструментального або органолептичного дослідження КТЗ з метою визначення його технічного стану;

оновлення – заміна складника, що був у користуванні, на новий;

опція – додаткове оснащення КТЗ не передбаченими базовою комплектністю складниками з варіантами їх виконання, що підвищують його споживчі і технічні якості;

причіп – транспортний засіб без власного джерела енергії, пристосований для буксирування автомобілем;

регіон – територія, що окреслюється межами області, де проводиться оцінка КТЗ або вартості відновлювального ремонту (матеріального збитку);

ремонт капітальний – комплекс операцій з відновлення справності і не менше 80 % ресурсу КТЗ (його складника) згідно з вимогами нормативно-технічних або нормативно-правових актів із заміною та/або відновленням будь-яких його складників, зокрема базових;

ринкова вартість КТЗ (його складників) – вартість, за яку можливе відчуження КТЗ (його складників) на ринку подібного КТЗ (його складників) на дату оцінки за договором, укладеним між покупцем та продавцем, після проведення відповідного маркетингу за умови, що кожна із сторін діяла із знанням справи, розсудливо і без примусу.

Поняття дійсної вартості, що вживається у судовій практиці, за своїм змістом і числовим значенням рівнозначне поняттю ринкової вартості;

робочий об'єм двигуна – сума робочих об'ємів циліндрів двигуна з кривошипно-шатунним механіз-

мом, які витісняються поршнями під час їхнього руху від крайнього верхнього до крайнього нижнього положень. Робочі об'єми двигунів інших конструкцій визначаються спеціальними розрахунками чи експериментальними методами;

складова частина КТЗ (складник) – деталь, складова одиниця чи комплектувальний виріб, які відповідають вимогам конструкторської документації;

спеціалізоване підприємство автомобільного сервісу (спеціалізоване підприємство) – підприємство, що належить до сервісної мережі пунктів технічного обслуговування та гарантійного ремонту КТЗ, створеної виробником КТЗ або уповноваженими ним суб'єктами господарювання відповідно до законодавства;

страхова вартість – вартість КТЗ, визначена відповідно до умов договору страхування;

строк експлуатації – період часу від дати виготовлення КТЗ до дати його оцінки;

технічний стан – відповідність КТЗ складу його конструкції на дату реєстрації та сукупність фактичних експлуатаційних характеристик КТЗ на дату перевірки;

тип КТЗ – класифікаційна одиниця, що визначає призначення КТЗ і особливості конструкції;

укомплектованість – наявність усіх складників КТЗ, які передбачені виробником;

фізичний знос КТЗ (його складників) – утрата вартості КТЗ (його складників), яка зумовлена частковою або повною втратою первісних технічних та технологічних якостей КТЗ (його складників) порівняно з вартістю нового подібного КТЗ (його складників).

2. Бази оцінки КТЗ

2.1. Загальні визначення баз оцінки, порядку їх застосування і відповідних їм видів вартості наведені в Національному стандарті № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440.

2.2. Утилізаційна вартість КТЗ визначається як грошова сума, яку передбачається одержати від продажу не придатного для експлуатації за прямим функціональним призначенням КТЗ для альтернативного використання його справних і придатних до експлуатації складників.

2.3. Вартість відновлювального ремонту КТЗ визначається як грошові витрати, необхідні для відновлення пошкодженого, розукомплектованого КТЗ.

2.4. Вартість матеріального збитку (реальні збитки) визначається як вартісне значення витрат, яких зазнає власник у разі пошкодження або розукомплектування КТЗ, з урахуванням фізичного зносу та витрат, яких зазнає чи може зазнати власник для відновлення свого порушеного права користування КТЗ (втрати товарної вартості).

3. Методичні підходи і методи оцінки КТЗ

3.1. Основним підходом до визначення ринкової вартості КТЗ є порівняльний підхід.

Порівняльний підхід ґрунтується на аналізі цін продажу (пропозиції) КТЗ, ідентичних або аналогічних оцінюваному на первинному чи вторинному ринках КТЗ, з відповідним коригуванням, що врахо-

вує відмінності між об'єктом порівняння та об'єктом оцінки.

Під первинним слід розуміти ринок нових КТЗ, під вторинним – ринок КТЗ, які були в користуванні.

Для визначення вартості за порівняльним підходом використовуються статистично усереднені цінові дані КТЗ, які були відчужені в Україні, за умов, що вони відповідають змісту поняття «ринкова вартість», зокрема ґрунтуються на даних ринку КТЗ і зведені в довідниках, до яких висуваються вимоги щодо науковості, об'єктивності, об'ємності інформації.

3.2. Найбільш вірогідним методом порівняльного підходу до оцінки КТЗ є метод, заснований на аналізі цін ідентичних КТЗ.

За цим методом вартість визначається на базі середньої ціни продажу (пропозиції) ідентичного КТЗ з відповідним строком експлуатації. Подальше коригування враховує різницю між пробігом, комплектністю, укомплектованістю, технічним станом об'єкта порівняння та об'єкта оцінки.

3.3. У разі неможливості визначення вартості КТЗ з урахуванням цін ідентичних КТЗ допускається використання методу, заснованого на аналізі цін аналогічних транспортних засобів.

За цим методом вартість КТЗ визначається відповідно до цінових даних, аналогічних, але не ідентичних КТЗ, з належним або скоригованим строком експлуатації. Подальше коригування вартості здійснюється шляхом врахування різниці між пробігом, комплектністю, укомплектованістю, технічним станом об'єкта порівняння та об'єкта оцінки.

3.4. Коригування, які застосовуються в порівняльному підході, приймаються у вигляді коефіцієнта (відсотка) до середньої ціни КТЗ або у вигляді грошової суми, що додається або вираховується з цієї ціни, а також комбінування зазначених засобів.

Коригування вартості КТЗ з причин різниці в пробігу здійснюється коефіцієнтом коригування ринкової вартості КТЗ за величиною пробігу; з причин різниці технічного стану – процентом додаткового збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ залежно від умов догляду, зберігання, використання та ін.; з причин функціонального зносу КТЗ – коефіцієнтом функціонального зносу; з причин особливостей економічного стану в різних регіонах України і різних країнах світу – коефіцієнтом ринку регіону та коефіцієнтом коригування вартості КТЗ у країні придбання до його вартості в провідних країнах-експортерах.

Вартість КТЗ коригується відповідною грошовою сумою, яка враховує його комплектність, укомплектованість, наявність пошкоджень, які потребують відновлювального ремонту, відновлення і (чи) оновлення складників.

3.5. Для визначення вартості обладнання (з урахуванням ремонтних робіт з його монтажу) спеціальних, спеціалізованих та переобладнаних КТЗ допускається використання методу мультиплікаторів.

За цим методом вартість визначається на базі розрахунку співвідношень вартостей встановленого обладнання аналогічних транспортних засобів з величиною визначального технічного параметра, який зумовлює вартість спеціального або спеціалізованого КТЗ (вантажність, потужність тощо).

3.6. Для визначення вартості складників КТЗ у разі відсутності цінової інформації дилера виробника КТЗ допускається використання відповідних даних, одержаних шляхом обстеження ринку регіону.

3.7. Для оцінки спеціальних, спеціалізованих КТЗ у разі неможливості застосування порівняльного підходу застосовується комбінований витратно-порівняльний підхід, заснований на використанні інформації про вартість базового КТЗ з додаванням вартості спеціального або спеціалізованого обладнання та з урахуванням вартості робіт з його монтажу.

Комбінований витратно-порівняльний підхід застосовується для визначення вартості КТЗ, що мають пошкодження чи розукомплектовані.

У разі оцінки КТЗ, вироблених штучно, їх вартість визначається на базі калькуляції витрат на виготовлення КТЗ з подальшим коригуванням із застосуванням порівняльного підходу.

Окремо витратний підхід застосовується для визначення вартості відновлювального ремонту КТЗ та вартості матеріального збитку, заподіяного власникові КТЗ.

3.8. Основні методи витратного підходу, які використовуються для оцінки КТЗ:

- калькуляція витрат на переобладнання КТЗ;
- калькуляція витрат на відновлення пошкоджених чи розукомплектованих КТЗ і їх складників;
- калькуляція витрат на штучне виготовлення КТЗ;
- калькуляція витрат на демонтаж працездатних складників у разі визначення утилізаційної вартості КТЗ.

3.9. Фізичний знос зумовлюється погіршенням технічного стану КТЗ унаслідок експлуатаційного зносу його складників. Фізичний знос ураховується як втрата вартості КТЗ, що виникає в процесі його експлуатації.

Фізичний знос може розраховуватись у вигляді коефіцієнта фізичного зносу складників залежно від технічного стану КТЗ, який відображає взаємозв'язок умов експлуатації і технічного стану КТЗ з вартістю його складників.

Фізичний знос може також визначатися шляхом урахування погіршення технічного стану КТЗ унаслідок отриманих і усунених пошкоджень залежно від вартості їх усунення.

3.10. Фізичний знос несправного КТЗ (його складників) чи такого, який був у користуванні, підлягає усуненню за умов технологічної можливості та економічної доцільності їх відновлення, що враховується під час оцінки.

Заміна складових частин КТЗ призначається у разі, якщо їх фізичний знос не може бути усунений.

3.11. Функціональний знос КТЗ визначається за допомогою коефіцієнта функціонального зносу, який характеризує ступінь зниження рівня функціональних, споживчих характеристик оцінюваного КТЗ стосовно аналогічного, що випускається на дату виконання оцінки.

3.12. Коефіцієнтом ринку регіону враховується рівень цін продажу та поточних цін пропозиції продажу в даному регіоні відносно цін з довідкової літератури.

Коефіцієнт зведення вартості КТЗ в країні придбання до його вартості у провідних країнах-експортерах ураховує рівень цін продажу (пропозиції) у країні придбання до його середньої ціни у провідних країнах-експортерах.

3.13. Дохідний підхід під час оцінки відокремлених КТЗ не використовується.

4. Вимоги до оцінки КТЗ та викладення її результатів

4.1. Оцінка КТЗ передбачає урахування технічних, технологічних характеристик та особливостей об'єкта оцінки, умов його експлуатації, обслуговування та зберігання, технічного стану на підставі відповідної технічної, довідкової, облікової документації та обстежень.

4.2. Виходячи з мети оцінки здійснюються всі процедури в межах методів оцінки, визначених цією Методикою. У разі визначення неринкової бази оцінки звіт (акт) чи висновок має містити перелік можливих обмежень щодо застосування результатів оцінки.

Особливості виконання оцінки КТЗ під час здійснення судової експертизи та оформлення її результатів визначаються процесуальним законодавством та нормативно-правовими актами про судову експертизу.

4.3. За результатами оцінки оцінювач складає звіт про оцінку КТЗ. За результатом оцінки, виконаної суб'єктом оціночної діяльності – органом державної влади або органом місцевого самоврядування самостійно, складається акт оцінки КТЗ. У разі проведення судової автотоварознавчої експертизи за результатами здійснення відповідних досліджень експерт складає висновок експерта. У разі виконання судовим експертом відповідно до частини шостої статті 13 Закону України «Про судову експертизу» оцінки на договірних засадах з питань, що становлять інтерес для юридичних і фізичних осіб, він складає висновок експертного дослідження з урахуванням особливостей його оформлення згідно із законодавством.

4.4. У звіті (акті) або висновку експерта (експертного дослідження) про оцінку КТЗ зазначається така інформація:

а) повне найменування суб'єкта оціночної діяльності, його місцезнаходження, телефон (факс), номер та термін дії сертифіката суб'єкта оціночної діяльності;

б) дата надходження матеріалів для оцінки і дата підписання звіту (акта), висновку;

в) найменування юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, яка призначила (замовила) оцінку КТЗ;

г) питання (завдання), що поставлені перед оцінювачем (експертом) (мета оцінки);

г) назва об'єкта (об'єктів), представленого для оцінки;

д) найменування юридичної особи (прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи), місцезнаходження (місце проживання) власника майна та його майнові права на КТЗ;

е) відомості про фізичну особу, що здійснює оцінку КТЗ: посада, прізвище, ім'я, по батькові, освіта, спеціальності (загальна й оціночна за напрямом про-

грами базової підготовки), стаж роботи за цими спеціальностями, учений ступінь і вчене звання (за наявності), номер, дата видачі кваліфікаційного свідоцтва та посвідчення про підвищення кваліфікації;

є) інформація, що має значення для виконання оцінки, з посиланням на джерела її отримання;

ж) клопотання оцінювача, експерта про надання додаткових матеріалів, результати їх розгляду (якщо це мало місце);

з) перелік використаних довідкових джерел інформації, літератури із зазначенням основних бібліографічних даних (найменування, автори, місце та рік видання);

и) дані про час та місце проведення огляду КТЗ оцінювачем (експертом);

і) відомості про осіб, які брали участь в огляді об'єкта оцінки, якщо їх участь зумовлена призначенням оцінки або договором про виконання оцінки;

ї) ідентифікаційні дані КТЗ відповідно до свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу (технічного паспорта) або з копій цих документів;

й) показання одометра (тахографа) КТЗ або лічильника мотогодин (за наявності);

к) результати візуального огляду щодо відповідності (невідповідності) номерів кузова, шасі, інших складових частин записам у свідоцтві про реєстрацію транспортного засобу (технічному паспорті) або в інших документах;

л) відомості про комплектність та укомплектованість КТЗ;

м) відомості про склад оновлених складників КТЗ, інформаційні ознаки виконаного відновлювального ремонту, інші обставини, які мають значення для розв'язання поставлених питань;

н) відомості про виявлені під час огляду дефекти, пошкодження, а також обґрунтування засобів і обсягу відновлювальних робіт з їх усунення чи інших способів урахування дефектів;

о) перелік обмежень щодо застосування результатів оцінки та припущення, у межах яких проводилася оцінка;

п) викладення змісту використаних методичних підходів, методів, оціночних процедур та відповідних розрахунків;

р) висновок про вартість майна або висновок про результати автотоварознавчої експертизи (експертного дослідження);

с) додатки, які становлять невід'ємну частину звіту (акта), висновку експерта (експертного дослідження) про оцінку і містять дані стосовно технічного стану КТЗ (його складників), їх фотографічні зображення і дані, що підтверджують припущення та розрахунки. У додатках також може бути графічна розгортка побудови пошкодженого або розукомплектованого КТЗ з відображенням характеру пошкоджень або протокол технічного огляду з посиланням на характер і обсяг його пошкодження.

4.4.1. Висновок експерта (експертного дослідження) складається з урахуванням особливостей його оформлення згідно із законодавством.

4.5. Зразок висновку експертного дослідження з оцінки КТЗ для визначення обов'язкових зборів до Пенсійного фонду України наведено у додат-

ку 1. Зразок звіту (акта) з оцінки КТЗ для визначення обов'язкових зборів до Пенсійного фонду України наведено у додатку 2.

4.6. Найменування складових частин КТЗ, що наводяться в звіті (акті) про оцінку або у висновку експерта (експертного дослідження), мають відповідати термінології, яка застосовується в нормативно-технічній документації.

Формули в розрахунках наводяться у загальному вигляді, а також з числовим значенням параметрів, розкривається зміст кожного символу та вказується його числове значення, одиниця виміру.

Усі дані, наведені у звіті (акті) про оцінку або у висновку експерта (експертного дослідження), зазначаються з посиланням на джерело їх отримання.

Джерела інформації мають бути актуальними, тобто відповідати даті оцінки.

4.7. Якщо для виконання оцінки КТЗ потрібні додаткові відомості, оцінювач, експерт повинен надати замовникові оцінки клопотання про надання додаткових матеріалів, необхідних для надання висновку, якщо інше не передбачено в договорі про проведення оцінки КТЗ. Клопотання має бути надіслано замовнику оцінки протягом п'яти днів з дати надходження документів або з дати укладення договору про виконання оцінки КТЗ.

У разі ненадання необхідних даних протягом місяця замовнику повідомляється про неможливість проведення оцінки.

4.8. Строки виконання оцінки КТЗ визначаються договором про проведення оцінки майна або ухвалою суду про призначення експертизи оцінки КТЗ.

5. Технічний огляд КТЗ

5.1. Технічний огляд КТЗ оцінювачем (експертом) являє собою початковий етап дослідження, який дає змогу органолептичними методами визначити ідентифікаційні дані КТЗ; його комплектність; укомплектованість; технічний стан, обсяг і характер пошкоджень; пробіг за одометром, інші показники на момент технічного огляду, необхідні для оцінки майна.

Визначення матеріального збитку чи вартості КТЗ без його огляду особисто експертом (оцінювачем), який складає висновок чи звіт (акт), можливе тільки за рішенням органу (посадової особи), який здійснює судове чи досудове слідство, у разі надання ними даних, необхідних для оцінки.

5.2. У разі потреби виклик заінтересованих осіб для технічного огляду із зазначенням дати, місця та часу проведення огляду КТЗ (після їх узгодження з виконавцем дослідження) здійснюється замовником дослідження шляхом вручення відповідного виклику під розписку особі, що викликається, або телеграмою з повідомленням про її вручення адресату.

У разі відсутності в установлений час на місці огляду осіб, що викликалися, огляд проводиться без їх участі, про що зазначається у звіті (акті), висновку.

Замовник повинен забезпечити належні безпечні умови огляду (освітлення, вільний доступ, можливість огляду КТЗ з різних сторін тощо).

5.3. До початку технічного огляду оцінювач (експерт) ознайомлюється з наданими документами і

фіксує такі дані (якщо вони необхідні для складання висновку):

а) прізвище, ім'я та по батькові власника КТЗ (довіреної особи) або найменування власника – юридичної особи;

б) місце проживання (місцезнаходження) власника КТЗ;

в) дані з свідоцтва про реєстрацію КТЗ (технічного паспорта): серія, номер, ким і коли видане, з яких підстав;

г) ідентифікаційні дані КТЗ згідно з наданими документами: тип, марка, модель (модифікація), виробник, країна-імпортер (для КТЗ іноземного виробництва, що ввозиться на митну територію України), колір кузова (кабіни – для вантажних автомобілів, платформи – для причепів, рами, паливного бака та оперення – для мототехніки), рік виготовлення, номери двигуна, кузова, шасі (рами), ідентифікаційний номер КТЗ, реєстраційний номер КТЗ, відмітки про дату заміни номерних складників.

5.4. Для виконання оцінки власник КТЗ (довірена особа) на вимогу оцінювача (експерта) повинен надати такі документи:

а) посвідчення водія і (за потреби) довіреність на право керування КТЗ, паспорт або інший документ, що посвідчує особу, для юридичних осіб – довіреність на право представляти інтереси власника досліджуваного КТЗ;

б) свідоцтво про реєстрацію КТЗ (технічний паспорт) або відомості з облікової бази даних органів Державтоінспекції МВС;

в) комплект супровідних документів (митну декларацію, інвойс, купчу, довідку-рахунок тощо);

г) документ про оцінку КТЗ (якщо проводилось попереднє дослідження) або його копію;

г) довідку про сплату обов'язкових зборів, інших обов'язкових платежів;

д) замовлення-наряд на виконання ремонтно-відновлювальних робіт на спеціалізованій станції технічного обслуговування; чек на придбання складників КТЗ;

е) іншу документацію на КТЗ в оригіналі або копії (сервісну книжку; талони гарантійного обслуговування; страховий поліс; чек на повернення податків відповідно до системи Europe Tax – Free Shopping Checks тощо).

5.5. Під час технічного огляду КТЗ оцінювач (експерт) повинен:

а) перевірити відповідність ідентифікаційних даних КТЗ записам у наданих документах;

б) перевірити укомплектованість КТЗ, установити комплектність, наявність додаткового обладнання;

в) установити пробіг за одометром;

г) зафіксувати інформативні ознаки раніше виконаного відновлювального ремонту КТЗ;

г) установити характер і обсяги пошкоджень на момент огляду та інші ознаки, які характеризують технічний стан КТЗ, з обов'язковою їх фіксацією шляхом фотографування.

5.6. Після закінчення зовнішнього технічного огляду провадиться перевірка роботи двигуна та інших складників, а для спеціалізованих (спеціальних) КТЗ – працездатність спеціального обладнання.

У разі можливості проведення ходових випробувань (під час руху КТЗ) перевіряється робота складників КТЗ з метою встановлення їх технічного стану.

5.7. Після закінчення дослідження КТЗ оцінювач (експерт) у разі потреби ознайомлює заінтересованих осіб, залучених до технічного огляду КТЗ, з його результатами.

6. Ідентифікація КТЗ

6.1. Визначення типу, моделі, версії КТЗ, року його виготовлення, комплектності, укомплектованості, повної маси, робочого об'єму двигуна тощо проводиться на основі даних виробника КТЗ. Визначальним при цьому є ідентифікаційний номер VIN.

Ідентифікаційний номер являє собою літерно-цифрове позначення, що складається із 17 знаків, умовно поділених на 3 частини.

Структура і зміст VIN-коду визначаються ДСТУ 3525-97 «Засоби транспортні дорожні. Маркування», які складаються з міжнародного коду виробника КТЗ (перші три символи), описової частини (подальші шість символів) і розпізнавальної частини (останні вісім символів).

У разі визначення VIN-коду за цими стандартами передбачається використання арабських цифр і великих літер латинського алфавіту (за винятком літер: «I», «O», «Q»).

VIN-код розміщується на нероз'ємних складових частинах кузова або шасі і на спеціально виготовлених номерних табличках (шильдиках).

У країнах, де застосування міжнародного стандарту ISO 3779-1983 є необов'язковим або частково обмеженим, кодування номерів кузова може бути з відхиленням від рекомендацій цього стандарту.

У разі механічних і корозійних пошкоджень, знищення VIN-коду, номерних табличок, номера двигуна КТЗ установлення типу, моделі, версії, року виготовлення, робочого об'єму двигуна за VIN-кодом, а також визначення вартості КТЗ та його складників проводяться після відповідного експертного дослідження (експертизи) зазначених номерів на предмет їх автентичності.

6.2. Тип, модель КТЗ визначаються за міжнародним кодом виробника КТЗ, за описовою частиною VIN-коду (позиції з першої до дев'ятої) та за реєстраційними документами країни-виробника.

Перші три символи VIN-коду, як правило, визначають географічну зону, коди країни і виробника КТЗ.

Літерно-цифрові позначення в описовій частині VIN-коду (позиції з четвертої до дев'ятої) містять кодовані дані про тип автомобіля, його конструкцію, тип кузова, тип двигуна, конструкцію привода, робочий об'єм двигуна тощо.

Сукупність знаків з першої до дев'ятої позиції VIN-коду визначає марку і модель КТЗ.

Позначення, які виконуються на панелях кузовів КТЗ на прикріплених до них елементах, означають їхні моделі і модифікації та мають вид символів «XL», «GL», «SL», «SRDT» тощо і можуть сприяти ідентифікації КТЗ, але не є визначальними з огляду на можливість їхньої заміни.

6.3. Визначення року виготовлення КТЗ здійснюється на підставі даних його виробника, які зазначаються у VIN-кодi.

6.3.1. При визначенні року виготовлення КТЗ необхідно враховувати те, що за міжнародним стандартом ISO 3779-1983 виробники КТЗ зазначають у VIN-кодi календарний або модельний рік виготовлення КТЗ, тобто наступний модельний рік починається після 1 липня поточного календарного року.

Згідно з міжнародним стандартом ISO 3779-1983 для кодування модельного року виготовлення КТЗ в описовій частині VIN-коду рекомендовано використання символів, наведених у таблиці 3.1 додатка 3.

6.3.2. Календарний і модельний роки виготовлення можуть також визначатися за розпізнавальною частиною VIN-коду (останні 8 знаків VIN-коду за даними виробника дають змогу встановити дату виготовлення КТЗ).

6.3.3. За рік виготовлення КТЗ приймається календарна дата його виготовлення з обов'язковим зазначенням при цьому дня та місяця цього року.

Якщо календарну дату виготовлення визначити неможливо, то за основу береться модельний рік виготовлення, визначений за його VIN-кодом, з урахуванням календарної дати першого документального підтвердження будь-якої дії з даним КТЗ, що зазначена у супровідних документах (дати придбання, дати оформлення митних документів, дати першої реєстрації КТЗ тощо).

Датою першої реєстрації КТЗ, який був у користуванні (зокрема який ввозиться на митну територію України), є дата, що зазначена в спеціальній графі свідоцтва про реєстрацію (технічного паспорта) КТЗ, або дата видачі свідоцтва про реєстрацію (технічного паспорта).

У разі відсутності даних про календарну дату першого документального підтвердження будь-якої дії з даним КТЗ або виникнення сумнівів щодо її достовірності, коли встановлений модельний рік виготовлення КТЗ збігається з роком виготовлення, зазначеним у свідоцтві про реєстрацію, під час оцінки за дату виготовлення береться 1 січня встановленого за VIN-кодом модельного року.

Якщо встановлений за VIN-кодом модельний рік виготовлення не збігається з роком виготовлення КТЗ, який зазначено в свідоцтві про реєстрацію (технічному паспорті), і перевищує його, під час оцінки за дату виготовлення приймається 1 липня зазначеного в реєстраційних документах року. Якщо зазначене перевищення становитиме понад 1 рік, то за дату виготовлення беруть 1 січня модельного року.

6.3.4. Визначення року виготовлення КТЗ за датою виготовлення його окремих складових частин не допускається у зв'язку з можливістю їхньої заміни під час експлуатації або можливого значного проміжку в часі з моменту їх виготовлення до моменту складання з них КТЗ. Такі дати можуть мати інформативний характер тільки в усій своїй сукупності.

6.4. Робочий об'єм двигунів КТЗ визначається такими способами:

6.4.1. Робочий об'єм двигунів КТЗ визначається за даними про моделі двигунів, які містяться в їхніх кодах.

6.4.2. Робочий об'єм двигунів автомобілів американського виробництва, деяких моделей КТЗ європейського й азіатського виробництва може бути визначений з VIN-коду КТЗ.

6.4.3. Робочий об'єм поршневого двигуна з кривошипно-шатунним механізмом (без причепленого шатуна) розраховується за формулою

$$V = \frac{\pi \cdot d^2 \cdot S}{4 \cdot 1000} \cdot i, \quad (1)$$

де: V – робочий об'єм двигуна, куб. см; d – діаметр циліндра, мм; S – хід поршня – величина переміщення поршня від крайнього нижнього положення до крайнього верхнього положення, мм; $\pi = 3,14$; 4 ; 1000 – постійні коефіцієнти; i – кількість циліндрів.

6.4.4. Робочий об'єм двигуна також визначається шляхом безпосереднього вимірювання об'єму оливи чи повітря, що витискаються з одного циліндра внаслідок повного переміщення поршня.

6.5. Комплектність та укомплектованість КТЗ і його складових частин визначаються за результатами його огляду виходячи з фактично встановлених на ньому складових частин.

6.5.1. Джерелом інформації про базову комплектність КТЗ є дані його виробника.

Комплектність КТЗ може бути зазначена в документах на придбання нового КТЗ.

6.5.2. Комплектність та укомплектованість переобладнаного КТЗ враховуються за умови внесення змін до свідоцтва про реєстрацію (технічного паспорту) на підставі документів, що свідчать про переобладнання КТЗ. Переобладнання КТЗ повинно відповідати вимогам статті 32 Закону України «Про дорожній рух».

6.6. Визначення типу КТЗ, типу його кузова здійснюється відповідно до Закону України «Про приєднання України до Угоди про прийняття єдиних технічних приписів для колісних транспортних засобів, предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, і про умови взаємного визнання офіційних затверджень, виданих на основі цих приписів, 1958 року з поправками 1995 року», а також Директив Європейського Союзу, еквівалентних Правилам Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй.

7. Визначення вартості КТЗ

7.1. Оцінка КТЗ здійснюється переважно із застосуванням бази оцінки, яка відповідає ринковій вартості.

Ринкова вартість КТЗ ураховує його комплектність, укомплектованість і фактичний технічний стан, строк експлуатації, величину пробігу, умови, у яких він експлуатувався (зберігався), особливості кон'юнктури ринку регіону.

Згідно з принципами зміни вартості, попиту та пропозиції значення ринкової вартості є змінною за фактором часу величиною, яка залежить від коливань ринкових цін на КТЗ та його складники.

7.2. Основним підходом, який використовується для оцінки КТЗ, є порівняльний підхід. Згідно з ним визначення вартості КТЗ на території України про-

диться на підставі їх цін продажу та поточних цін пропозиції до продажу, які зазначені у вітчизняних довідниках. Зазначені ціни є статистично усередненими ціновими даними КТЗ, які були відчужені в Україні згідно з умовами, що відповідають змісту і поняттю «ринкова вартість».

Використання зарубіжної довідкової літератури допускається у разі відсутності потрібної інформації у вітчизняних довідниках.

Вартість КТЗ, яка наведена в іноземній валюті, визначається в гривнях за офіційним курсом НБУ на дату оцінки.

Основним методом у межах порівняльного підходу є метод, заснований на аналізі цін ідентичних КТЗ.

7.3. Коригування ринкової вартості КТЗ, отриманої із застосуванням порівняльного підходу, здійснюється за загальною формулою

$$C = C_{\text{ср}} (1 \pm (\Gamma_{\text{к}}/100) \pm (D_3/100)) \pm C_{\text{дод}}, \quad (2)$$

де: C – ринкова вартість, грн.; $C_{\text{ср}}$ – середня ринкова ціна КТЗ, грн.; $\Gamma_{\text{к}}$ – коефіцієнт коригування ринкової вартості КТЗ за величиною пробігу, %; D_3 – процент додаткового збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ, який визначається відповідно до таблиці 4.1 додатка 4 та залежить від умов догляду, зберігання, експлуатації тощо, %; $C_{\text{дод}}$ – додаткове збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ виходячи з його комплектності, укомплектованості, пошкоджень, відновлення і оновлення складників, грн.

7.4. Середня ринкова ціна КТЗ – величина, яка визначається статистичними методами, еквівалентна найбільш вірогідній вартості продажу (пропозиції до продажу), сукупності КТЗ визначеної моделі з відповідними строком експлуатації і пробігом на визначений момент часу, у конкретному регіоні чи місцевості з дотриманням вимог, що відповідають поняттю «ринкова вартість».

Визначення $C_{\text{ср}}$ базується на довідкових цінових даних продажу на ідентичне (аналогічне) КТЗ.

$C_{\text{ср}}$ для КТЗ визначається на базі середньої ціни продажу (пропозиції) ідентичного КТЗ за такою формулою:

$$C_{\text{ср}} = C_{\text{д}} \cdot K + M, \quad (3)$$

де: $C_{\text{д}}$ – ціна КТЗ, який був у користуванні, з урахуванням строку його експлуатації, за інформацією з довідкової літератури, зокрема наведеної у переліку рекомендованих нормативно-правових актів, методичної, довідкової літератури та комп'ютерних баз даних з програмним забезпеченням (додаток 8). Якщо в довідковій літературі наводяться ціни продажу і ціни пропозиції, то згідно з принципом заміщення значення $C_{\text{д}}$ повинно дорівнювати ціні продажу КТЗ; K – коефіцієнт ринку регіону, який враховує відмінність поточних цін продажу та пропозиції до продажу у відповідному регіоні від цін з довідкової літератури. Значення коефіцієнта ринку регіону зазначається згідно з таблицею 3.2 додатка 3; M – вартісний еквівалент суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів під час митного оформлення згідно з чинним законодавством.

7.5. Вартісний еквівалент суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів під час митного оформлення M не враховується у разі прийняття ціни КТЗ з вітчизняної довідкової літератури або за цінами дилерів заводів-виробників України.

У разі визначення ринкової вартості КТЗ, що не зареєстрований в Україні (не розмитнений), з метою встановлення вартості матеріального збитку, заподіяного його власнику, значення M враховується (не враховується) на підставі міжнародних угод, укладених Україною, або умов договору страхування такого КТЗ.

Значення M розраховується таким самим чином, як і податки, збори, інші обов'язкові платежі під час митного оформлення, згідно з чинним законодавством України.

7.6. У разі неможливості визначення ринкової вартості КТЗ із застосуванням середньої ціни продажу (пропозиції) ідентичного КТЗ використовується метод, заснований на аналізі цін аналогічних транспортних засобів, у вигляді розрахунків за такою формулою чи за методологією, передбаченою пунктом 7.12 цієї Методики:

$$C_{cp} = C_n \cdot K_3 \cdot (\Gamma/100) \cdot K + M, \quad (4)$$

де: C_n – ціна нового КТЗ в Україні або в провідних країнах-експортерах за інформацією з довідкової літератури; K_3 – коефіцієнт функціонального зносу КТЗ; Γ – показник ринкової вартості аналогічного КТЗ, %.

7.7. Коефіцієнт функціонального зносу (K_3) – це відношення середньої ринкової ціни КТЗ, знятого з виробництва, до середньої ринкової ціни аналогічного КТЗ з базовою комплектністю, що випускається на дату виконання оцінки.

Показник K_3 застосовується для визначення вартості КТЗ і не може використовуватись для визначення вартості його окремих складників.

Значення K_3 для окремих КТЗ визначаються за рекомендаціями, наведеними у довіднику, за даними якого обчислюється вартість відповідного КТЗ.

7.8. Величина процентного показника ринкової вартості КТЗ, що був у користуванні, є змінною залежно від строку експлуатації розрахунковою процентною складовою вартості і визначається за таким співвідношенням:

$$\Gamma = \frac{C_d \cdot 100}{C_n}. \quad (5)$$

Якщо визначити показник Γ за цим співвідношенням неможливо, його значення приймається з відповідних таблиць додатка 5, де Γ є результатом усереднення розрахункових співвідношень, отриманих порівняльним підходом за формулою (5) для аналогічних КТЗ.

Процентний показник ринкової вартості не може бути менше 4 %, якщо КТЗ перебуває у справному технічному стані.

Показник Γ не враховує фактичного технічного стану КТЗ і відхилень від його нормативного пробігу.

7.9. Коефіцієнт коригування ринкової вартості КТЗ за величиною пробігу Γ_k ураховує відмінності між фактичним середньорічним та нормативним се-

редньорічним пробігом оцінюваного КТЗ. Значення Γ_k приймається за рекомендаціями, наведеними в довіднику, за даними якого обчислюється вартість відповідного КТЗ, а у випадку, передбаченому пунктом 7.8, – з відповідної таблиці додатка 5.

Показник Γ_k не застосовується для причепів, напівпричепів, спеціальних КТЗ, будівельної та сільськогосподарської техніки.

7.10. Якщо в досліджуваного КТЗ пробіг за даними довідкової літератури чи таблиць додатка 5 більше ніж на 50 тисяч км відрізняється від показань технічно справного п'ятизначного одометра, то для подальшого коригування використовується розрахунковий пробіг.

Розрахунковий пробіг визначається як добуток середньорічного нормативного пробігу та строку експлуатації з подальшим коригуванням згідно з показаннями одометра шляхом додавання належної кількості сотень кілометрів виходячи з того, що різниця між розрахунковим пробігом та добутком між середньорічним нормативним пробігом і строком експлуатації не повинна перевищувати 50 тис. км.

7.11. У разі якщо одометр технічно несправний або встановлено факт його заміни чи втручання, що призвело до зміни показань пробігу КТЗ, у подальших розрахунках слід виходити з нормативного пробігу з врахуванням строку експлуатації оцінюваного КТЗ.

7.12. Для визначення вартості КТЗ, його складників, а також для складання калькуляції відновлювального ремонту у виняткових випадках (за відсутності необхідних довідкових даних) допускається використання відповідних вартісних даних аналогічних КТЗ.

7.12.1. Підбір аналога проводиться за нижченаведеними факторами:

автомобілі вантажні, тягачі: тип кузова (загальнопризначення чи спеціалізований), вантажність, колісна формула, розташування кабіни і двигуна відносно осей, тип двигуна (бензиновий, дизельний тощо), потужність двигуна, робочий об'єм двигуна, габаритні розміри, комплектність, рік виготовлення;

причепа, напівпричепа: тип кузова за призначенням, вантажність (пасажировмісність), колісна формула, повна маса, корисний об'єм кузова, наявність тенту, матеріал виготовлення кузовних елементів, габаритні розміри, рік виготовлення;

автомобілі легкові, автомобілі легкові позадорожні: тип кузова (седан, універсал тощо), призначення (дорожні, позадорожні), тип двигуна (бензиновий, дизельний тощо), робочий об'єм двигуна, привод тягових коліс (передньоприводні, задньоприводні, повноприводні), тип коробки передач, габаритні розміри, комплектність, кількість дверей, рік виготовлення;

автобуси: призначення (міські, приміські, міжміські та інші за даними виробника), пасажировмісність, довжина, тип двигуна (бензиновий, дизельний тощо), потужність двигуна, робочий об'єм двигуна, комплектність, рік виготовлення;

мототехніка: рік виготовлення, призначення, типами, робочий об'єм двигуна, число циліндрів, число тактів двигуна, габаритні розміри;

сільськогосподарська техніка, спеціальний рухомий склад: рік виготовлення, призначення, характеристики спеціального обладнання, базове шасі, тип

двигуна, потужність двигуна, робочий об'єм двигуна, габаритні розміри.

7.12.2. Для підбору аналога перевагу слід надавати транспортним засобам того самого виробника (країни-виробника).

Рік виготовлення аналога повинен відрізнятися від року виготовлення оцінюваного КТЗ не більше ніж на 5 років.

Аналог вважається підібраним, якщо відхилення факторів за кожною порівнюваною характеристикою, яка має числовий вираз, не перевищує $\pm 5\%$. Інші функціональні характеристики повинні збігатися.

Якщо відхилення поодиноких факторів за порівнюваними характеристиками, які мають числове вираження, перевищує $\pm 5\%$, довідкова ціна приймається як середнє арифметичне значення декількох найбільш близьких аналогів.

7.13. У разі наявності довідкових цін на КТЗ, що оцінюється, окрім ціни, що відповідає року його виготовлення, а також відсутності даних про його ціну як нового КТЗ, використовуються відповідні наявні дані щодо аналогічного КТЗ, підбраного відповідно до вимог підпунктів 7.12.1, 7.12.2 пункту 7.12 цієї Методики.

У цьому випадку значення C_d для КТЗ, що оцінюється, може бути отримано із співвідношення

$$\frac{C_d}{C_{d'}} = \frac{C_{да}}{C_{да'}}, \quad (6)$$

де: $C_{d'}$ – довідкова ціна КТЗ тієї самої модифікації, що й оцінюваного, з роком виготовлення, максимально наближеним до року виготовлення оцінюваного КТЗ; $C_{да'}$ – довідкова ціна аналогічного КТЗ відповідного року виготовлення; $C_{да}$ – довідкова ціна аналогічного КТЗ того самого року виготовлення, що й оцінюваний.

7.14. У разі відсутності даних щодо ціни нового КТЗ, неможливості її отримання у спосіб, передбачений у пункті 7.35 цієї Методики, значення C_n визначається із співвідношення

$$\frac{C_n}{C_{на'}} = \frac{C_n}{C_{на}}, \quad (7)$$

де: C_n – ціна нового КТЗ, що оцінюється, у країні придбання чи провідній країні-експортері; $C_{на'}$ – ціна нового аналогічного КТЗ, підбраного відповідно до вимог підпунктів 7.12.1, 7.12.2 пункту 7.12 цієї Методики, у країні придбання чи провідній країні-експортері; C_n , $C_{на}$ – ціна в Україні нового КТЗ, що оцінюється, та аналогічного.

7.15. Ліквідаційна вартість КТЗ (C_l), його складників зумовлена обмеженням строком їх реалізації внаслідок примусового продажу і визначається за такою формулою:

$$C_l = C \cdot K_l, \quad (8)$$

де $K_l = 0,8 \dots 0,95$, коефіцієнт ліквідності.

Зазначений коефіцієнт враховує такі обставини: обмеження в організації маркетингових досліджень, проведення реалізації в короткий термін у примусовому порядку та відсутність передпродажної підготовки КТЗ.

Ліквідаційна вартість не враховує витрат, що супроводжують продаж, зокрема комісійні збори.

7.16. Ринкова вартість технічно несправного, розукмплектованого КТЗ (зокрема КТЗ, що ввозиться на митну територію України) не може бути меншою за вартість металобрухту складників, що залишилися, з урахуванням витрат на його утилізацію.

7.17. Якщо вартість відновлювального ремонту, з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу складників розукмплектованого або аварійно пошкодженого КТЗ, перевищує його ринкову вартість без зазначених пошкоджень, то ринкова вартість такого КТЗ не розраховується. Відновлення такого КТЗ за принципом внеску є економічно недоцільним.

У цьому випадку може бути визначена вартість утилізації КТЗ.

7.18. Вартість утилізації КТЗ визначається як сума ринкової вартості технічно справних складників та вартості металобрухту складників, які залишилися.

7.19. У разі наявності даних щодо продажу аналогічного КТЗ у такому самому технічному стані за вартість утилізації КТЗ, що оцінюється, може прийматися ціна продажу зазначеного аналогічного КТЗ.

7.20. Вартість технічно справних складників визначається на підставі результатів їх діагностування на спеціалізованому для даної моделі КТЗ підприємстві автосервісу, а у разі необхідності – дефектування.

7.21. Вартість технічно справних складників визначається відповідно до вимог пункту 7.36 та підпунктів 8.5.10 – 8.5.12 пункту 8.5 цієї Методики з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу та з відніманням вартості робіт з їх демонтажу, діагностування, дефектування, витрат, пов'язаних з їх продажем у регіоні (складські, транспортні, торговельні витрати та інше), суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів та прибутку, що очікується від реалізації складників на вторинному ринку. Зазначені витрати, окрім вартості робіт з демонтажу, діагностування, дефектування складників, мають бути задані як вихідні дані замовника оцінки або визначені залученими до оцінки фахівцями в галузі економіки.

7.22. До складників, що підлягають оцінці, у разі визначення утилізаційної вартості КТЗ, не включають ті, демонування яких потребує робіт, пов'язаних із застосуванням газополуменового чи електродугового різання, а також такі складники, що впливають на безпеку руху та не підлягають повторному використанню:

- а) подушки пневматичні з піротехнічними активаторами, елементи системи їх електричного контролю і датчики цієї системи;
- б) гальмові колодки і накладки гальмових систем;
- в) трубопроводи й ущільнювальні системи;
- г) глушники випускної системи;
- г) шарніри системи кермування і підвіски;
- д) крісла, зінтегровані з ременями безпеки чи пневматичними подушками;
- е) складники системи блокування керма;
- є) складники системи знерухомлення КТЗ, виконані разом з передавально-приймальними пристроями електричного управління;
- ж) обладнання проти викрадання КТЗ і тривожної сигналізації;

з) електричні і електронні елементи систем безпечення руху – антиблокувальної (ABS), протибуксувальної (ASR);

и) трубопроводи паливної системи;

і) періодично замінювані фільтри і фільтрувальні елементи;

ї) клапани системи рециркуляції газових викидів;

й) складники установки живлення двигунів газом паливом;

к) автоматичні і неавтоматичні з'єднання ременів безпеки разом з частинами ременів, виконаних разом з пряжками, механізмом для звільнення від ременів, піротехнічними і механічними активаторами, електронні системи автоматичного натягу ременів безпеки;

л) щітки склоочисників;

м) експлуатаційні рідини, зокрема: моторні оливи, трансмісійні оливи, оливи гідравлічних приводів і систем, охолоджувальна рідина, холодоагенти, рідини гальмових та кліматизаційних систем;

н) каталітичні конвертори (каталізатори);

о) кріпильні складники, якщо інше не зазначено в офіційній інформації виробника;

п) окремі складники, що мають використовуватися комплектно: амортизатори, комплекти стояків (амортизатор з пружиною) підвіски у разі їх розташування на КТЗ попарно – з обох боків однієї осі, моста; окремі замки дверей, капота, кришки багажника, а також деталі селективного поєднання складальних одиниць.

7.23. Якщо ринкова вартість технічно справних складників менша за суму вартості робіт з їх демонтування та витрат, пов'язаних з їх продажем у регіоні, то вартість оцінюваного КТЗ дорівнює вартості металобрухту складників, що залишилися, з урахуванням витрат на утилізацію.

7.24. У разі перевищення витрат на утилізацію КТЗ над вартістю металобрухту складників, що залишилися, ці обставини зазначаються у висновку про вартість КТЗ.

7.25. Додаткове збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ виходячи з його комплектності, укомплектованості, пошкоджень, відновлення й оновлення складників визначається за формулою

$$C_{\text{дод}} = C_{B1} \pm C_{B2} - (C_{\text{врз}} + \text{ВТВ}), \quad (9)$$

де: C_{B1} – величина збільшення вартості КТЗ у разі оновлення його складників, грн.; C_{B2} – величина коригування вартості КТЗ залежно від його комплектності, грн.; $C_{\text{врз}}$ – вартість відновлювального ремонту з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу КТЗ, розрахованого відповідно до вимог пункту 8.2, грн.; ВТВ – величина втрати товарної вартості КТЗ, розрахована відповідно до вимог підпункту 8.6.3 пункту 8.6, грн.

7.26. Збільшення вартості КТЗ у разі оновлення його складників визначається за формулою

$$C_{B1} = \sum_{i=1}^n \underline{C}_i \cdot ((\Gamma_i - \Gamma) / 100), \quad (10)$$

де: Σ – знак суми; \underline{C}_i – ціна нової i -тої заміненої складової частини, грн.; Γ_i – показник середньої ринкової вартості i -тої складової частини на дату оцінки, %; n – число заміненіх складових частин.

7.27. Визначення процентного показника ринкової вартості окремих складників (за винятком пневматичних шин і акумуляторних батарей) здійснюється у спосіб, передбачений для визначення процентного показника ринкової вартості відповідного КТЗ згідно з пунктом 7.8.

7.28. Збільшення вартості КТЗ у разі заміни його кузова на новий провадиться відповідно до вимог пункту 3 таблиці 4.1 (додаток 4).

7.29. Вплив комплектності КТЗ на його вартість зумовлений наявністю або відсутністю складників відповідно до специфікації виробника КТЗ і визначається коригуванням величини C_d на підставі інформації з довідкової літератури, зокрема передбаченої додатком 8, яка є джерелом визначення середньої ринкової ціни самого КТЗ.

7.30. У разі відсутності в довідковій літературі зазначеної інформації величина коригування вартості КТЗ залежно від наявності або відсутності додаткового обладнання (опцій) вираховується за формулою

$$C_{B2} = 0,7 \underline{C}_{06} \cdot 0,97^T, \quad (11)$$

де: \underline{C}_{06} – ціна нового обладнання, грн.; T – строк експлуатації в місяцях.

У разі використання цієї формули строк експлуатації має граничне значення – 95 місяців.

7.31. Ціна та строк експлуатації додатково встановленого обладнання повинні бути підтверджені відповідним документом (про гарантійні зобов'язання, довідкою-рахунком тощо).

У разі відсутності документів, що підтверджують строки експлуатації додатково встановленого обладнання, його вартість включається в розрахунок з урахуванням строку експлуатації оцінюваного КТЗ.

7.32. Підставою для збільшення (зменшення) вартості КТЗ унаслідок зміни його технічного стану є відповідне документальне підтвердження факту його відновлювального ремонту, заміни складників або інструментальне дослідження фахівцем, яке проводиться з метою встановлення факту відновлювальних втручань (ремонту).

7.33. У разі відсутності довідкових даних про ціну ідентичних або аналогічних спеціальних, спеціалізованих та переобладнаних КТЗ їх вартість може також визначатися як сума ринкової вартості шасі КТЗ та вартості встановленого обладнання з урахуванням відповідних робіт. Вартість обладнання і ремонтних робіт, пов'язаних з його монтажем, може бути також визначена методом калькуляції витрат за витратним підходом або методом мультиплікаторів.

7.34. Визначення вартості встановленого обладнання з урахуванням відповідних робіт методом мультиплікаторів здійснюється розрахунком співвідношень вартостей встановленого обладнання аналогічних транспортних засобів з величинами технічного параметра, який зумовлює вартість спеціального або спеціалізованого КТЗ (вантажність, потужність тощо), за формулою

$$C_{062} = (C_1 - C_{\text{ш1}}) \cdot (N_2 / N_1)^Y, \quad (12)$$

де: C_{062} – вартість обладнання оцінюваного спеціального або спеціалізованого КТЗ, грн.; N_2 – вели-

чина технічного параметра обладнання оцінюваного КТЗ спеціального або спеціалізованого призначення; y – показник ступеня, який визначається з урахуванням даних про вартість і технічні параметри аналогічних спеціальних або спеціалізованих КТЗ та їх шасі за формулою

$$y = \frac{\lg((C_3 - C_{ш3}) / (C_1 - C_{ш1}))}{\lg(N_3 / N_1)}, \quad (13)$$

де: C_1, C_3 – ринкова вартість аналогічних спеціальних або спеціалізованих КТЗ, грн.; $C_{ш1}, C_{ш3}$ – ринкова вартість шасі аналогічних КТЗ спеціального або спеціалізованого призначення, грн.; N_1, N_3 – величина технічного параметра аналогічних КТЗ спеціального або спеціалізованого призначення.

7.35. У разі відсутності цінових даних КТЗ у довідковій літературі, зокрема зазначеній у додатку 8, а також у разі наявності обставин, зумовлених змінами економічного стану країни, що супроводжуються різкими коливаннями цін на КТЗ, та в інших випадках, коли застосування довідкових даних є неможливим, допускається використання даних обмеженого ринку КТЗ.

У такому випадку інформація про ціни на нові КТЗ чи КТЗ, які були в користуванні, може бути отримана з каталогів, комп'ютерних програм та прайс-листів дилерів виробників і торговельних фірм, а також із спеціалізованих для продажу КТЗ періодичних видань. Використання ресурсів мережі Інтернет допускається з дотриманням вимог підпункту 7.53.5 пункту 7.53 цієї Методики.

Середня ринкова ціна такого КТЗ визначається як середнє арифметичне значення цінових показників, одержаних із зазначених джерел інформації.

У разі використання середньої ринкової ціни пропозиції до продажу КТЗ її необхідно звести коригуванням до ціни продажу, застосовуючи відповідне співвідношення стосовно аналогічних КТЗ із довідників, зокрема передбачених додатком 8.

Коригування вартості КТЗ залежно від пробігу та строку експлуатації здійснюється із застосуванням підбору аналога і відповідно до вимог пунктів 7.8, 7.9 та підпунктів 7.12.1, 7.12.2 пункту 7.12 цієї Методики.

Подальше коригування вартості КТЗ залежно від технічного стану, комплектності, укомплектованості, відновлення й оновлення складових частин тощо здійснюється за формулами (9), (10), (11), а також з врахуванням процента D_3 додаткового збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ залежно від умов догляду, зберігання та експлуатації (таблиця 4.1 додатка 4) та процента додаткового зменшення вартості КТЗ з дефектами кузова, кабіни, рами (таблиця 4.2 додатка 4).

7.36. Ринкова вартість окремої складової частини враховує її комплектність і фактичний технічний стан, умови, у яких вона експлуатувалася (зберігалася), особливості кон'юнктури ринку регіону.

Ринкова вартість складової частини КТЗ з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу визначається за формулою

$$C_{сз} = C_c \cdot (1 - E_3), \quad (14)$$

де: $C_{сз}$ – вартість складової частини КТЗ з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу, грн.; C_c – ціна нової складової частини, грн.; E_3 – коефіцієнт фізичного зносу.

7.37. Коефіцієнт фізичного зносу E_3 розраховується за формулою

$$E_3 = 1 - (C / C_n). \quad (15)$$

7.38. Значення E_3 приймається таким, що дорівнює нулю для нових складників та для складників КТЗ, строк експлуатації яких не перевищує:

- 5 років – для легкових КТЗ виробництва країн СНД;
- 7 років – для інших легкових КТЗ;
- 3 роки – для вантажних КТЗ, причепів, напівпричепів та автобусів виробництва країн СНД;
- 4 роки – для інших вантажних КТЗ, причепів, напівпричепів та автобусів;
- 5 років – для мототехніки.

7.39. Винятком стосовно використання зазначених вимог є:

а) якщо КТЗ експлуатуються в інтенсивному режимі (фактичний пробіг щонайменше вдвічі більший за нормативний);

б) якщо складові частини кузова, кабіни, рами відновлювали ремонтом або вони мають корозійні руйнування чи пошкодження у вигляді деформації;

в) якщо КТЗ експлуатувалося в умовах, визначених у пункті 4 таблиці 4.1 додатка 4.

7.40. Якщо під час відновлення були використані нові складники іншої модифікації КТЗ взамін пошкоджених (розукомплектованих), значення процента їх фізичного зносу приймається таким, що дорівнює нулю.

7.41. Значення коефіцієнта фізичного зносу, який підлягає усуненню, не може перевищувати 0,7.

Для складників КТЗ зі строком експлуатації понад 12 років значення E_3 приймається рівним 0,7.

Для КТЗ зі строком експлуатації понад 12 років у випадку виконання капітального ремонту КТЗ впродовж двох років до дати оцінки E_3 підлягає розрахунку за формулою (13) і його значення приймають не менше 0,5.

7.42. Підставою для виконання капітального ремонту КТЗ є:

економічна недоцільність подальшої експлуатації зношеного КТЗ у випадку, коли витрати, пов'язані з необхідністю підтримування КТЗ у технічному стані, що відповідає вимогам безпеки, чи у разі необхідності забезпечення його технічних характеристик, перевищують отримувані від експлуатації КТЗ доходи;

необхідність заміни або відновлення трьох і більше базових складових частин у результаті їх зносу чи експлуатаційних та аварійних пошкоджень;

необхідність повного чи близького до повного розбирання (коли трудомісткість становить не менше 75 % трудомісткості повного розбирання) для виконання ремонту КТЗ чи його складових частин.

7.43. До капітального ремонту також належать операції заміни: рами КТЗ; кабіни вантажного чи вантажопасажирського КТЗ; кузова автобуса; кузо-

ва вантажного автомобіля, сконструйованого на базі кузова автобуса; кузова вантажопасажирського КТЗ вагонної компоновки та легкового автомобіля; складників КТЗ спеціалізованого призначення, позначених приміткою З в таблиці 3.3 додатка 3; одночасно не менше ніж трьох базових складових частин КТЗ, наведених у таблиці 3.3 додатка 3.

7.44. У разі визначення фізичного зносу окремої складової частини КТЗ, що був у користуванні, коригування його вартості виходячи з комплектності, укомплектованості та *ВТВ* від попередніх ремонтів не провадиться. Відповідне коригування за формулою (2) не провадиться також у разі відсутності даних про його пробіг, умови експлуатації чи інших факторів, які впливають на вартість.

Для КТЗ, який раніше був у ремонті, фізичний знос складників, що піддавалися заміні (якщо встановлення такої ремонтної дії є можливим), може бути визначений окремо. У цьому випадку коефіцієнт фізичного зносу складової частини, що раніше піддавалася заміні, може розраховуватися із застосуванням формул (15), (2) та значення C_{B1} у формулі (9). В такому випадку значення C_{Bp3} у формулі (9) щодо витрат на ремонт цієї та інших складових частин не враховуються.

7.45. Якщо укомплектованість оцінюваної складової частини КТЗ не відповідає даним довідника, з якого береться цінова інформація, то вартість відсутніх (або додатково застосованих) деталей віднімається (додається) від (до) його ціни з урахуванням їх фізичного зносу. У цьому разі коефіцієнт фізичного зносу складової частини визначається за формулами (15), (2) без коригування вартості КТЗ залежно від його укомплектованості.

У разі неможливості визначення строку експлуатації відсутніх (або додатково застосованих) деталей фізичний знос приймається рівним фізичному зносу складової частини.

7.46. Коефіцієнт фізичного зносу акумуляторних батарей (E_{AKB}) визначається за формулою

$$E_{AKB} = \frac{T_{\Phi}}{T_{CT}}, \quad (16)$$

де: T_{Φ} – фактичний строк експлуатації акумуляторної батареї в роках; T_{CT} – середньостатистичний строк експлуатації акумуляторної батареї до її заміни в роках.

7.47. Середньостатистичний строк експлуатації акумуляторної батареї до її заміни визначається відповідно до Експлуатаційних норм середнього ресурсу акумуляторних свинцевих стартерних батарей колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі, затверджених наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.05.2006 № 489, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 08.06.2006 за № 695/12569.

Фактичний строк експлуатації акумуляторної батареї визначається від дати її виготовлення згідно з маркуванням до дати оцінки КТЗ.

7.48. Коефіцієнт фізичного зносу пневматичних шин КТЗ ($E_{ш}$) визначається згідно з даними таблиці 3.4 додатка 3.

Пневматичні шини маркування «Regroovable» розраховані на поглиблення зношеного до граничного значення рисунка протектора на 3 мм. Ресурс шин з поглибленим рисунком протектора відповідно збільшується. Глибина нарізаного рисунка протектора, складена із залишковою висотою рисунка протектора до його поглиблення, утворює сумарну висоту поглибленого рисунка протектора. Коефіцієнт фізичного зносу шини «Regroovable» визначається з урахуванням цієї сумарної висоти за даними таблиці 3.4 додатка 3.

7.49. Для визначення коефіцієнта фізичного зносу пневматичних шин, відновлених методом накладання нового протектора з гарячою вулканізацією, висота протектора (h_0) приймається на рівні:

для легкових автомобілів – 10 мм, для вантажних автомобілів та автобусів – 20 мм.

Вартість пневматичної шини, відновленої шляхом накладання нового протектора з гарячою вулканізацією, становить 30 % вартості відповідної нової пневматичної шини. Вартість пневматичної шини, відновленої методом холодної вулканізації, перший раз становить 80 % вартості нової, другий раз – 60 %.

7.50. Шини мотоциклів, моторолерів, мопедів, які були в експлуатації 7 років, та шини інших КТЗ, які були в експлуатації 10 років, мають ринкову вартість, що дорівнює нулю незалежно від ступеня їх зношеності.

Якщо виробником КТЗ чи пневматичної шини в експлуатаційній документації встановлено призначений строк експлуатації, у разі його досягнення шини мають ринкову вартість рівну нулю незалежно від ступеня зношеності їхнього протектора.

7.51. Для пневматичних шин з малою інтенсивністю експлуатації (з середнім місячним пробігом менше однієї тисячі кілометрів) у зв'язку з утратою шини внаслідок старіння необхідних характеристик для кожного (наступного за п'ятим, а для мототехніки – за четвертим) року експлуатації ринкова вартість додатково зменшується пропорційно зменшенню норм середнього ресурсу згідно з даними таблиці 3.5 додатка 3.

7.52. Дефекти пневматичних шин (складових частин), наявність яких передбачає їх вилучення з експлуатації, визначаються відповідно до правил експлуатації автомобільних шин.

Додатково втрата вартості пневматичних шин розраховується за наявності таких дефектів:

пошкодження гумового шару покриття робочих поверхонь борта під час монтажу-демонтажу для камерних шин – до 20 %, для безкамерних шин – 100 %;

викришування, відколи, порізи, тріщини, пориви, що не порушують зчпної здатності ґрунтозачіпок, – до 20 %;

плямиста зношеність протектора – до 25 %;

нерівномірна зношеність протектора, яка локально досягає 50 % граничного значення висоти рисунка протектора, – до 30 %;

механічна зношеність гумового шару покриття боків на глибину до 1 мм – до 40 %.

7.53. Вартість КТЗ та їх складових частин, що ввозяться на митну територію України, визначається за середніми цінами їх продажу в країні придбання або

в провідних країнах-експортерах без врахування витрат на навантаження, вивантаження, перевантаження КТЗ (його складників), вартості транспортування; страхових сум; комісійних та брокерських винагород, інших витрат.

7.53.1. Провідними країнами-експортерами КТЗ є: Німеччина – для КТЗ європейських і японських виробників;

США – для КТЗ американського ринку автомобілів;

Російська Федерація – для КТЗ виробництва країн СНД.

Під КТЗ виробництва країн СНД слід розуміти ті, що розроблені й виготовлені у країнах СНД та країнах колишнього СРСР. Інші транспортні засоби належать до КТЗ іноземного виробництва.

7.53.2. Визначення вартості КТЗ (їх складників), що ввозяться, здійснюється після встановлення їх типу, моделі, версії, року виготовлення, комплектності, укомплектованості, робочого об'єму двигуна.

7.53.3. Вартість КТЗ, що ввозяться на митну територію України (C_1), визначається за формулами

$$C_1 = C_{cp1} (1 \pm (\Gamma_k / 100) \pm (D_3 / 100)) \pm C_{дод}, \quad (17)$$

$$C_{cp1} = C_{д1} \cdot K_1, \quad (18)$$

де: C_{cp1} – середня ціна КТЗ, що ввозяться на митну територію України, у країні придбання чи в країнах-експортерах.

Середня ціна КТЗ (їхніх складників), що ввозяться на митну територію України, не враховує витрати на доставку їх до митного кордону України, страхування, комісійні і брокерські винагороди та інші витрати; K_1 – коефіцієнт приведення вартості КТЗ у провідній країні-експортері до його вартості в країні придбання. Для КТЗ, що ввозяться з провідних країн-експортерів – Німеччини, США і Російської Федерації (КТЗ виробництва країн СНД), його значення приймається рівним 1,0. У разі використання інформації про середню ринкову ціну КТЗ європейських і японських виробників, що ввозяться з країн, які не є провідними країнами-експортерами, значення K_1 приймається на підставі даних таблиці 3.6 додатка 3; $C_{д1}$ – ціна КТЗ, що був у користуванні, відповідного строку експлуатації згідно з довідковою літературою, що відображає ціни КТЗ у країні придбання або в провідних країнах-експортерах.

7.53.4. Середня ціна автобусів, КТЗ спеціального та спеціалізованого призначення, причепів і напівпричепів, будівельної, сільськогосподарської техніки, що ввозяться на митну територію України, може також бути визначена за формулою

$$C_{cp1} = C_n \cdot (\Gamma / 100) \cdot K_1, \quad (19)$$

де C_n – ціна нового КТЗ у країні придбання або в провідних країнах-експортерах за довідковою літературою.

7.53.5. Значення $C_{д1}$ або C_n для КТЗ, що ввозяться на митну територію України, наведені в довідковій літературі, зокрема в додатку 8 до цієї Методики. Для визначення $C_{д1}$ або C_n допускається використання ресурсів мережі Інтернет.

Довідкові дані, які використовуються під час оцінки й отримані з ресурсів мережі Інтернет, повинні бути роздруковані із зазначенням дати отримання інформації і абсолютної URL-адреси і включені у звіт (акт) про оцінку або у висновок експерта (експертного дослідження).

Для вибору значення $C_{д1}$ з довідкової літератури слід брати до уваги вихідні дані значень, що відповідають ціні КТЗ на момент прийняття їх на реалізацію спеціалізованими підприємствами в країні придбання або в провідних країнах-експортерах. Таке значення є мінімально можливим для даного КТЗ.

7.53.6. Якщо КТЗ ввозиться з країни, яка не є провідною країною-експортером, то найбільш пріоритетним є використання довідкових даних, що відображають ринкову ціну цього КТЗ у країні його придбання. У цьому разі значення K_1 приймається рівним 1,0, а значення процента Γ_k приймається за інформацією довідників, які відображають ринкову ціну КТЗ у даній країні. Якщо в довідковій літературі країни придбання відсутні дані для коригування ціни КТЗ залежно від пробігу, то коригування здійснюється за даними, наведеними в додатку 5 та в таблиці 6.2 додатка 6 або в іншій довідковій літературі, зокрема в довіднику «Бюлетень автотоварознавця» (періодичний довідник).

Аналогічний підхід застосовується і в тому разі, якщо з провідної країни-експортера вивозиться КТЗ, який не є характерним для її експорту (наприклад, у разі ввезення з Російської Федерації на митну територію України автомобілів західноєвропейського виробництва).

7.53.7. Значення Γ КТЗ, що були в користуванні і ввозяться на митну територію України, визначається за формулою (5), а для КТЗ, зазначених у підпункті 7.53.4 пункту 7.53, – за даними таблиці 6.1 додатка 6.

7.53.8. Коригування вартості КТЗ залежно від комплектності, умов догляду, зберігання та використання, відновлення і оновлення складників здійснюється за інформацією довідників, які відображають ринкову ціну КТЗ у відповідній країні.

У разі якщо в довідковій літературі країни придбання відсутні дані щодо коригування ціни КТЗ, то з метою забезпечення єдиного підходу до оцінки КТЗ, що ввозяться на митну територію України, коригування їхньої вартості залежно від технічного стану, комплектності, укомплектованості, відновлення й оновлення складників здійснюється за формулами (9), (10), (11) незалежно від країни придбання. Коригування вартості КТЗ залежно від умов догляду, зберігання та використання тощо здійснюється за даними, наведеними в додатку 4.

Коригування вартості КТЗ, що ввозяться на митну територію України, унаслідок його пофарбування в кольори, що не користуються попитом, не проводиться.

Сумарне значення процента додаткового зменшення вартості КТЗ з дефектами кузова, які визначаються за даними таблиці 4.2 додатка 4, не повинно перевищувати 15 %.

(Далі буде)

Керівний склад регіональних відділень Фонду державного майна України*

Регіональне відділення, адреса	Прізвище, ім'я та по батькові керівника	Посада	Телефон
По Вінницькій області 21100, м. Вінниця, вул. Гоголя, 10	Гижко Петро Андрійович Семененко Віктор Васильович Кубик Микола Анатолійович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0432) 35-20-40, 35-46-74 (приймальня) 35-36-75 35-44-77 56-24-65 (факс)
По Волинській області 43027, м. Луцьк, Київський майдан, 9/805	Стоєв Едуард Миколайович Патюк Наталія Ростиславівна Маслечко Тетяна Богданівна	Начальник регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення – головний бухгалтер Заступник начальника регіонального відділення	(03322) 4-34-77 (факс, приймальня); 4-11-76 4-65-62 4-34-79
По Дніпропетровській області 49600, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 58	Михайленко Сергій Михайлович Молчанов Олександр Володимирович Жученко Олена Миколаївна Колповська Маргарита Григорівна Кошик Тетяна Євгенівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(056) 742-86-66, 742-87-15 742-83-40 742-85-35 742-84-13 742-84-40
По Донецькій області 83000, м. Донецьк, вул. Артема, 97	Сосновий Володимир Йосипович Шейдін Захар Михайлович Шевченко Лідія Іванівна Арабей Наталя Олександрівна Биков Борис Олексійович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(062) 335-35-44 (факс) 304-86-38, 335-49-31 (факс) 335-04-40 335-05-36 335-98-67
По Житомирській області 10008, м. Житомир, вул. 1 Травня, 20	Поліщук Володимир Юрійович Степура Тетяна Іронимівна Грінчук Наталя Анатоліївна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0412) 42-04-20, 22-32-04 (факс, приймальня) 42-04-10 42-04-16
По Закарпатській області 88008, м. Ужгород, вул. Соборна, 60	Андрусь Василь Васильович Шкоба Володимир Ілліч Катуна Марія Іванівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0312(2)) 61-21-48 (прямий), 3-71-93 (факс) 61-21-49 23-62-68
По Запорізькій області 69001, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 50	Резанов Олександр Миколайович Спіріна Олена Дмитрівна Калачов Сергій Мойсейович Мітенко Ірина Володимирівна Лісіна Галина Миколаївна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(061) 226-07-70, 226-07-73 (факс) 226-07-92 226-07-50 226-07-66 226-07-51
По Івано-Франківській області 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Січових Стрільців, 15	Присяжнюк Микола Васильович Когутяк Володимир Богданович	Начальник регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0342) 55-28-73, 75-23-67 (факс) 23-00-22
По Київській області 01196, м. Київ, пл. Лесі Українки, 1	Корнієць Сергій Дарович Шуляк Іван Остапович Гончарук Іван Григорович Засенко Олександр Миколайович Бонюк Катерина Василівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення – головний бухгалтер	(044) 286-85-14, 286-84-60 286-82-45 286-83-66, 285-43-19 (факс) 286-80-35 286-84-64
По м. Києву 01032, м. Київ, бульв. Шевченка, 50г	Збуржинський Владислав Францович Хавіло Людмила Григорівна Булгакова Світлана Алімівна Матис Ганна Станіславівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(044) 235-53-08 234-33-77 234-53-82 234-53-71
По Кіровоградській області 25009, м. Кіровоград, вул. Глинки, 2	Тютюшкіна Ніна Іванівна Турський Геннадій Едуардович	Начальник регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0522) 33-40-34, 33-24-00 (факс) 33-31-95
По Луганській області 91000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3	Пшенічний Микола Миколайович Хорошевська Ірина Борисівна Пермяков Микола Миколайович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0642) 53-13-88, 53-72-91 (прямий) 58-04-72 58-01-54

* Станом на 10.12.09

Регіональне відділення, адреса	Прізвище, ім'я та по батькові керівника	Посада	Телефон
По Львівській області 79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 3	Горlach Наталія Юріївна Опацький Володимир Григорович Мороз Володимир Іванович Ковцун Орест Павлович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0322) 97-05-44 (прямий), 99-91-07 72-59-69 (факс) 72-93-63 (факс) 97-03-92
По Миколаївській області 54017, м. Миколаїв, вул. Чкалова, 20, а/с 34	Казанський Євген Михайлович Очкурова Любов Вікторівна Сокол Олег Васильович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0512) 35-41-48 (прямий), 47-56-40 (приймальня), 47-51-70 (факс, приймальня) 47-04-25, 47-51-70 (факс) 47-04-26
По Одеській області 65012, м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 15	Козлов Олександр Володимирович Гусаков Сергій Іванович Оксамитний Дмитро Анатолійович Бабченко Світлана Вікторівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(048) 731-50-28 (факс) 731-50-28 728-60-46 731-40-63 (факс)
По Полтавській області 36000, м. Полтава, вул. Леніна, 1/23	Білоног Петро Антонович Бережна Алла Юріївна Дорогань Ольга Дмитрівна Калінчук Олена Анатоліївна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0532(2)) 7-93-58, 50-15-13 (факс) 2-18-83 50-15-17 7-22-15
По Рівненській області 33000, м. Рівне, вул. 16 Липня, 77	Марчевський Валерій Францович Матвієнко Віктор Андрійович Левицький Олександр Васильович	Начальник регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(03622) 6-25-56 6-96-24, 6-86-80 (факс) 63-41-87
По Сумській області 40024, м. Суми, вул. Харківська, 30/1	Кулик Петро Васильович Петрова Світлана Михайлівна Заїка Анатолій Вікторович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0542) 36-12-34 (факс, приймальня) 36-23-87 36-13-54
По Тернопільській області 46008, м. Тернопіль, вул. Танцорова, 11	Шкільняк Михайло Михайлович Проків Ольга Петрівна Селецький Федір Федорович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0352) 52-73-77 (факс) 52-59-54 52-71-18, 52-31-20 (факс)
По Харківській області 61024, м. Харків, вул. Гуданова, 18	Голощупов Анатолій Олександрович Круглов Віталій Вікторович Потомець Валентина Василівна Доровська Лариса Геннадіївна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(057) 705-18-60 (факс), 704-16-98 705-18-70 705-18-47 705-18-57
По Херсонській області 73000, м. Херсон, бульв. Мирний, 3	Бронін Олександр Рудольфович Дудченко Наталя Валентинівна Андрушко Володимир Кузьмич	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0552(2)) 2-44-44 2-96-43 26-19-30
По Хмельницькій області 29013, м. Хмельницький, вул. Соборна, 75	Савчук Валерій Федорович Добровольський Олег Юліанович Соколюк Володимир Іванович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0382) 72-09-46, 72-09-45 (приймальня) 72-09-39 79-56-16
По Черкаській області 18000, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 185	Піньковський Валерій Якович Плаха Віктор Володимирович Чорна Валентина Петрівна Хижняк Марія Григорівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення – головний бухгалтер	(0472) 37-51-10 37-26-60, 45-75-29 (факс) 37-26-80 37-29-21
По Чернівецькій області 58001, м. Чернівці, вул. Лук'яна Кобилиці, 21а	Затварницький Петро Петрович Комаровська Ірина Петрівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення	(0372) 55-44-26 (факс), 55-44-84 (факс) 51-11-23
По Чернігівській області 14000, м. Чернігів, просп. Миру, 43	Петренко Борис Михайлович Йовенко Валерій Іванович Будаш Людмила Володимирівна	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0462) 67-62-25 77-51-82 77-46-01
В Автономній Республіці Крим та м. Севастополь 99008, м. Севастополь, майдан Повсталих, 6	Федоренко Сергій Володимирович Сазонов Олександр Вікторович Бруй Володимир Васильович Магальяс Анатолій Володимирович	Начальник регіонального відділення І заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення Заступник начальника регіонального відділення	(0692) 45-61-09 (прямий), 45-58-77 (факс) 46-64-13 55-90-26 55-71-51
Фонд майна Автономної Республіки Крим (АРК) 95015, м. Сімферополь, вул. Севастопольська, 17	Шимін Юрій Володимирович Клипа Надія Миколаївна Фальковський Борис Григорович Шконда Лариса Дмитрівна Тихонова Вікторія Вікторівна	Голова Фонду майна АРК Заступник Голови Фонду майна АРК Заступник Голови Фонду майна АРК Заступник Голови Фонду майна АРК Заступник Голови Фонду майна АРК	(0652) 25-52-42 (факс, приймальня), 60-13-90 (факс) 55-07-49 60-13-87 25-93-88 (факс)